M. VAL. MARTIALIS.

EPIGRAMMATA.

IN

Usum Scholæ *Westmonasterien sis.*

LONDINI.
Officinâ ELIZ. REDMAYNE.
MDCXCVI.

VITA
M. VAL. MARTIALIS
EX PETRO CRINITO

MArc. Valerius Martialis genere Hiſpanus fuit, Bilbili natus haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut veteres autores tradunt, & ipſe Martialis cùm pluribus locis demonſtrat, tum maximè his verſibus ad Licinianum municipem ſuum:

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræque laus Hiſpaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus eſt ad urbem Romam, quo facilius in literarum ſtudio verſari poſſet, ſummque ingenium erudire: ſed cùm agendis cauſis minime ſe idoneum videret, omnem operam atque diligentiam retulit ad ſcribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit judicio veterum. Maximè autem valuit in promerendis ſibi atque conciliandis hominum ſtudiis, adeo urbanitate & ſalibus præſtitit. Relata ſunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis: quibus ſatis colligere poſſumus, quanti fecerit hunc ipſum poetam, quantumq; illius verſibus oblectari conſueverit. Itaq; minimè mirari oportet, ſi Ælius Verus Imperator (qui Cæſari Hadriano gratiſſimus fuit) ſolitus eſt

ingulari affectu prosequi lepores atque jocos poetæ Martialis, suumq; Virgilium vocare. Neq; dubium est illum Romæ publicis honoribus ornatum atq; honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & jure trium liberorum; ut ipse de se testatur, Lib. XII. Epigrammatòn composuit miro ingenio & singulari urbanitate: quibus adjecit Xenia & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum poetam, Pedonem, atq; Getulicum: Valerium quoq; Catullum, & Licinium Calvum plurimi fecit. In duodecimo libro Nervæ atq; Trajano Imperatoribus blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à nostris grammaticis, ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italicum, V. Flaccum, Parthenium, alioſq; complures: ad quos sæpenumerò scribit. Stertinius vir clarissimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat) tantum concessit ipsius ingenio atq; doctrinæ, ut viventi adhuc imaginem more veterum in sua bibliotheca posuerit. Postremo cùm Martialis foret provectior, tædio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atq; in natali solo paulo post interiit, non sine lacrymis ac magno mœrore C. Plinii; ut ingenue testatus est, scripta epistola ad Cornelium Priscum.

C. Plinius

C. Plinius Cæcilius Secundus, Epiſtola Lib. III ultima.

CORNELIO PRISCO SUO S.

AUdio Valerium Martialem deceſſiſſe; & moleſtè fero. Erat homo ingenioſus, acutus, acer, & qui plurimum in ſcribendo & ſalis haberet, & fellis; nec candoris minus. Proſequutus eram viatico ſecedentem. Dederam hoc amicitiæ, dederam etiam verſiculis, quos de me compoſuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel ſingulorum laudes, vel urbium ſcripſerant, aut honoribus, aut pecuniâ ornare: Noſtris verò temporibus, aut alia ſpecioſa & egregia, ita hoc imprimis exolevit. Nam poſtquam deſivimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui ſint verſiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipſum Volumen, niſi quoſdam tenerem: Tu, ſi placuerint hi, cæteros in libro requires. *Libr. X. Epigr. XIX.*) Alloquitur Muſam, mandat ut domum meam in Eſquiliis quærat, adeat reverenter.

Sed nè tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria januam, videto.

Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum
Hoc, quod ſecula poſterique poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora eſt tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat roſa, cum madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Meritóne eum, qui hoc de me ſcripſit, & tunc dimiſi amiciſſimè, & nunc, ut amiciſſimum, defunctum eſſe doleo? Dedit enim mihi quantum maximè potuit; daturus amplius, ſi potuiſſet. Tametſi quid homini poteſt dari majus, quàm gloria, laus & æternitas? At non erunt æterna, quæ ſcripſit? Non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit, tanquam futura. Vale.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER PRIMUS.

AD LECTOREM EPISTOLA.

SPero me ſecutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non poſſit, quiſquis de ſe benè ſenſerit, cum ſalvâ infimarum quoque perſonarum reverentiâ ludant; quæ adeo antiquis autoribus defuit, ut nominibus non tantum veris abuſi ſint, ſed & magnis. Mihi fama vilius conſtet, & probetur in me nunc noviſſimum ingenium. Abſit à jocorum noſtrorum ſimplicitate malignus interpres, nec epigrammata mea ſcribat. Improbè facit, qui in alieno libro ingenioſus eſt. Videor mihi meo jure facturus, ſi Epiſtolam verſibus clauſero.

Ad Eundem. I.

HIC eſt, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,
Argutis Epigrammatôn libellis:
Cui, Lector ſtudioſe, quod dediſti
Viventi decus atque ſentienti,
Rari poſt cineres habent Poetæ.

Ad eundem. II.

QUI tecum cupis esse meos ubicunque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis:
Scrinia da magnis, me manus una capit.
Nec tamen ignores ubi sim venalis, & erres
Urba vagus totâ: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quære Secundum,
Limina post Pacis, Palladiumque forum.

Ad librum suum. III.

ARgiletanas mavis habitare tabernas,
Cùm tibi, parve liber, scrinia nostra vacent.
Nescis, heu! nescis dominæ fastidia Romæ:
Crede mihi, nimiùm Martia turba sapit.
Majores nusquam ronchi: juvenesque senesque,
Et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cùm grande sophos, dum basia captas,
Ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
Neve notet lusus tristis arundo tuos,
Ætherias, lascive, cupis volitare per auras:
I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

Ad Cæsarem. IV.

CONtigeris nostros, Cæsar, si fortè libellos,
Terrarum dominum pone supercilium.
Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphi,
Materiam doctis nec pudet esse ducem.
Quâ Thymelen spectas, derisoremque Latinum,
Illâ fronte, precor, carmina nostra legas.

Ad seipsum sub persona Cæsaris. V.

DO tibi Naumachiâ, tu das Epigrammata nobis:
Vis, puto, cum libro, Marce, natare tuo.

De leone Cæsaris. VI.

ÆTherias aquilâ puerum portante per auras,
Illæsum timidis unguibus hæsit onus:
Nunc sua Cæsarios exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.

Quæ

Quæ majora putas miracula; ſummus utriſque
Auctor adeſt: hæc ſunt Cæſaris, illa Jovis.

Ad Catonem. VII.

CUR in theatrum, Cato ſevere, veniſti?
An ideo tantum veneras, ut exire?

Ad Maximum de columba Stellæ. VIII.

STellæ delicium mei columba,
Veronâ licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, paſſerem Catulli:
Tantò Stella meus tuo Catullo,
Quantò paſſere major eſt columba.

Ad Decimum. IX.

QUod magni Thraſeæ, conſummatique Catonis,
Dogmata ſic ſequeris, ſalvus ut eſſe velis;
Pectore nec nudo ſtrictos incurris in enſes:
Quod feciſſe velim te, Deciane, facis
Nolo virum, facili redimit qui ſanguine famam:
Hunc volo, laudari qui ſine morte poteſt.

In Cottam. X.

BEllus homo & magnus vis idem, Cotta, videri:
Sed qui bellus homo eſt, Cotta, puſillus homo eſt.

De Gemello & Maronilla. XI.

PEtit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeone pulchra eſt? immo fœdius nil eſt:
Quid ergo in illa petitur & placet? tuſſis.

In Sextilianum. XII.

CUM data ſint equiti bis quina numiſmata, (quare
Bis decies ſolus, Sextiliane, bibis?
Jam defeciſſent portantes calda miniſtros,
Si non potares, Sextiliane, merum.

De Regulo. XIII.

ITur ad Herculei gelidas quà Tiburis arces,
Canaque ſulphureis Albula fumat aquis:
Rura, nemusque ſacrum, delectaque jugera quærat
Vicini quartus ab urbe lapis.

Hic rudis æſtivas præſtabat porticus umbras;
Heu quam penè novum porticus auſa nefas!
Nam ſubito collapſa ruit, cùm mole ſub illa
Geſtatus bijugis Regulus eſſet equis.
Nimirum timuit noſtras Fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.
Nunc & damna juvant: ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare Deos.

De Arria & Pæto. XIV.

CAſta ſuo gladium cum traderet Arria Pæto,
Quem de Viſceribus traxerat ipſa ſuis:
Siqua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit;
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

De leone Cæſaris. XV.

DElicias, Cæſar, luſuſque, jocoſque leonum
Videmus: hoc etiam præſtat arena tibi.
Cùm prenſus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus;
Unde poteſt avidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen eſſe tuus dicitur, ergo poteſt.

Ad Julium. XVI.

O Mihi poſt nullos Juli memorande ſodales,
Si quid longa fides, canaque jura valent.
Bis jam penè tibi conſul trigeſimus inſtat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene diſtuleris, videas quæ poſſe negari;
Et ſolum hoc ducas, quod fuit, eſſe tuum.
Expectant curæque catenatique labores:
Gaudia non remanent, ſed fugitiva volant.
Hæc utrâque manu, complexuque aſſere toto:
Sæpe fluunt imo ſic quoque lapſa ſinu.
Non eſt, crede mihi, ſapientis dicere, vivam:
Sera nimis vita eſt craſtina; vive hodie.

Ad Avitum de Libro. XVII.

SUnt bona, ſunt quædam mediocria, ſunt plura
Quæ legis hîc; aliter non fit, Avite,

Ad Titum. XVIII.

COgit me Titus actitare cauſas,
Et dicit mihi ſæpe, magna res eſt.
Res magna eſt, Tite, quam facit colonus.

Ad Tuccam. XIX.

Quid te, Tucca, juvat vetulo miſcere Falerno
In Vaticanis condita muſta cadis?
Quod tantum fecere boni tibi peſſima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile eſt: ſcelus eſt jugulare Falernum
Et dare Campano toxica ſæva mero,
Convivæ meruere tui fortaſſe perire:
Amphora non meruit tam pretioſa meri.

Ad Æliam. XX.

SI memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes:
Expuit una duos tuſſis, & una duos.
Jam ſecura potes totis tuſſire diebus;
Nil iſtic, quod agat, tertia tuſſis habet.

Ad Cæcilianum. XXI.

DIC mihi, quis furor eſt? turbâ ſpectante vorâs
Solus boletos, Cæciliane, voras.
Quid dignum tanto tibi ventre gulâq; precabor
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Mucio Scævola. XXII.

QUUM peteret regem decepta ſatellite dextra,
Injecit ſacris ſe peritura focis.
Sed tam ſæva pius miracula non tulit hoſtis,
Et raptum flammis juſſit abire virum.
Urere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
Major deceptæ fama eſt & gloria dextræ:
Si non erràſſet, fecerat illa minus.

De leone Cæſaris. XXIII.

QUid nunc ſæva fugis placidi, lepus, ora Leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis iſti cervicibus ungues,
Gaudet tenui ſanguine tanta ſitis.

Pro

æda canum lepus est, vastos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

Ad Faustinum. XXIV.

EDE tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec sileant nostri pertereantque senes.
Ante fores stantem dubitas admittere famam?
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Post te, victuræ per te quoque vivere chartæ
Incipiant: cineri gloria sera venit.

In Sextilianum. XXV.

SExtiliane, bibis quantum subsellia quinque
Solus, aquâ toties ebrius esse potes.
Nec consessorum vicina numismata tantùm,
Æra, sed à cuneis ulteriora petis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
Uva nec in Tuscis nascitur ista jugis.
Testa sed antiqui felix siccatur Opimi,
Egerit & nigros Massica cella cados.
A caupone tibi fæx Laletana petatur,
Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

Ad Procillum. XXVI.

HEsternâ tibe nocte dixeramus,
Quincunces, puto, post decem peractos,
Cœnares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem statim putâsti;
Et non sobria verba subnotâsti;
Exemplo nimiùm periculoso.
Μισῶ μνήμονα Συμπότην, Procille.

De Acerra. XXVII.

HEsterno fœtore mero qui credit Acerram,
Fallitur, in lucem semper Acerra bibit.

Ad Fidentinum plagiarium. XXVIII.

FAma refert nostros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quam recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam:
Si dici tua vis; hæc eme, ne mea sint.

In Diaulum. XXIX.

CHirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Coepit quo poterat clinicus eſſe modo.

Ad Sabidium. XXX.

NON amo te, Sabidi; nec poſſum dicere, quare:
Hoc tantùm poſſum dicere; non amo te.

De Gellia. XXXI.

AMiſſum non flet, cùm ſola eſt, Gellia patrem;
Si quis adeſt; juſſæ proſiliunt lacrymæ.
Non luget, quiſquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

Ad Lucanum & Tullum fratres. XXXII.

SI Lucane, tibi, vel ſi tibi, Tulle, darentur
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus,
Quòd pro fratre mori vellet uterque prior.
Diceret infernas & qui prior iſſet ad umbras;
Vive tuo, frater, tempore, vive meo.

Ad Fidentinum. XXXIII.

QUem recita, meus eſt, ô Fidentine, libellus
Sed male cùm recitas, incipit eſſe tuus.

Ad Decianum. XXXIV.

SI quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaque novit anus:
Si quis, Cecropiæ madidus Latiæque Minervæ
Artibus, & verâ ſimplicitate bonus:
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti;
Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erat magnæ ſubnixus robore mentis:
Diſperream, ſi non hic Decianus erit.

Ad Lividum. XXXV.

QUI ducis vultus, & non legis iſta libente
Omnibus invideas, Livide; nemo tibi

In Cæcilium. XXXVI.

URbanus tibi, Cæcili, videris:
Non es, crede mihi: quid ergo? verna
Hoc quod Tranſtiberinus ambulator,

Qui pallentia ſulphurata fractis
Permutat vitreis: quod otioſæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod cuſtos dominuſque viperarum:
Quod viles pueri ſalariorum:
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus popinis:
Quod non optimus Urbicus Poeta.
Quare deſine jam tibi videri,
Quod ſoli tibi, Cæcili, videris;
Qui Galban ſalibus tuis, & ipſum
Poſſis vincere Seſtium Caballum.
Non cuicunque datum eſt habere naſum,
Ludit qui ſtolida procacitate,
Non eſt Seſtius ille, ſed caballus.

De Porcia. XXXVII.

CONjugis audiſſet fatum cùm Porcia Bruti,
Et ſubtracta ſibi quæreret arma dolor:
Nondum ſcitis, ait, mortem non poſſe negari?
Credideram ſatis hoc vos docuiſſe patrem.
Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas:
Nunc, & ferrum, turba moleſta, nega.

In Mancinum. XXXVIII.

BIS tibi triceni fuimus, Mancine, vocati;
Et poſitum eſt nobis nil herè præter aprum,
Non quæ de tardis ſervantur vitibus uvæ;
Dulcibus aut certant quæ melimela favis:
Non pyra quæ lentâ pendent religata geniſtâ;
Aut imitata breves Punica mala roſas:
Ruſtica lactentes nec miſit fiſcina metas;
Nec de Picenis venit oliva cadis.
Nudus aper, ſed & hic minimus, qualiſque necari
A non armato pumilione poteſt.
Et nihil inde datum eſt: tantùm ſpectavimus omnes
Ponere aprum nobis ſic & arena ſolet.
Ponatur tibi nullus aper poſt talia facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

Ad Stellam. XXXIX.

LAscivos leporum cursus, lususque leonum,
Quod major nobis charta minorque gerit.
Et bis idem facimus, nimium si, Stella, videtur
Hoc tibi ; bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro suo. XL.

EDita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius τὴν δ' ἀπαμειβόμενος.

De Diaulo. XLI.

NUper erat medicus, nunc est vespillo Diaulus,
Quod vespillo facit, fecerat & medicus.

De leonum & leporum spectaculo. XLII.

RIctibus his tauros non eripuere magistri,
Per quos præda fugax itque reditque lepus.
Quodque magis mirum, velocior exit ab hoste,
Cùm nil à tantâ nobilitate refert.
Tutior in sola non est cùm currit arena,
Nec caveæ tantâ conditur ille fide.
Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confugias ora leonis habes.

Ad Licinianum. XLIII.

VIR Celtiberis non tacende gentibus,
Nostræque laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem,
Sterilemque Caunum nivibus, & fractis sacru
Vadaveronem montibus,
Et delicati dulce Botrodi nemus,
Pomana quod felix amat,
Tepidis notabis lene Congedi vadum,
Mollesque nympharum lacus;
Quibus remissum corpus adstringas brevi
Salone, qui ferrum gelat.
[illegible]æstabit illic ipsa figendas propè
[illegible]berta prandenti feras.
[illegible]s serenos aureos franges Tago,
[illegible]scurus umbris arborum.

Aridam rigens Dircenna placabit ſitim,
Et Nemea, quæ vincit nives.
At cùm December canus, & bruma impotens
Aquilone rauco mugiet;
Aprica repetes Tarraconis littora,
Tuamque Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & vernas apros;
Leporemque forti callidum rumpens equo
Cervos relinques villico.
Vicina in ipſum ſilva deſcendet focum
Infante cinctum ſordido.
Vocabitur venator, & veniet tibi
Conviva clamatus prope.
Lunata nuſquam pellis, & nuſquam toga,
Olidæque veſtes murice:
Procul horridus Liburnus, & querulus cliens;
Imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus ſomnum reus,
Sed mane totum dormies.
Miſercetur alius grande & inſanum ſophos:
Miſerere tu felicium;
Veroque fruere non ſuperbus gaudio,
Dum Sura laudatur tuus:
Non impudenter vita, quod reliquum eſt petit,
Cùm fama, quod ſatis eſt, habet.

In Æmilianum. XLIV.

SI tibi Miſtyllus cocus, Æmiliane, vocatur;
Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad leporem. XLV.

NON facit ad ſævos cervix niſi prima leones
Quid fugis hoc dentes, ambitioſe lepus?
Licet à magnis ad te deſcendere tauris,
Et quæ non cernunt, frangere colla velint:
Speranda tibi eſt ingentis gloria fati,
Non potes hoc tenuis præda ſub hoſte mori.

Ad Quinctianum. XLVI.

COmmendo tibi, Quinctiane, noſtros,
(Noſtros dicere ſi tamen libellos
Poſſim, quos recitat tuus Poeta :)
Si de ſervitio gravi queruntur,
Aſſertor venias, ſatiſque præſtes ;
Et, cùm ſe dominum vocabit ille,
Dicas eſſe meos, manuque miſſos.
Hic ſi terque quaterque clamitâris,
Impones plagiario pudorem.

In Fidentinum plagiarium. XLVII.

UNA eſt in noſtris tua, Fidentine, libellis
Pagina, ſed certâ domini ſignata figurâ ;
Quæ tua traducit manifeſto carmina furto.
Sic interpoſitus vitio contaminat uncto
Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus :
Sic Aretinæ violant cryſtallina teſtæ :
Sic niger, in ripis errat cùm fortè Cayſtri,
Inter Ledæos ridetur corvus olores :
Sic, ubi multiſonâ fervet ſacer Atthide lucus,
Improba Cecropias offendit pica querelas.
Indice non opus eſt noſtris, nec vindice, libris :
Stat contrà, dicitque tibi tua pagina, Fur es.

Ad Fuſcum. XLVIII.

SI quid, Fuſce, vacas adhuc amari,
(Nam ſunt hic tibi, ſunt & hinc amici)
Unum, ſi ſupereſt, locum rogamus :
Nec me, quòd tibi ſim novus, recuſes ;
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantùm inſpice, qui novus paratur,
An poſſit, fieri vetus ſodalis.

Votum Martialis ad Frontonem. XLIX.

VOta tui breviter ſi vis cognoſcere Marci,
[illegible]arum militiæ, Fronte, togæque decus ;
[illegible]petit : eſſe ſui, nec magni ruris arator,
Sordidaque in parvis otia rebus amat.
[illegible]ſquam picta colit Spartani frigora ſaxi,
[illegible] matutinum portat ineptus ave ;

Cui licet, exigui nemoris ruriſque beati,
Ante focum plenas explicuiſſe plagas;
Et piſcem tremulâ ſalientem ducere ſetâ,
Flavaque de rubro promere mella cado:
Pinguis inæquales onerat cui villica menſas,
Et ſua non emptus præparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quiſquis me non amat, opto:
Vivat & urbanis albus in officiis.

Ad Cauponem. L.

COntinuis vexata madet vindemia nimbis:
Non potes, ut cupias, vendere, caupo, merum.

Ad Flaccum. LI.

QUalem, Flacce, velim quæris, nolimve libellum?
Nolo nimis facilem, difficilemve nimis.
Illud quod medium eſt, atque inter utrumque probamus:
Nec volo quod cruciat: nec volo quod ſatiat.

Ad Eundem. LII.

DAt Bajana mihi quadrantes ſportula centum:
Inter delicias quid facit iſta fames?
Redde lupi nobis tenebroſaque balnea Grylli.
Tam malè cùm cœnem; cur bene, Flacce, lavor?

De leone Cæſaris. LIII.

INtres ampla licèt torvi, lepus, ora leonis,
Eſſe tamen vacuo ſe leo dente putat.
Quodruet in tergum, velquos procumbet in armos?
Alta juvencorum vulnera figit ubi?
Quid fruſtra nemorum dominum regemq; fatigas?
Non niſi delectâ paſcitur ille ferâ.

Ad Licinianum. LIV.

VErona docti ſyllabas amat Vatis,
Marone felix Mantua eſt:
Cenſetur Apona Livio ſuo tellus,
Stellaque nec Flacco minùs:
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
Naſone Peligni ſonant:
Duoſque Senecas, unicumque Lucanum,
Facunda loquitur Corduba:

Gaudent jocoſæ Canio ſuo Gades,
Emerita Deciano meo.
Te, Liciniane, gloriabitur noſtra,
Nec me tacebit, Bilbilis.

De Lævina. LV.

CAſta, nec antiquis cedens Lævina Sabinis
Et quamvis tetrico triſtior ipſa viro,
Dum modò Lucrino, modò ſe permittit Averno,
Et dum Bajanis ſæpe fovetur aquis,
Incidit in flammas, juvenemque ſecuta, relicto
Conjuge, Penelope venit, abit Helene.

Ad Celerem. LVI.

UT recitem tibi noſtra rogas Epigrammata: no-
Non audire, Celer, ſed recitare cupis. [lo.

Ad Fabullam. LVII.

BElla es; novimus: & puella; verum eſt;
Et dives; quis enim poteſt negare?
Sed dum te nimiùm, Fabulla, laudas,
Nec dives, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum. LVIII.

CUm dixi ficus, rides quaſi barbara verba;
Et dici ficos, Cæciliane, jubes.
Dicemus ſicus, quas ſcimus in arbore naſci,
Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

Ad Plagiarium. LIX.

ERras meorum fur avare librorum,
Fieri poetam poſſe qui putas tanti,
Scriptura quanti conſtet, & tomus vilis:
Non ſex paratur aut decem ſophos nummis.
Secreta quære carmina, & rudes curas,
Quas novit unus, ſcrinioque ſignatas
Cuſtodit ipſe virginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non poteſt liber notus:
Sed pumicatâ fronte ſi quis eſt nondum,
Nec umbilicis cultus atque membrana,

Mer-

Mercare tales adeò, nec ſciet quiſquam.
Aliena quiſquis recitat, & petit famam ;
Non emere librum, ſed ſilentium debet.

Ad Chærilum. LX.

LIber homo es nimium, dicis mihi, Chærile, ſemper :
In te qui dicit, Chærile, liber homò eſt.

De Rufo. LXI.

QUicquid agit Rufus, nihil eſt niſi Nævia Rufo :
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poſcit, negat, innuit, una eſt
Nævia : ſi non ſit Nævia, mutus erit.
Scriberet heſternâ patri cùm luce ſalutem,
Nævia lux inquit, Nævia lumen, ave.

Ad Maximum De Canio Ruſo. LXII.

COepit, Maxime, Panæ quæ ſolebat,
Nunc oſtendere Canium Terentos.

Ad Librum. LXIII.

VAde ſalutatum ; pro me, liber, ire juberis
Ad Proculi nitidos, officioſe, Lares.
Quæris iter ? dicam : vicinum Caſtora canæ
Tranſibis Veſtæ, virgineamque domum.
Inde ſacro veneranda petes pallatia clivo,
Plurima quæ ſummi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata coloſſi
Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hàc quà madidi ſunt tecta Lyæi,
Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.
Protinus à læva clari tibi fronte Penates,
Atriaque excelſæ ſunt adeunda domus.
Hanc pete, nec metuas faſtus, limenque ſuperbum :
Nulla magis toto janua poſte patet :
Nec propior quàm Phœbus amet, doctæq; ſorores.
Si dicet, quare non tamen ipſe venit ?
Sic, licet, excuſes : Quia qualiacunque leguntur
Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

In

In Fidentinum plagiarium. LXIV.

NOstris versibus esse te poetam,
Fidentine, putas, cupisque credi?
Sic dentata sibi videtur Ægle,
Emptis ossibus, Indicoque cornu:
Sic, quæ nigrior est cadente moro,
Cerussata sibi placet Lycoris.
Hâc & tu ratione, quâ poeta es,
Calvus cùm sueris, eris comatus.

De Lino. LXV.

DImidium donare Lino, quàm credere totum
Qui mavult, mavult, perdere dimidium.

Ad Flaccum. LXVI.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacca, Antenorei spes & alumne Laris:
Pierios differ cantusque choros sororum:
Æs dabit ex istis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Minervæ;
Hæc sapit, hæc omnes fœnerat una deos.
Quid possent hederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & serta, lyraque Dearum
Nil habet, & magnum, semper inane, sophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permessidos undâ?
Romanum propius, divitiusque forum est.
Illic æra sonant: ad circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras basia sola crepant.

De Festo. LXVII.

INdignas premeret pestis cùm rabida fauces,
Inque ipsos vultus serperet atra lues;
Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
Decrevit Stygios Festus adire lacus.
Nec tamen obscuro pia palluit ora Veneno,
Aut torsit lentâ tristis ab ira fame.
Sanctam Romanâ vitam sed morte peregit,
Dimisitque animam nobiliore viâ.

Hanc

Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama potest; hujus Cæsar amicus erat.

Ad Attalum. LXVIII.

SEmper agis causas, & res agis, Attale, semper;
Est, non est, quod agas, Attale, semper agis.
Si res, & causæ desunt, agis, Attale, nulas.
Attale, ne quod agas desit, agas animam.

Ad Canum, LXIX.

SPortula, Cane, tibi supremâ nocte petita est;
Occidit, puto, te, Cane, quòd una fuit.

Ad Sosibianum. LXX.

EServo scis te genitum, blandéque fateris;
Cùm dicis dominum, Sosibiane, patrem.

De Regulo. LXXI.

HÆc quæ pulvere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet absoluta casu!
Tectis nam modo Regulus sub illis
Gestatus fuerat, recesseratque:
Victa est pondere cum suo repentè;
Et postquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule, post metum querelæ,
Quis curam neget esse te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

De Mario. LXXII.

VEnderet excultos colles cùm præco facetus,
Atque suburbani jugera pulchra soli:
Errat, ait, si quis Mario putet esse necesse
Vendere: nil debet; fœnerat immo magis.
Quæ ratio est igitur? servos ubi perdidit omnes,
Et pecus, & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet
Omnia? sic Mario noxius hæret ager.

De Novio. LXXIII.

VIcinus meus est, manuque tangi
De nostris Novius potest fenestris,

Quis

Quis non invideat mihi, putetque
Horis omnibus esse me beatum,
Juncto cui liceat frui sodale?
Tam longè est mihi, quàm Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non convivere, nec videre saltem,
Non audire licet; nec urbe totâ
Quisquam est tam propè, tam proculque nobis:
Migrandum est mihi longiùs, vel illi.
Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, si quis Novium videre non vult.

Ad Fescenniam. LXXIV.

NE gravis hesterno fragres, Fescennia, vino,
Pastillos Cosmi luxuriosa voras.
Ista linunt dentes jentacula: sed nihil obstat,
Extremo ructus cum venit à barathro.
Quid? quòd olet graviùs mistum diapasmate virus,
Atque duplex animæ longiùs exit odor.
Notas ergo nimis fraudes, deprensaque furta
Jam tollas, & sis ebria simpliciter.

De Alcimo. LXXV.

ALcime, quem raptum domino crescentibus an-
Labicana levi cespite velat humus; (nis
Accipe non Pario nutantia pondera saxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
Quæque virent lachrymis roscida prata meis.
Accipe, care puer, nostri monumenta doloris:
Hic tibi perpetuo tempore vivit honor.
Cum mihi supremos Lachesis pervenerit annos,
Non aliter cineres mando jacere meos.

In Cinnam. LXXVI.

[illegible] in aurem semper omnibus, Cinna:
[illegible] licet turbâ.

Adeóne penitus ſedit hic tibi morbus,
Ut ſæpe in aurem, Cinna, Cæſarem laudes?

Ad Lælium. LXXVII.

CUm tua non edas, carpis mea carmina, Læli:
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

De Aquino & Fabricio. LXXVIII.

FAbricio junctus fido requieſcit Aquinus,
Qui prior Elyſias gaudet abiſſe domos.
Ara duplex primi teſtatur munera pili:
Plus tamen eſt, titulo quod breviore legis:
Junctus uterque ſacro laudatæ fœdere vitæ,
Famaque quod rarò novit, amicus erat.

Ad Ælium. LXXIX.

QUòd clamas ſemper, quòd agentibus obſtrepis, Æli,
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

Ad Maternum. LXXX.

SI non moleſtum eſt, neque non piget, Scazon,
Noſtro (rogamus) pauca verba Materno
Dicas in aurem, ſic, ut audiat ſolus.
Amator ille triſtium lacernarum,
Et Bæticatus atque leucophæatus,
Qui coccinatos non putat viros eſſe,
Amethyſtinaſque mulierum vocat veſtes;
Nativa laudet, habeat & liceat ſemper
Fuſcos colores; Galbanos habet mores.
Quæris, quis hic ſit? excidit mihi nomen.

Ad Nævolam. LXXXI.

CUm clamant omnes, loqueris tu, Nævole, tantùm,
Et te patronum, cauſidicumque putas.
Hac ratione poteſt nemo non eſſe diſertus:
Ecce, tacent omnes, Nævole; dic aliquid.

In Diodorum, Ad Flaccum. LXXXII.

LItigat, & podagrâ Diodorus, Flacce, laborat:
Sed nil patrono porrigit: hæc chiragra eſt.

Ad

Ad Calenum avarum. LXXXIII.

NON plenum modò vicies habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Oprarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, preceſque noſtras,
Atque intra, puto, ſeptimas Calendas,
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu ſic, quaſi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abiſti
In tantum miſer eſuritionem,
Ut convivia ſumptuoſiora;
Toto quæ ſemel apparas in anno,
Nigræ ſordidus explices monetæ:
Et ſeptem veteres tui ſodales
Conſtemus tibi plumbeâ ſelibrâ.
Quid dignum meritis precemur iſtis?
Optemus tibi millies, Calene:
Hoc ſi contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. LXXXIV.

MAmmas atq; tatas habet Afra, ſed ipſa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma poteſt.

De Demetrio. LXXXV.

ILla manus quondam ſtudiorum fida meorum,
Et felix domino, notaque Cæſaribus.
Deſtituit primos viridis Demetrius annos:
Quarta tribus luſtris addita meſſis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus deſcenderet umbras,
Ureret implicitum cùm ſcelerata lues,
Cavimus; & domini jus omne remiſimus ægro:
Munere dignus erat convaluiſſe meo.
Senſit deficiens ſua præmia, neque patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

Ad Lycorim. LXXXVI.

QUI pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus, puto, pictor eſt Minervæ.

In Scævolam. LXXXVII.

SI dederint ſuperi decies mihi millia centum,
Dicebas, nondum, Scævola, factus eques:
Qualiter, ô vivam, quàm large, quámque beate!
Riſerunt faciles, & tribuere Dei.
Sordidior multò poſt hoc toga; penula pejor;
Calceus eſt ſarta terque quaterque cute.
Deque decem plures ſemper ſervantur olivæ;
Explicat & cœnas unica menſa duas.
Et Veientani bibitur fæx craſſa rubelli;
Aſſe cicer tepidum conflat, & aſſe caro.
In jus, ô fallax atque inficiator, eamus:
Aut vive, aut decies, Scævola, redde deis.

De leonibus Cæſaris. LXXXVIII.

PIcto quòd juga delicata collo
Pardus ſuſtinet; improbæque tigres
Indulgent patientiam flagello;
Mordent aurea quòd lupata cervi;
Quòd fræno Libyci domantur urſi;
Et quantum Calidon tuliſſe fertur,
Paret purpureis aper capiſtris;
Turpes eſſeda quòd trahunt biſontes;
Et molles dare juſſa quod choreas
Nigro bellua nil negat Magiſtro;
Quis ſpectula non putet Deorum?
Hæc tranſit tamen, ut minora, quiſquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantque capros,
Et ſecurior eſt in ore præda;
Laxos cui dare perviosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes;
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cùm modò venerint juvencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed nôrunt cui ſerviant leones.

Ad

Ad Ovidium. LXXXIX.

IN Nomentanis, Ovidi, quod nascitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum;
Exuit annosa mores nomenque senecta,
Et, quidquid voluit, testa vocatur anus.

Ad Lucium Julium. XC.

SÆpe mihi dicis, Luci charissime Juli,
Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.
Otia da nobis; sed qualia fecerat olim
Mecœnas Flacco, Virgilioque suo:
Condere victuras tentem per secula chartas,
Et nomen flammis eripuisse meum.
In steriles campos nolunt juga ferre juvenci:
Pingue solum lassat; sed juvat ipse labor.

Ad Gallum. XCI.

ESt tibi (sitque precor, multos crescatq; per annos)
Pulchra quidem, verùm Transtiberina domus.
At mea Vipsanas spectant cœnacula laurus:
Factus in hac ego sum jam regione senex.
Migrandum est, ut manè domi te, Galle, salutem:
Es tanti, vel si longiùs illa foret:
Sed tibi non multum est, unum si præsto togatum;
Multum est, hunc unum si mihi, Galle, nego.
Ipse salutabo decima vel seriùs hora:
Manè tibi pro me dicat avere liber.

De Issa, Catella Publii. XCII.

ISsa est passere nequior Catulli.
Issa est purior osculo columbæ.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publî.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
Sentit tristitiamque, gaudiumque.
Collo nixa cubat, capitque somnos,
Ut suspiria nulla sentiantur:
Et desiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla;

Sed blando pede ſuſcitat, toroque
Deponi monet, & rogat levari;
Caſiæ tantus ineſt pudor catellæ.
Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Picta Publius exprimit tabella;
In qua tam ſimilem videbis Iſſam,
Ut ſit tam ſimilis ſibi nec Iſſa.
Iſſam denique pone cum tabella,
Aut utramque putabis eſſe veram,
Aut utramque putabis eſſe pictam.

Ad Velocem. XCIII

SCribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipſe nihil ſcribis : tu breviora facis.

Ad Regulum. XCIV.

CUM tibi ſit Sophiæ par fama & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipſa tuo :
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

In Priſcum. XCV.

CUM te non eſſem, dominum, regemque vocabam :
Cùm bene te novi, jam mihi Priſcus eris.

Ad Lectorem. XCVI.

QUæcunque luſi juvenis & puer quondam,
Apinalque noſtras, quas nec ipſe jam novi ;
Male collocare ſi bonas voles horas,
Et invidebis otio tuo, lector ;
A Valeriano Pollice petes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

De Antulla, ad Fauſtinum. XCVII.

HOS tibi vicinos, Fauſtine, Teleſphorus hortos
Fabius, & breve rus, udaque prata tenet.
Condidit hîc natæ cineres, nomenque ſacravit
Quod legis Antullæ, dignior ipſe legi ;
Et Stygias æquum fuerat pater iſſet ad umbras :
Quod quia non licuit ; vivit, ut oſſa colat.

De Eadem. XCVIII.

HOC nemus æterno cinerum sacravit honori
Fænius, & culti jugere pauca soli.
Hoc tegitur citò rapta suis Antulla sepulchro;
Hoc erit Antullæ mistus uterque parens.
Si capit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum:
Perpetuò dominis serviet iste suis.

Ad Lupercum. XCIX.

OCcurris quoties, Luperce, nobis,
Vis mittam puerum, subinde dicis,
Cui tradas Epigrammatôn libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non est, quòd puerum, Luperce, vexes:
Longum est si velit ad Pyrum venire,
Et scalis habito tribus, sed altis.
Quod quæris, propiùs petas licebit;
Argi nempe soles subire letum:
Contra Cæsaris est forum taberna
Scriptis postibus hinc & inde totis,
Omnes ut cito perlegas Poëtas:
Illinc me pete; nec roges Atrectum,
(Hoc nomen dominus gerit tabernæ:)
De primo dabit alterove nido
Rasum pumice, purpurâque cultum
Denariis tibe quinque Martialem.
Tanti non es, ais? sapis Luperce.

Ad Cæcilianum. C.

CUi legisse satis non est epigrammata centum,
Nil illi satis est, Cæciliane, mali.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER II.

Ad Decianum.

Quid nobis, inquis, cum epistola? Parumne tibi præstamus, si leginus epigrammata? Quid hic porrò dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video, quare Tragœdi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata Curione non egent, & contenta sunt suâ, id est natâ linguâ. In quacunque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli, rogo, si tibi videtur rem facere ridiculam, & togam saltanti induere personæ. Denique videris, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos sedeo qui protinus reclamant. Puto, mehercule, Deciane, verum dicis. Quid si scias, cum qua & quàm longa epistola negotium tueris habiturus? itaque quod exigis, fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non lassi perveniant.

Ad librum suum. I.

TER centena quidem poteras epigrammata fer-re;
Sed quis te ferret, perlegeretve, liber?
At nunc succincti quæ sint bona discе libelli:
Hoc primum est, brevior quòd mihi charta perit.
Deinde, quòd hæc unâ peraget librarius horâ,
Nec tantùm nugis serviet iste meis.
Tertia res hæc est, quòd si cui fortè legeris,
Ss licèt usque malus, non odiosus eris.
Te conviva leget misto quincunce; sed antè
Incipiat positus quàm tepuisse calix.
Esse tibi tantâ cautus brevitate videris?
Hei mihi! quàm multis sic quoque longus eris!

Ad Domitianum. II.

CReta dedit magnum, majus dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodque Metellus hab-

Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine, Cæsar, eras.
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex Cattis laurea, tota tua est.

Ad Sextum. III.

SExte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur:
Debet enim, si quis solvere, Sexte potest.

Ad Decianum. IV.

NE valeam, si non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim.
Sed duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passuum;
Quatuor hæc fiunt, cùm redituras eam.
Sæpe domi non es: cùm sis quoque sæpe, negatis:
Vel tantùm causis, vel tibi sæpe vacas
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire;
Ut te non videam, quatuor ire piget.

Ad Severum. V.

INunc, edere me jube libellos;
Lectis vix tibi paginis duabus,
Spectas ἑξακοσιοστιχον, Severe,
Et longas trahis oscitationes.
Hæc sunt, quæ relegente me solebas
Raptim scribere, sed Vitellianis.
Hæc sunt singula, quæ sinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra:
Hæc sunt, aut meliora, si qua nescis.
Quid prodest mihi tam macer libellus,
Nullo crassior ut sit umbilico,
Si totus triduo tibi legatur?
Nusquam deliciæ supiniores.
Lassus tam citò deficis viator?
Et cùm currere debeas Bovillas,
Interjungere quæris ad Camœnas?
I nunc, edere me jube libellos.

In Attalum. VI.

DEclamas bellè, causas agis, Attale, belle:
Historias bellas, carmina bella facis.

Componis bellè mimos, epigrammata bellè:
Bellus Grammaticus, bellus es Astrologus.
Et bellè cantas, & saltas, Attale, bellè:
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias; facis attamen omnia bellè:
Vis dicam quid sis? magnus es ardelio.

Ad Lectorem. VII.

SI qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis,
Sive obscura nimis, sive Latina parùm;
Non meus est error: nocuit librarius illis,
Dum properat versus annumerare tibi.
Quòd si non illum, sed me peccâsse putabis;
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
Ista tamen mala sunt, quasi nos manifesta negemus:
Hæc mala sunt; sed tu non meliora facis.

In Posthumum. VIII

BAsia dimidio quòd das mihi, Posthume, labro,
Laudo: licet demas hinc quòque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & innarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

Ad Rufum, de Selio. IX.

QUòd fronte Selium nubilâ vides, Rufe,
Quòd ambulator porticum terit serus,
Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus,
Quòd penè terram tangit indecens natus,
Et dextra pectus pulsat, & comam vellit
Non ille amici fata luget, aut aratris:
Uterque natus vivit, & precor vivat:
Salva est & uxor, sarcinæque, servique:
Nihil colonus, villicusque decoxit,
Mœroris igitur causa quæ? domi cœnat.

In Posthumum. X.

ESse quid hoc dicam, quòd olent tua basia myrrhâ,
Quódque tibi est nunquam non alienus odor?
Hoc mihi suspectum est, quòd oles bene, Posthume, semper:
Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

Ad

Ad Sextum. XI.

ET Judex petit, & petit patronus.
Solvas censeo, Sexte, creditori.

De Selio, ad Paulinum. XII.

NIl intentatum Selius, nil linquit inausum,
Cœnandum quoties jam videt esse domi.
Currit ad Europen, & te, Pauline, tuosque
Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides.
Hìc quoq; deceptus Memphytica templa frequentat,
Assidet & cathedris mœsta juvenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis;
Illinc Pompeii dona, nemusque duplex.
Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti;
Nec Grylli tenebras, Æoliamque Lupi:
Nam thermis iterum cunctis iterumque lavatur,
Omnia cùm fecit, sed renuente Deo,
Locus ad Europes tepidæ buxeta recurrit;
Si quis ibi ferum carpat amicus iter.
Per te, perque tuam, vector lascive, puellam,
Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, voca.

In Hermum. XIII.

QUò I nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis, Herme, non superbè.

In Zoilum. XIV.

ZOilus ægrotat, faciunt hanc stragula febrem?
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
Quid torus à Nilo, quid sindone cinctus oleuti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omneis:
Vis fieri sanus? stragula sume mea.

In Maximum. XV.

CApto tuum, pudet heu! sed capto Maxime cœnam:
Tu captas etiam, jam sumus ergo pares.
Sanè salutatum venio: tu diceris esse
Antè salutatum, jam sumus ergo pares.

Sum comes ipſe tuus, tumidique anteambulo regis:
Tu comes alterius; jam ſumus ergo pares.
Eſſe ſat eſt ſervum: jam nolo vicarius eſſe.
Qui rex eſt, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XVI.

FElicem fieri credis me, Zoile, cœnâ:
Felicem cœnâ Zoile? deindè tuâ?
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

De Paullo. XVII.

CArmina Paullus emit, recitat ſua carmina Paullus
Nam quod emas, poſſis dicere jure tuum.

In Poſthumum. XVIII.

BAſia das aliis; aliis das, Poſthume, dextram:
Dicis, utrum mavis? elige: malo manum.

De eodem. XIX.

QUid mihi vobiſcum eſt, ô Phœbe, novemque ſorores?
Ecce nocet vati Muſa jocoſa ſuo.
Dimidio nobis dare Poſthumus antè ſolebat
Baſia; nunc labro cœpit utroque dare.

In eodem. XX.

NOn dicam, licèt uſque me rogetis,
Quis ſit Poſthumus in meo libello:
Non dicam; quid enim mihi neceſſe eſt
Has offendere baſiationes,
Quæ ſe tam bene vindicare poſſunt?

In Candidum. XXI.

SI det iniqua tibi triſtem fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patriâ damnatum excedere terrâ:
Per freta, per ſcopulos exulis ibo comes.
Dat tibi divitias, ecquid ſunt iſta duorum?
Das partem? multum eſt; Candide, das aliquid?
Mecum eris ergo miſer: quòd ſi Deus ore ſereno
Annuerit, felix, Candide, ſolus eris.

Ad Gallam. XXII.

DAs nunquam, ſemper promittis, Galla, roganti:
Si ſemper fallis, jam rogo; Galla, nega.

De Nævia, ad Bythinicum. XXIII.

QUòd querulum ſpirat, quòd acerbum Nævia tuſſit
Inque tuos mittit ſputa ſubinde ſinus: (ſic?
Jam te rem factam, Bythinice, credis habere?
Erras: blanditur Nævia, non moritur.

De Selio. XXIV.

LAudantem Selium, cœnæ cum retia tendit,
Accipe, ſive legas, ſive patronus agas.
Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beate!
Hoc volui: facta eſt jam tibi cœna, tace.

Ad Rufum. XXV.

RUfe, vides illum ſubſellia prima tenentem,
Cujus & hinc lucet ſardonychata manus:
Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
Et toga non tactas vincere juſſa nives:
Cujus olet toto pinguis coma Marcellano,
Et ſplendent valſo brachia trita pilo.
Non heſterna ſedet lunatâ lingula plantâ;
Coccina non læſum pingit aluta pedem;
Et numeroſa linunt ſtellantem ſplenia frontem.
Ignoras quis ſit? ſplenia tolle, leges.

In Cæſium. XXVI

MUlta viginti ſeſtertia forte rogabam;
Quæ vel donanti non grave munus erat:
Quippe rogabatur felixque, vetuſque ſodalis,
Et cujus laxas arca flagellat opes.
Is mihi, dives eris, ſi cauſas egeris, inquit.
Quod peto, da Cai; non peto conſilium.

In Ponticum. XXVII.

LIs mihi cum Balbo eſt; tu Balbum odiſſe nolebas,
Pontice: cum Licino eſt; hic quoque magnus homo eſt.

Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Cæsaris ire times.
Abnegat, & retinet nostrum Laronia servum:
Respondes; orba est, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, servo servitur amico:
Sit liber, dominus qui volet esse meus.

Ad Thœbum. XXVIII.

CUm sint crura tibi, simulent quæ cornua lunæ;
In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

Ad Pannicum. XXIX.

PEctere te nolim, sed nec turbare capillos:
Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.
Nolo virum nimiùm, Pannice, nolo parum.
Sunt tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis
Horrida; sed meus est, Pannice, vulsa tibi.

In Cæcilianum. XXX.

QUicquid ponitur hinc & inde, verris;
Mammas fuminis, imbricemque porci,
Communemque duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumque totum,
Murenæque latus, femurque pulli,
Stillantemque alicâ suâ palumbum.
Hæc cùm condita sunt madente mappâ,
Traduntur puero domum ferenda:
Nos accumbimus otiosa turba.
Ullus si pudor est, repone cœnam:
Cras te, Cæciliane, non vocavi.

In Linum. XXXI.

QUid mihi reddat ager, quæris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

De Mœcha esse. XXXII.

GOccina famosæ donas & Janthina Mœchæ.
Vis dare, quæ mereor, munera? mitte togam.

In Tongilium. XXXIII.

URi Tongilius malè dicitur hemitritæo.
Novi hominis mores, est sitis.

Subdola

Subdola tenduntur craſſis modò retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.
Cæcuba faccentur, quæque annus coxit Opini:
Condantur parco fuſca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici juſſere lavari.
O ſtulti, febrem creditis eſſe? gula eſt.

Ad Maximinam, puellam edentulam. XXXIV.

RIde, ſi ſapis, ô puella, ride,
Pelignus, puto, dixerat Poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Verùm ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi; tu puella non es:
Nam tres ſunt tibi, Maximina, dentes,
Sed planè piceique, buxeique.
Quare ſi ſpeculo, mihique credis,
Debes non aliter timere riſum,
Quàm ventum Spanius, manumve Priſcus;
Quàm cretata timet Fabulla nimbum,
Ceruſſata timet Sabella ſolem.
Vultus induito magis ſeveros,
Quàm conjux Priami, nuruſque major.
Mimos ridiculi Philitionis,
Et convivia nequiora vita;
Et quicquid lepidâ procacitate,
Laxat perſpicuo labella riſu.
Te moeſtæ decet aſſidere matri,
Lugentique virum, piumque fratrem;
Et tantùm tragicis vacare Muſis.
At tu, judicium ſecuta noſtrum,
Plora, ſi ſapis, ô puella, plora.

In Zoilum. XXXV.

ZOile, quid ſolium ſubluto podice perdis?
Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

In Candidum. XXXVI.

CAndide κοινὰ φίλων, hæc ſunt tua, Candide, πάντα
Quæ tu magniloquus nocte dieque ſonas?
Te Lacedæmonio velat toga lota Galeſo,
Vel quam ſepoſito de grege Parma dedit.

At me, quæ paſſa eſt furioſi cornua tauri;
Noluerit dici quam pila prima ſuam.
Miſit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis coccina noſtra tribus.
Tu Lybicos Indis ſuſpendis dentibus orbes:
Fulcitur teſtâ fagina menſa mihi.
Immodici tibi flava tegunt chryſendeta mulli:
Concolor in noſtra, cammare, lance rubes.
Ex opibus tantis veteri fidoque ſodali
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

In Sextum fœneratorem. XXXVII.

EMi ſeu puerum, togamve pexam,
Seu tres, ut puto, quatuorve libras:
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem nôſtis veterem meum ſodalem,
Nè quid fortè petam, timet, cavetque;
Et ſecum, ſed ut audiam, ſuſurrat:
Septem millia debeo Secundo:
Phœbo quatuor; undecim Phileto;
Et quadrans mihi nullus eſt in arca.
O grande ingenium mei ſodalis!
Durum eſt, Sexte, negare, cum rogaris:
Quantò duriùs, antequam rogeris?

In Nævolum. XXXVIII.

FLorida per varios ut pingitur Hybla colores,
Cùm breve Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua ſuppoſitis pellucent præla lacernis;
Sic micat innumeris arcula ſyntheſibus.
Atque unam veſtire tribum tua vellera poſſunt,
Appula non uno quæ grege terra tulit.
Tu ſpectas hyemem ſuccincti lentus amici,
(Pro ſcelus!) & lateris frigora trita mei.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,
(Quid renuis?) non te, Nævole, ſed tineas?

Ad Rufum. XXXIX.

CAuponem, laniumque, balneumque,
Tonſorem, tabulamque, calculoſque,

Et

Et paucos, sed ut eligam, libellos;
Unum non nimium rudem sodalem;
Hæc præsta mihi Rufe, vel Bitonti.
Et thermas tibi habe Neronianas.

Ad Maximum. XL.

VIs fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris si, Maxime, nolis:
Veientana tuam si domat uva sitim:
Si ridere potes miseri chrysendeta Cinnæ:
Contentus nostrâ si potes esse togâ.
Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
Liberior Partho vivere rege potes.

Ad Sextum. XLI.

VIs te, Sexte, coli: volebam amare.
Parendum est tibi; quod jubes, coleris.
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In fictum divitem. XLII.

HIc, quem videtis gressibus vagis lentum;
Amethystinatus media qui secat septa;
Quem non lacernis Publius meus vincit;
Non ipse Codrus alpha penulatorum;
Quem grex togatus sequitur, & capillatus,
Recensque sella linteisque lorisque;
Oppigneravit Claudii modò ad mensam
Vix octo nummis annulum, unde cœnaret.

In Zoilum. XLIII.

PExatus pulchrè rides mea, Zoile, trita:
Sunt hæc trita quidem, Zoile; sed mea sunt.

De cœnatione Cæsaris, quæ appellatur Mica. XLIV.

MIca vocor: quid sim, cernis: cœnatio parva.
Ex me Cæsareum prospicis, ecce, tholum.
Frange toros; pete vina; rosis cape, tinge nardo.
Ipse jubet mortis te meminisse Deus.

Ad Laurum. XLV.

DUm modò cauſidicum, dum te modò rhetora fingis,
Et non decernis, Laure, quid eſſe velis;
Peleos, & Priami tranſit, vel Neſtoris ætas;
Et fuerat ſerum jam tibi deſinere:
Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales.
Si ſchola damnatur; fora litibus omnia fervent:
Ipſe poteſt fieri Marſya cauſidicus.
Eia age, rumpe moras; quò te ſpectabimus uſque?
Dum, quid ſis, dubitas, jam potes eſſe nihil.

In Saletanum. XLVI.

CUr triſtiorem cernimus Saletanum?
An cauſa levis eſt? extuli, inquis, uxorem.
O grande fati crimen! ô gravem caſum!
Illa, illa dives mortua eſt Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi, Saletane.

In Lalagen. XLVII.

UNus de toto peccâverat orbe comarum
Annulus, incertâ non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage ſpeculò, quo viderat, ulta eſt;
Et cecidit ſectis icta Plecuſa comis.
Deſine jam, Lalage, triſtes ornare capillos,
Tangat & inſanum nulla puella caput.
Hoc ſalamandra notet, vel ſæva novacula nudet,
Ut digna ſpeculo fiat imago tuo.

In Poſthumum. XLVIII.

OCcurris quocunq; loco mihi, Poſthume, clamas
Protinus, & prima eſt hæc tua vox. Quid agis?
Hoc, ſi me decies unâ conveneris horâ,
Dicis: habes, puto, tu, Poſthume, nil quod agas.

Ad Olum. XLIX.

QUòd te nomine jam tuo ſaluto,
Quem regem & dominum priùs vocabam,

Nè me dixeris esse contumacem:
Totis pilea sarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit
Quod reges dominique concupiscunt.
Servum si potes, Ole, non habere;
Et regem potes, Ole, non habere.

In Classicum. L.

INvitum cœnare foris te, Classice, dicis.
Si non mentiris, Classice, dispeream.
Ipse quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire;
Cùm cœnaret, erat tristior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
Cogor, ais: verum est; cogitur & Selius.
En! rogat ad cœnam Melior te, Classice, rectam.
Grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce, nega.

Ad Cæcilianum. LI

CAndidius nihil est te, Cæciliane, (notavi,)
Si quando ex nostris disticha pauca legis.
Protinus aut Marsi recitas, aut scripta Catulli:
Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.
Ut collata magis placeant mea? credimus illud,
Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

De Saufello, ad Maternum. LII.

CInctum togatis post & antè Saufellum,
Quantâ reduci Regulus solet turbâ,
Ad alta tonsum templa cùm reum misit,
Materne, cernis? invidere nolito;
Comitatus iste sit, precor, tuus nunquam.
Hos illi amicos & greges togatorum
Fusciculenus præstat, & Faventinus.

De Leone. LIII.

VErbera securi solitus leo ferre magistri,
Insertamque pati blandus in ora manum,
Dedidicit pacem subitò feritate reversâ,
Quantâ nec in Libycis debuit esse jugis.

Nam

Nam duo de tenerâ puerilia corpora turbâ,
Sanguineam raſtris quæ renovabat humum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide, prædo,
A noſtrâ pueris parcere diſce lupâ.

De Mario. LIV.

ARgenti libras Marius tibi quinque reliquit,
Cui nihil ipſe dabas, is tibi verba dedit.

Ad Coſconium. LV.

COſconi, qui longa putas epigrammata noſtra,
Utilis ungendis axibus eſſe potes.
Hàc tu credideris longum ratione coloſſum,
Et puerum Bruti dixeris eſſe brevem.
Diſce, quod ignoras: Marſi, doctique Pedonis
Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non ſunt longa, quibus nihil eſt quod demere poſſis:
Sed tu, Coſconi, diſticha longa facis.

Ad Cæcilianum. LVI.

ÆStivo ſerves ubi piſcem tempore, quæris?
In thermis ſerva, Cæciliane, tuis.

Ad Naſicam. LVII.

INvitas tunc me, cùm ſcis, Naſica, vocatum:
Excuſatum habeas me, rogo: cœno domi.

De Fannio. LVIII.

HOſtem cùm fugeret, ſe Fannius ipſe peremit:
Hic (rogo) non furor eſt, nè moriare, mori?

Ad Zoilum. LIX.

LAxior hexaphoris tua ſit lectica, licebit;
Dum tamen hæc tua ſit, Zoile, ſandapila.

Ad Ponticum. LX.

ABſciſſa ſervum quid fingis, Pontice, lingua?
Neſcis tu populum, quod tacet ille, loqui?

Ad Amicum. LXI.

VImine clauſa levi niveæ cuſtodia coctæ,
Hæc tibi Saturni tempore munus erit.

Dona

Dona quòd æſtatis miſi tibi menſe Decembri,
Si quæreris, raſam tu mihi mitte togam.

Ad Claſſicum. LXII.

QUòd nec carmine glorior ſupino,
Nec retro lego Sotaden cinædum;
Naſquam Græcula quòd recantat Echo;
Nec dictat mihi luculentus Attis
Mollem debilitare Galliambon;
Non ſum, Claſſice, tam malus poëta:
Quid ſi per graciles vias patauri
Invitum jubeas ſubire Ladam?
Turpe eſt difficiles habere nugas,
Et ſtultus labor eſt ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palæmon;
Me raris juvat auribus placere.

In Mamercum. LXIII.

NIl recitas, & vis, Mamerce, poëta videri:
Quicquid vis, eſto, dummodo nil recites.

In Gaurum. LXIV.

QUòd nimio gaudes noctem producere vino,
Ignoſco; vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quòd ſcribis Muſis & Apolline nullo,
Laudari debes; hoc Ciceronis habes.
Quòd vomis, Antoni; quòd luxuriaris, Apici:
Quòd fœtes; vitium, dic mihi, cujus habes?

Ad Quinctilianum. LXV.

QUinctiliane, vagæ moderator ſumme juventæ,
Gloria Romanæ, Quinctiliane, togæ;
Vivere quòd propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat vivere nemo ſatis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere cenſus,
Atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba rudis.
Sit mihi verna ſatur, ſit non doctiſſima conjux;
Sit nox cum ſomno, ſit ſine lite dies.

Petit

Petit poeta à Cæsare jus trium liberorum. LXVI.

RErum certa salus, terrarum gloria, Cæsar,
Sospite quo magnos credimus esse Deos;
Si festinatis toties tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina nostra tuos;
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credar ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

De eodem ad uxorem. LXVII.

NAtorum mihi jus trium roganti,
Musarum pretium dedit mearum,
Solus qui poterat: valebis uxor.
Non debet domini perire munus.

Ad Regulum. LXVIII.

PRimus ubi esi, inquis, cùm sit liber iste secundus?
Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum;
Unum de titulo tollere jota potes.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER III.

Ad Lectorem. I.

HOC tibi, quicquid id eſt, longinquis mittit ab oris
Gallia Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortaſſe priorem,
Illa, vel hæc mea ſunt; quæ meliora putas?
Plus ſanè placeat, domina qui natus in urbe eſt:
Debet enim Gallum vincere verna liber.

Ad Librum ſuum. II.

CUjus vis fieri, libelle, munus?
Feſtina tibi vindicem parare,
Ne nigram citò raptus in culinam
Corydillas madidâ tegas papyro,
Vel thuris, piperiſque ſis cucullus,
Fauſtini fugis in ſinum? ſapiſti.
Cedro, nunc licet, ambules perunctus,
Et frontis gemino decens honore
Pictis luxurieris umbilicis;
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat ſuperbus index.
Illo vindice nec Probum timeto.

Ad eundem. III.

ROmam vade liber: ſi veneris unde, requiret:
Æmiliæ dices de regione viæ.
Si quibus in terris, qua ſimus in urbe, rogabit:
Corneli referas me, licet, eſſe foro.
Cur abſim, quæret: breviter tu multa fatere;
Non poterat vanæ trædia ferre togæ.
Si, quando veniet, dicet: reſponde, Poëta
Exierat, veniet cùm citharœdus erit.

Ad

Ad Eundem. IV.

VIs commendari ſine me curſurus in Urbem,
Parve liber, multis? an ſatis unus erit?
Unus erit (mihi crede) ſatis, cui non eris hoſpes,
Julius, aſſiduum nomen in ore meo:
Protinus hunc primi quæres in limine tecti;
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, Lares.
Eſt illi conjux, quæ te manibuſque, ſinuque
Excipiet, vel ſi pulverulentus eas.
Hos tu ſeu pariter, ſive hanc, illumve priorem
Videris, hoc dices; Marcus avere jubet.
Hoc ſatis eſt, alios commendet epiſtola; peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

In mulierem deformem. V.

FOrmoſam faciem nigro velamine celas:
Sed non formoſo corpore lædis aquas.
Ipſam crede Deam verbis tibi dicere noſtris:
Aut aperi faciem, vel tunicata lava.

Ad Marcellinum. VI.

LUx tibi poſt Idus numeratur tertia Maias,
Marcelline, tuis bis celebranda ſacris.
Imputat ætherios ortus hæc prima parenti:
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licèt dederit jucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præſtitit illa dies.

De ſportula. VII.

CEntum miſelli jam valete quadrantes,
Antreambulonis congiarium laſſi,
Quos dividebat balneator elixus:
Quid cogitatis, ô fames amicorum?
Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt,
Nihil ſtropharum eſt: jam ſalarium dandum eſt.

In Quinctum. VIII.

THaida Quinctus amat; quam Thaida? Thaida luſcam:
Unum oculum Thais non habet, ille duos.

In

In Cinnam. IX.

VErſiculos in me narratur ſcribere Cinna:
Non ſcribit, cujus carmina nemo legit.

In Philomuſum. X.

COnſtituit, Philomuſe, pater tibi millia bina
Menſtrua, perque omnes præſtitit illa dies,
Luxuriam premeret cùm craſtina ſemper egeſtas,
Et vitiis eſſent danda diurna tuis.
Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit:
Exhæredavit te, Philomuſe, pater.

In Fabullum. XI.

UNguentum (fateor) bonum dediſti
Convivis, herè; ſed nihil ſcidiſti:
Res falſa eſt bene olere, & eſurire.
Qui non cœnat & ungitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

In Næviam. XII.

DUm non vis leporem, dum non vis carpere mullum,
Et pluſquàm patri, Nævia, parcis apro;
Accuſas, rumpiſque coquum, tanquam omnia cruda
Attulerit: nunquam ſic ego crudus ero.

In Tuccium, de ſportula. XIII.

ROmam petebat eſuritor Tuccius,
Profectus ex Hiſpania.
Occurrit illi ſportularum fabula:
A ponte rediit Milvio.

De Codro. XIV.

PLus credit nemo, quàm totâ Codrus in urbe,
Cùm ſit tam pauper: quomodo? cæcus amat.

In cerdonem munerarium. XV.

DAs gladiatores, ſatorum regule, cerdo:
Quodque tibi tribuit ſubula, ſica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id ſobrius unquam,
Ut velles corio ludere, Cerdo, tuo.

Lu-

Lusisti, satis est; sed te, mihi crede, memento,
Nunc in pelliculâ, cerdo, tenere tuâ.

In Sabidium. XVI.

CIrcumlata diu mensis scriblita secundis,
Urebat nimio sæva calore manus:
Sed magis ardebat Sabidî gula: protinus ergo
Sufflavit buccis terque quaterque suis.
Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est;
Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

In Maximum. XVII.

PErfrixisse tuas quæsta est præfatio fauces.
Cum te excusâris, Maxime, quid recitas?

De vipera in ore ursæ. XVIII.

PRoxima centenis ostenditur Ursa columnis,
Exornant fictæ quà Platanona feræ.
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas, teneram mersit in ore manum.
Vipera sed cæco scelerata latebat in ore,
Vivebatque animâ deteriore fera.
Non sentit puer esse dolos, nisi dente recepto
Dum perit, ô facinus, falsa quod ursa fuit.

De Canio. XIX.

DIc Musa, quid agat Canius meus Rufus,
Utrúmne chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi jocos Phædri?
Lascivus elegis, an severus heroîs?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiosus in schola poëtarum
Lepôre tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi?
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ sole rursus Europæ
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
Titive thermis, an lavatur Agrippæ?

An

An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æstuantes jam profectus ad Baias
Piger Lucrino naviculatur in stagno?
Vis scire, quid agat Canius tuus? ridet.

In crudelem dominum. XX.

PRoscriptum famulus servavit fronte notatus:
Non fuit hæc domini vita, sed invidia.

De Apicio. XXI.

DEderas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc supererat centies tibi laxum:
Hoc tu gravatus, nè famem & sitim ferres,
Summâ venenum potione duxisti.
Nil est, Apici, tibi gulosius factum.

In Invitatorem. XXII.

OMnia cùm retro pueris obsonia eradas:
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?

Ad Faustinum. XXIII.

SI temperari balneum cupis fervens,
Faustine, quod vix Julianus intraret:
Roga, lavet uti rhetorem Sabineum.
Neronianas is refrigerat thermas.

In Candidum. XXIV.

PRædia solus habes, & solus, Candide, nummos:
Aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Massica solus habes, & Opimi Cæcuba solus:
Et cor solus habes, solus & ingenium:
Omnia solus habes: hoc me puta velle negare:
Uxorem sed habes, Candide, cum populo.

In Gallum. XXV.

NUnquam me revocas, venias cùm sæpe vocatus:
Ignosco, nullum si modò, Galle, vocas.
Invitas alios: vitium est utriusque: quod? inquis.
Et mihi cor non est, nec tibi, Galle, puto.

In Neſtorem. XXVI.

AUriculam Mario graviter miraris olere?
Tu facis hoc: garris, Neſtor, in auriculam.

In Zoilum. XXVII.

HAs, cum geminâ compede, dedicat catenas,
Saturnè, tibi Zoilus, annulos priores.

Ad Gargilianum. XXVIII.

SPortula nulla datur; gratis conviva recumbis:
Dic mihi quid Romæ, Gargiliane, facis?
Cum ratione licet dicas te vivere ſummâ:
Quod vivis, nullâ cum ratione facis.

Ad Rufinum. XXIX.

SUnt tibi, confiteor, diffuſi jugera campi,
Urbanique tenent prædia multa Lares:
Et ſervit dominæ numeroſus debitor arcæ,
Suſtentatque tuas aurea menſa dapes.
Faſtidire tamen noli, Rufine, minores:
Plus habuit Didymus, plus Philomelus habet.

De piſcibus ſculptis. XXX.

ARtis Phidiacæ toreuma clarum,
Piſces aſpicis: adde aquam, natabunt.

In Fabianum. XXXI.

QUod novus & nuper factus tibi præſtat amicus,
Hoc præſtare jubes me, Fabiane, tibi:
Horridus ut primo ſemper te mane ſalutem,
Per mediumque trahat me tua ſella lutum:
Laſſus ut in thermas decimâ, vel ſeriùs, horâ
Te ſequar Agrippæ, cùm laver ipſe Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut ſim tiro tuæ ſemper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, togâ tritâque meâque,
Ut nondum credas me meruiſſe rudem?

In iraſcentes amicos. XXXII.

IRaſci tantùm felices nôſtis amici.
Non bellè facitis: ſed juvat hoc facere.

Ad

Ad Sextum. XXXIII.

Quæ te cauſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut ſperas, aut petis inde? refer.
Cauſas, inquis, agam Cicerone diſertiùs ipſo,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateſtinus cauſas, & Caius: utrumque
Noras: ſed neutri penſio tota fuit.
Si nihil hinc veniet; pangentur carmina nobis:
Audieris, dices eſſe Maronis opus.
Inſanis: omnes gelidis quicunque lacernis
Sunt ibi; Naſones, Virgilioſque vides.
Atria magna colam; vix tres, aut quatuor iſta
Res aluit: pallet cætera turba fame.
Quid faciam? ſuade: nam certum eſt vivere Romæ.
Si bonus es, caſu vivere, Sexte, potes.

In Theleſinum. XXXIV.

Mutua quòd nobis ter quinquagena dediſti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit;
Eſſe tibi magnus, Theleſine, videris amicus:
Tu magnus, quòd das? immo ego, quòd recipis.

De lacerta cælata. XXXV.

Inſerta phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timetur argentum.

In Pollam. XXXVI.

Simpliciter pateat vitium fortaſſe puſillum:
Quod tegitur, majus creditur eſſe malum.

In Lentinum. XXXVII.

Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis;
Tam ſubitò corvus, qui modò cygnus eras.
Non omnes fallis, ſcit te Proſerpina canum:
Perſonam capiti detrahet illa tuo.

Ad Ligurinum. XXXVIII.

Occurrit tibi nemo quòd libenter;
Quòd, quacunque venis, fuga eſt, & ingens
Circa te, Ligurine, ſolitudo;
Quid ſit, ſcire cupis? nimis Poëta es.

Hoc valdè vitium periculoſum eſt.
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipſas medio peruſta Sole,
Nec ſic ſcorpius improbus timetur:
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et ſtanti legis, & legis ſedenti:
Currenti legis, & legis ſtudenti.
In thermas fugio; ſonas ad aurem.
Piſcinam peto; non licet natare.
Ad cœnam propero; tenes euntem.
Ad cœnam venio; fugas ſedentem.
Laſſus dormio; ſuſcitas jacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
Vir juſtus, probus, innocens timeris.

De eodem. XXXIX.

Fugerit an menſas Phœbus cœnamque Thyeſtæ,
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta eſt, dapibuſq; inſtructa ſuperbis:
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullumve bilibrem:
Nec volo boletos, oſtrea nolo: tace.

Ad Candidum. XL.

Exigis à nobis operam ſine fine togatam.
Non eo, libertum ſed tibi mitto meum.
Non eſt, inquis, idem: multò plus eſſe probabo:
Vix ego lecticam ſubſequor; ille feret.
In turbam incideris; cunctos umbone repellet:
Invalidum eſt nobis, ingenuumque latus.
Quidlibet in cauſis narraveris; ipſe tacebo:
At tibi tergeminum mugiet ille ſophos.
Lis erit; ingenti faciet convicia voce:
Eſſe pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præſtabis amicus?
Quicquid libertus, Candide, non poterit.

De Baſſo. XLI.

Capena grandi porta quà pluit guttâ,
Phrygiæque matris Almo quà lavat ferrum,

Ho-

Horatiorum quà viret ſacer campus,
Et quà puſilli fervet Herculis fanum,
Fauſtine, plenâ Baſſus ibat in rhedâ,
Omnes beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobili caules,
Et utrumque porrum, ſeſſileſque lactucas,
Pigroque ventri non inutiles betas:
Illic coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque læſum Gallici canis dente,
Nondum victâ lacteum fabâ porcum:
Nec feriatus ibat antè carrucam,
Sed tuta fœno curſor ova portabat.
Urbem petebat Baſſus? imò rus ibat.

De Ollo. XLII.

PAuperis exſtruxit cellam; ſed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

In Invitatorem. XLIII.

VEientana mihi miſces, tu Maſſica potas:
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In Ligurinum. XLIV.

HÆc tibi, non alia eſt ad cœnam cauſa vocandi,
Verſiculos recites ut, Ligurine, tuos.
Depoſui ſoleas; affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumque liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur:
Tertius eſt, nec adhuc menſa ſecunda venit.
Et quartum recitans, & quintum denique librum;
Putidus eſt, toties ſi mihi ponis aprum.
Quod ſi non ſcombris ſcelerata poëmata donas;
Cœnabis ſolus jam, Ligurine, domi.

Ad Tongilianum. XLV.

EMpta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abſtulit hanc nimiùm caſus in urbe frequens.
Collatum eſt decies; rogo, non potes ipſe videri
Incendiſſe tuam, Tongiliane, domum?

In Gelliam. XLVI.

Quòd quacunq; venis, Cosinum migrare putamus,
Et fluere excusso cinnama fusa vitro:
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, rugis:
Scis, puto, posse meum sic benè olere canem.

De cisterna Ravennate. XLVII.

Sit cisterna mihi, quàm vinea, malo, Ravennæ:
Cùm possim multo vendere pluris aquam.

De caupone. XLVIII.

Callidus imposuit nuper mihi caupo Ravennæ:
Cùm peterem mixtum, vendidit ille merum.

De villa Faustini, ad Bassum. XLIX.

Bajana nostri villa, Basse, Faustini,
Non otiosis ordinata myrtetis,
Viduaque platano, tonsilique buxeto
Ingrata lati spatia detinet campi:
Sed rure vero, barbaroque lætatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat testa senibus autumnis.
Hic post Novembres, imminente jam brumâ,
Seras putator horridus refert uvas.
Truces in alta valle mugiunt tauri,
Vituluſque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba sordidæ cortis,
Argutus Anser, gemmeique pavones,
Nomenque debet quæ rubentibus pennis,
Et picta perdix, Numidicæque guttatæ,
Et impiorum phasiana Colchorum;
Rhodias superbi fœminas premunt galli;
Sonantque turres plausibus columbarum;
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
Avidi sequuntur villicæ sinum porci,
Matremque plenam mollis agnus exspectat.
Cingunt serenum lactei focum vernæ,
Et larga festos lucet ad Lares sylva.
Non segnis albo pallet otio caupo;
Nec perdit oleum lubricus palæstrita;

Sed

Sed tendit avidis rete ſubdolum turdis,
Tremulâve captum lineâ trahit piſcem,
Aut impeditam caſſibus refert damam.
Exercet hilares facilis hortus urbanos,
Et pædagogo non jubente laſcivi
Parere gaudent villico capillati;
Et delicatus opere fruitur Eunuchus.
Nec venit inanis ruſticus ſalutator;
Fert ille ceris cana cum ſuis mella,
Metamque lactis Saſſinate de ſylva:
Somniculoſos ille porrigit glires:
Hic vagientem matris hiſpidæ fœtum:
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimine offerunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus;
Nec avara ſervat craſtinas dapes menſa:
Veſcuntur omnes, ebrioque non novit
Satur miniſter invidere convivæ.
At tu ſub urbe poſſides famem mundam,
Et turre ab alta proſpicis meras laurus,
Furem Priapo non timente, ſecurus;
Et vinitorem farre paſcis urbano,
Pictamque portas otioſus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caſeum, muſtum.
Rus hoc vocari debet, an domus longè?

De muneribus gladiatoriis. L.

SUtor, credo, dedit tibi, culta Bononia, munus;
Fullo dedit Mutinæ: nunc ubi caupo dabit?

In Ponticum. LI.

CUm vocor ad cœnam, non jam venalis, ut antè,
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino;
Sumitur inciſo mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti; fungos ego ſumo ſuillos.
Res tibi cum rhombo eſt; at mihi cum ſparulo;
Cereus immodicis turtur te clunibus implet;
Ponitur in cavea mortua pica mihi.

Cur

Cur ſine te cœno, cùm tecum, Pontice, cœnem?
Sportula quòd non eſt, profit: edamus idem.

In Cinnam. LII.

ESſe nihil dicis, quicquid petis, improbe Cinna:
Si nil Cinna peris; nil tibi, Cinna, nego.

In Quinctum. LIII.

CEntenis quòd emis pueros, & ſæpè ducenis:
Quòd ſub rege Numâ condita vina bibis:
Quòd conſtat decies tibi non ſpecioſa ſuppellex:
Libra quòd argenti millia quinque rapit:
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur:
Quòd pluris mula eſt, quàm domus empta tibi:
Hæc animo credis magno te, Quincte, parare?
Falleris: hæc animus, Quincte, puſillus emit.

In Cotilum. LIV.

COtile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: ſed quid ſit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo eſt, flexos qui digerit ordine crines:
Balſama qui ſemper, cinnama ſemper olet:
Cantica qui Nili, qui Gaditana ſuſurrat:
Qui movet in varios brachia vulſa modos:
Inter fœmineas totâ qui luce cathedras
Deſidet, atque aliqua ſemper in aure ſonat:
Qui legit hinc illinc miſſas, ſcribitque tabellas:
Pallia vicini qui refugit cubiti:
Qui ſcit, quam quis amet: qui per convivia currit:
Hirpini veteres qui benè novit avos:
Quid narras? hoc eſt, hoc eſt homo, Cotile, bellus?
Res prætricoſa eſt, Cotile, bellus homo.

Ad Caſſianum. LV.

SIrenas, hilarem navigantium pœnam,
Blandaſque mortes, gaudiumque crudele,
Quas nemo quondam deſerebat auditas,
Fallax Ulyſſes dicitur reliquiſſe.
Non miror: illud, Caſſiane, mirarer,
Si fabulantem Canium reliquiſſet.

Ad

Ad Diadumenum. LVI.

QUod ſpirat tenerâ malum mordente puellâ:
Quod de Coricio quæ venit aura croco:
Vinea quod primis floret cùm cana racemis:
Gramina quod redolent, quæ modo carpſit ovis:
Quod myrtus, quod meſſor Arabs, quod ſuccina trita,
Pallidus Eoo thure quod ignis olet:
Gleba quòd æſtivo levitèr cùm ſpargitur imbre:
Quod madidas nardo ſparſa corona comas:
Hoc deprompta tuis loculis munuſcula fragrant.
Quid ſi dona dares magna ſine invidiâ?

In M. Antonium. LVII.

PAr ſcelus admiſit Phariis Antonius armis:
Abſcidit vultus enſis uterque ſacros.
Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos:
Hoc tibi, Roma, caput, cùm loquereris, erat.
Antonii tamen eſt pejor, quàm cauſa Pothini:
Hic facinus domino præſtitit; ille ſibi.

De pigris nautis. LVIII.

CEſſatis pueri, nihilque môſtis,
Vatreno, Eridanoque pigriores:
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos figitis ad celeuſma remos.
Jam prono Phaëthonte ſudat Æthon,
Exarſitque dies, & hora laſſos
Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
Tutæ luditis otium carinæ.
Non nautas puto vos, ſed Argonautas.

In Gargilianum. LIX.

PSilothro faciem lævas, & dropace calvam.
Nunquid tonſorem, Gargiliane, times?
Quid facient ungues? nam certè non potes illos
Reſinâ, Veneto nec reſecare luto.
Deſine, ſi pudor eſt, miſeram traducere calvam:
Hoc fieri porco, Gargiliane, ſolet.

In Bæticum. LX.

Nec mullus, nec te delectat, Bætice, turdus:
Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba juvant, nec sectæ quadra placentæ;
Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aves.
Capparin, & putri cepas alece natantes,
Et pulpam dubio de petasone voras.
Teque juvant gerres, & pelle melandrya canâ:
Resinata bibis vina, Falerna fugis.
Nescio, quod stomachi vitium secretius esse
Suspicer; ut quid enim, Bætice, saprophagis?

Ad Paullinum. LXI.

Minxisti currente semel, Paulline, carinâ:
Meiere vis iterum? jam Palinurus eris.

In Zoilum. LXII.

Convivа quisquis Zoili potest esse,
Summœnianas cœnet inter uxores,
Curtâque Ledæ sobrius bibat testâ.
Hoc esse levius, puriusque contendo.
Jacet occupato galbanatus in lecto,
Cubitisque trudit hinc & inde convivas,
Effultus ostro, sericisque pulvinis.
Propè stat minister, suggeritque ructanti
Pinnas rubentes, cuspidesque lentisci;
Et æstuanti tenue ventilat frigus,
Fugatque muscas myrteâ puer virgâ.
At ipse retro flexus ad pedum turbam,
Inter catellas anserum exta lambentes,
Partitur apri glandulas palæstritis:
Ligurumque nobis saxa cùm ministrentur,
Vel cocta fumis musta Massilitanis,
Opimianum morionibus nectar
Chrystallinisque myrrhinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis,
Non erubescit murice aureo nobis
Dividere mœchæ pauperis capillare.
Septunce multo deinde perditus stertit:
Nos accubamus, & silentium ronchis

Præ-

Præstare jussi, nutribus propinamus.
Hos Malchionis patimur improbi fastus.

Ad Phœbum. LXIII.

UTere lactucis, & mollibus utere malvis:
Nam faciem, durùm, Phœbe, cacantis habes.

In Vetustillam. LXIV.

CUm tibi trecenti consules, Vetustilla,
Et tres capilli, quatuorque sint dentes,
Pectus cicadæ, cruscolumque formicæ:
Rugosiorem cùm geras stolâ frontem;
Et aranearum cassibus pares mammas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angusta,
Meliúsque ranæ garriant Ravennates,
Et Adrianus dulciùs culex cantet,
Videasque quantum noctuæ vident manè;
Et illud oleas, quod viri capellarum:
Cùm bruma mensem sit tibi per Augustum,
Regelare nec te pestilentia possit,
Audes ducentas nuptum ire post mortes,
Virúmque demens cineribus tuis quæris.
Quis conjugem, quis te vocabit uxorem,
Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
Sternatur à Coricle clinico lectus,
Thalassionem qui tuum decet solus;
Ustorque tedas præferat novæ nuptæ.

In Rufum. LXV.

ESse negas coctum leporem, poscique flagellas:
Mavis, Rufe, coquum scindere, quàm leporem.

In Nævolum. LXVI.

NUnquam dicis ave, sed reddis, Nævole, semper:
Quod prior & corvus dicere sæpè solet.
Cur hoc exspectas à me, rogo, Nævole, dicas:
Nam puto nec melior, Nævole, nec prior es.
Præmia laudato tribuit mihi Cæsar uterque,
Natorumque dedit jura paterna trium.

Ore

Ore legor multo, notumque per oppida nomen
Non exſpectato dat mihi fama rogo.
Eſt & in hoc aliquid: vidit me Roma trîbunum;
Et ſedeo quà te ſuſcitat Oceanus.
Quot mihi Cæſareo facti ſunt munere cives,
Nec famulos totidem ſuſpicor eſſe tibi.

Ad cerdonem. LXVII.

IRaſci noſtro non debes, cerdo, libello:
Ars tua, non vita, eſt carmine læſa meo.
Innocuos permitte ſales: cur ludere nobis
Non liceat, licuit ſi jugulare tibi?

Ad Rufum. LXVIII.

CUrſorem ſextâ tibi, Rufe, remiſimus horâ,
Carmina quem madidum noſtra tuliſſe reor:
Imbribus immodicis cœlum nam fortè ruebat.
Non aliter mitti debuit iſte liber.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CÆsaris alma dies, & luce sacratior illâ,
Conscia Dictæum qua tulit Ida Jovem,
Longa, precor, Pylioque veni numerosior ævo,
Semper & hoc vultu, vel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida multus in arvo,
Perque manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,
Et quæ Romuleus sacra Terentus habet.
Magna quidem, superi, petimus, sed debita terris.
Pro tanto quæ sunt improba vota Deo?

De Horatio. II.

SPectabat modò solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Cùm plebs, & minor ordo, maximusque
Sancto cum Duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repentè cœlo:
Albis spectat Horatius lacernis.

De nivibus. III.

ADspice, quàm densum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæsaris, inque sinus.
Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,
Et madidis Helicen dissimulare comis.
Qui siccis lascivit aquis, & ab æthere ludit,
Suspicor has pueri Cæsaris esse nives.

In Bassam. IV.

QUod siccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod Albularum,
Piscinæ vetus aura quod marinæ,

Lassi

Laſſi Bardiacus quod evocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod jejunia ſabbatariorum,
Mœſtorum quod anhelitus reorum,
Quod ſpurcæ moriens lucerna tedæ,
Quod ceromata fæce de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
Mallem, quàm quod oles, olere Baſſa.

Ad Fabianum. V.

VIr bonus & pauper, linguaq; & pectore verus:
Quid tibi vis? urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec commeſſator haberi,
Nec pavidos triſti voce citare reos;
Vendere nec vanos circa palatia fumos;
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
Undè miſer vives? homo fidus, certus amicus:
Hoc nihil eſt; nunquam ſic Philomelus eris.

In Maſilianum. VI.

CRedi virgine caſtior pudicâ,
Et frontis teneræ cupis videri;
Cùm ſis improbior, Maſiliane,
Quàm qui compoſitos metro Tibulli
In Stellæ recitat domo libellos.

Ad Euphemum. VII.

PRima ſalutantes, atque altera continet hora;
Exercet raucos tertia cauſidicos.
In quintam varios extendit Roma labores;
Sexta quies laſſis, ſeptima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palæſtris;
Imperat exſtructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima eſt, Eupheme, meorum,
Temperat ambroſias cùm tua cura dapes;
Et bonus æthereo laxatur nectare Cæſar,
Ingentique tenet pocula parca manu.
Tunc admitte jocos, greſſu timet ire licenti
Ad matutinum noſtra Thalia Jovem.

Ad

Ad Fauſtinum. VIII.

DUm novus eſt, neque adhuc rasâ mihi fronte libellus,
Pagina dum tangi non benè ſicca timet ;
I, puer, & charo perfer leve munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre ; ſed inſtructum comitetur pumice librum
Spongia : muneribus convenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multæ, Fauſtine, lituræ
Emendare jocos : una litura poteſt.

In Ant. Saturninum. IX.

DUm nimiùm vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te, miſer, eſſe pudet :
Impia Parthaſiâ moviſti bella ſub urſâ,
Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
Excideratne adeò fatum tibi nominis hujus,
Obruit Actiaci quod gravis ira freti ?
An tibi promiſit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & Arctois plus licuiſſet aquis ?
Ille etiam noſtris Antonius occidit armis ;
Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

Ad Rufum, de nuptiis Pudentis, & Claudiæ Peregrinæ. X.

CLaudia, Ruſe, meo nubit Peregrina Pudenti :
Macte eſto tedis, ô Hymenæe, tuis.
Tam benè rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
Maſſica Theſeis tam benè vina favis.
Nec meliùs teneris junguntur viribus ulmi,
Nec plus lotos aquas, littora myrtus amat.
Candida perpetuò reſidet Concordia lecto :
Tamque pari ſemper ſit Venus æqua jugo.
Diligat illa ſenem quondam : ſed & ipſa marito,
Tunc quoque cùm fuerit, non videatur anus.

Ad Silium. XI.

SIli, Caſtalidum decus ſororum,
Qui perjuria barbari furoris

Ingenti premis ore, perfidoſque
Aſtus Hannibalis, leveſque Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paulùm ſepoſitâ ſeveritate,
Dum blandâ vagus aleâ December
Incertis ſonat hinc & hinc fritillis,
Et ludit rota nequiore talo,
Noſtris otia commoda Camœnis
Nec torvâ lege fronte, ſed remiſsâ.
Sic forſan tener auſus eſt Catullus
Magno mittere paſſerem Maroni.

Ad Cæcilianum. XII.

Mille tibi nummos heſternâ nocte roganti,
In ſex aut ſeptem, Cæciliane, dies;
Non habeo, dixi: ſed tu cauſatus amici
Adventum, lancem paucaque vaſa rogas.
Stultus es? an ſtultum me credis, amice? negavi
Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

De puero ſtiriâ jugulato. XIII.

Quâ vicina pluit Vipſanis porta columnis,
Et madet aſſiduo lubricus imbre lapis,
In jugulum pueri, qui roſcida templa ſubibat,
Decidit hyberno prægravis unda gelu:
Cùmque peregiſſet miſeri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non ſæva ſibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non eſt, ſi jugulatis aquæ?

De endromide. XIV.

Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnæ,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet,
Sordida, ſed gelido non aſpernenda Decembri
Dona, peregrinam mittimus endromidem.
Seu lentum ceroma teris, tepidumve trigona;
Sive harpaſta manu pulverulenta rapis;
Plumea ſeu laxi partiris pondera follis;
Sive levem curſu vincere quæris Atham:
Nè madidos intret penetrabile frigus in artus,
Neve gravis ſubitâ te premat Iris aquâ.

Bi-

Ridebis ventos hoc munere tectus, & imbres.
Non sic in Tyriâ sindone tutus eris.

De Cærelia & Gallia. XV.

DIcit se vetulam, cùm sit Cærelia puppa:
Puppam se dicit Gellia, cùm sit anus.
Ferre nec hanc possis, possis, Coline, nec illam:
Altera ridicula est, altera putidula.

De Selio. XVI.

NUllos esse Deos, inane cœlum
Affirmat Selius, probatque; qnòd se
Factum, dum negat hoc, videt beatum.

Ad Thaliam de Brutiano. XVII.

DUm tu lenta nimis, diuque quæris,
Quis primus tibi, quisve sit secundus;
Graium quisve epigramma comparabit:
Palmam Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.
Qui si Cecropio satur lepore,
Romanæ sale luserit Minervæ;
Illi me facias, precor, secundum.

Ad Fabianum. XVIII.

OMnes quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
Extulit: uxori fiat amica meæ.

De littoribus Altini. XIX.

ÆMula Bajanis Altini littora villis,
Et Phaëthontei conscia sylva rogi;
Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupsit ad Euganeos sola puella lacus;
Et tu Ledæo felix Aquileia Timavo,
Hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas;
Vos eritis nostræ portus, requiesque senectæ,
Si juris fuerint otia nostra sui.

Ad Posthumum. XX.

QUòd te manè domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
Ignoscis; togulam, Posthume, pluris emo.

Ad

Ad Domitianum. XXI.

SÆpe meos laudare soles, Auguste, libellos.
Invidus ecce negat: non minùs ergo soles.
Quid, quod honorato non solâ voce dedisti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi?
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues.
Da, Cæsar, tantò tu magis, ut doleat.

Ad Chloen. XXII.

DOnâsti tenero, Chloë, Luperco
Hispanas, Tyriasque, coccinasque,
Et lotam tepido togam Galeso,
Indos sardonychas, Scythas smaragdos,
Et centum dominos novæ monetæ;
Et quicquid perit usque & usque, donas:
Væ glabraria, væ tibi misella!
Nudam te statuet tuus Lupercus.

Ad Pudentem. XXIII.

OBstat, care Pudens, nostris sua turba libellis:
Lectoremque frequens lassat, & implet opus.
Rara juvant. Primis sic major gratia pomis:
Hybernæ pretium sic meruêre rosæ.
Sæpius in libro memoratur Persius uno,
Quàm levis in totâ Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcunque libellis,
Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

De piscibus Baianis. XXIV.

BAiano procul à lacu, monemus,
Piscator, fuge, nè nocens recedas.
Sacris piscibus hæ natantur undæ,
Qui nôrunt Dominum, manumque lambunt
Illam, quâ nihil est in orbe majus.
Quid, quòd nomen habent, & ad magistri
Vocem quisque sui venit citatus?
Hoc quondam Lybis improbus profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repentè cœcus
Captum non potuit videre piscem:

Et

Et nunc ſacrilegos peroſus hamos,
Baianos ſedet ad lacus rogator :
At tu, dum potes, innocens recede,
Jactis ſimplicibus cibis in undas,
Et piſces venerare dedicatos.

Ad Hippodamum. XXV.

QUòd cupis in noſtris dicique, legique libellis,
Et nonnullus honor creditur eſſe tibi :
Nè valeam, ſi non res eſt gratiſſima nobis,
Et volo te chartis inſeruiſſe meis.
Sed tu nomen habes aversâ fronte ſororum
Impoſitum, mater quod tibi dura dedit :
Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia poſſit,
Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Muſis tibi nomen adopta :
Non ſemper bellè dicitur Hippodamus.

De Ape electro incluſa. XXVI.

ET latet, & lucet Phaëtontide condita guttâ,
Ut videatur apis nectare clauſa ſuo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.
Credibile eſt ipſam ſic voluiſſe mori.

Ad Soſibianum. XXVII.

PLena laboratis habeas cùm ſcrinia libris,
Emittis quare, Soſibiane, nihil ?
Edent hæredes, inquis, mea carmina : quando ?
Tempus erat jam te, Soſibiane, legi.

Ad Attalum. XXVIII.

SOrdida cùm tibi ſit, verum tamen, Attale, dixit
Quiſquis te niveam dixit habere togam.

De pugna damarum. XXIX.

FRontibus adverſis molles concurrere damas
Vidimus, & fati ſorte jacere pari.
Spectavere canes prædam : ſtupuitque ſuperbus
Venator, cultro nil ſupereſſe ſuo.
Unde leves animi tanto caluere furore ?
Sic pugnant tauri, ſic cecidere viri.

Ad

Ad Olum. XXX.

CAna eſt barba tibi, nigra eſt coma: tingere barbam
Non potes, hæc cauſa eſt: ſed potes, Ole, comam.

Ad Afrum. XXXI.

CEntum Coranus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumque Serranus;
Ex inſulis, fundiſque tricies ſoldùm,
Ex pecore redeunt ter ducena Parmenſi:
Totis diebus, Afer, hoc mihi narras;
Et teneo meliùs iſta quàm meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pati poſſim;
Quotidianam refice nauſeam nummis.
Audire gratis, Afer, iſta non poſſum.

Ad Charinum. XXXII.

ARgenti genus omne comparâſti,
Et ſolus veteres Myronis Artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæque,
Solus Phidiaci toreuma cœli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec deſunt tibi vera Gratiana,
Nec quæ Callaico linuntur auro,
Nec menſis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne, miror,
Quare non habeas, Charine, purum.

Ad Poſthumum. XXXIII.

ATria Piſonum ſtabant cùm ſtemmate toto,
Et docti Senecæ ter numeranda domus,
Prætulimus tantis ſolum te, Poſthume, regnis;
Pauper eras, & eques, ſed mihi conſul eras.
Tecum ter denas numeravi, Poſthume, brumas:
Communis nobis lectus & unus erat.
Jam donare potes, jam perdere, plenus honorum,
Largus opum: exſpecto, Poſthume, quid facias.
Nil facis: & ſerum eſt alium mihi quærere regem.
Hoc, Fortuna, placet? Poſthumus impoſuit

In malè recitantem. XXXIV.

QUid recitaturus circum das vellera collo?
Conveniunt noſtris auribus illa magis.

De Veſuvio monte. XXXV.

HIc eſt pampineis viridis modò Veſvius umbris:
Preſſerat hîc madidos nobilis uva lacus.
Hæc juga quàm Nyſæ colles plùs Bacchus amavit:
Hoc nuper ſatyri monte dedêre choros.
Hæc Veneris ſedes, Lacedæmone gratior illi:
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta jacent flammis, & triſti merſa favillâ:
Nec Superi vellent hoc licuiſſe ſibi.

Votum Parthenii, ad Phœbum. XXXVI.

HÆc tibi pro nato plenâ dat lætus acerrâ,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
Ut qui prima novo ſignat quinquennia luſtro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris, ſic te tua diligat arbor,
Gaudeat & certâ virginitate ſoror.
Perpetuò ſic flore mices: ſic denique non ſint
Tam longæ Bromio, quàm tibi, Phœbe, comæ.

De Sabello. XXXVII.

SAturnalia divitem Sabellum
Fecerunt: meritò tumet Sabellus:
Nec quemquam putat eſſe, prædicatque
Inter cauſidicos beatiorem.
Hos faſtus, animoſque dat Sabello
Farris ſemodius, fabæque freſſæ,
Et thuris, piperiſque tres ſelibræ,
Et Lucanica ventre cum Faliſco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Libycâ gelata teſtâ,
Cum bulbis, cochleiſque, caſeoque:
Piceno quoque venit à cliente
Parcæ ciſtula non capax olivæ,
Et craſſo ſiguli polita cœlo
Septenaria ſyntheſis Sagunti,

Hiſpa-

Hiſpanæ luteum rotæ toreuma,
Et lato variata mappa clavo.
Saturnalia fructuoſiora
Annis non habuit decem Sabellus.

De Phaëthonte encauſtico. XXXVIII.

ENcauſtus Phaëthon tabulâ depictus in hâc eſt.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëthonta facis?

Ad Flaccum. XXXIX.

NEſcis, crede mihi, quid ſint epigrammata, Flacce,
Qui tantùm luſus illa, jocoſque putas:
Ille magis ludit, qui ſcribit prandia ſævi
Tereos; aut cœnam, crude Thyeſta, tuam.
Aut puero liquidas optantem Dædalon alas,
Paſcentem Siculas aut Polyphemon oves.
A noſtris procul eſt omnis veſica libellis,
Muſa nec inſano ſyrmite noſtra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant,
Confiteor: laudant illa, ſed iſta legunt.

Ad Cæcilianum. XL.

CUm tibi non eſſent ſex millia, Cæciliane,
Ingenti * latè vectus es hexaphoro? * *laxè*
Poſtquam bis decies tribuit Dea cæca, ſinumque
Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Di reddant ſellam, Cæciliane, tibi.

In Hedylum. XLI.

GEſtari junctis niſi deſinis, Hedyle, capris:
Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.

Ad Coſmum. XLII.

HUnc, quem ſæpe vides inter penetralia noſtræ
Pallados, & templi limina, Coſme, novi,
Cum baculo, perâque ſenem: cui cana, putriſque
Stat coma, & in pectus ſordida barba cadit:
Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati:
Cui dat latratos obvia turba cibos:
Eſſe putas Cynicum, deceptus imagine falſa.
Non eſt hic Cynicus, Coſme: quid ergo? canis.

Ad

Ad Colinum. XLIII.

O Cui Tarpeias licuit contingere quercus,
Et meritas primâ cingere fronde comas;
Si ſapis, utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi ſemper adeſſe putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit: obſervant quem ſtatuere diem.
Divitior Criſpo, Thraſeâ conſtantior ipſo,
Lautior & nitido ſis Meliore licèt,
Nil adicit penſo Lacheſis, fuſoſque ſororum
Explicat, & ſemper de tribus una ſecat.

Ad Lucium. XLIV.

LUci, gloria temporum tuorum,
Qui * Gaurum veterem, Tagumque noſtrum
Arpis cedere non ſinis diſertis; * *Graium*
Argivas generatus inter urbes
Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut libidinoſæ
Ledæas Lacedæmonis palæſtras.
Nos Celtis genitos & ex Iberis
Noſtræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat referre verſu:
Sævo Bilbilin optimam metallo,
Quæ vincit Chalybaſque, Noricoſque:
Et ferro Plateam ſuo ſonantem,
Quam fluctu tenui, ſed inquieto,
Armorum Salo temperator ambit:
Turelamque, choroſque Rixamarum,
Et convivis feſta Carduarum,
Et textis Peteron roſis rubentem,
Atque antiqua patrum theatra Rigas,
Et certos jaculo levi Silaos:
Turgentiſque lacus, Petuſiæque,
Et parvæ vada pura Vetoniſſæ:
Et ſanctum Baradonis ilicetum,
Per quod vel piger ambulat viator:
Et quæ fortibus excolit juvencis
Curvæ Manlius arva Matineſſæ.

Hæc

Hæc tam ruſtica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit:
Hæc tam ruſtica malo, quàm Bituntos.

In Gargilianum. XLV.

MUnera quòd ſenibus, viduiſq; ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem.
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
Qui potes inſidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piſcibus hamus:
Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.
Quid ſit largiri, quid ſit donare, docebo,
Si neſcis: dona, Gargiliane, mihi.

Ad Fauſtinum. XLVI.

DUm nos blanda tenent laſcivi ſtagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni,
Quò te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida ſed fervent Nemeæi pectora monſtri:
Nec ſatis eſt, Baias igne calere ſuo.
Ergo ſacri fontes, & littora grata valete,
Nympharum pariter, Nereidumque domus.
Herculeos colles gelidâ vos vincite brumâ;
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. XLVII.

IN tenebris luges amiſſum, Galla, maritum:
Non plorare pudet te, puto, Galla, virum.

De vipera electro incluſa. XLVIII.

FLentibus Heliadum ramis dum vipera ſerpit,
Fluxit in obſtantem ſuccina gutta feram:
Quæ dum miratur pingui ſe rore teneri,
Concreto riguit victa repentè gelu.
Nè tibi regali placeas, Cleopatra, ſepulchro,
Vipera ſi tumulo nobiliore jacet.

De obitu Curiatii. XLIX.

ARdea ſolſtitio, Pæſtanaque rura petantur,
Quique Cleonæo ſidere fervet ager:

Cùm

Cùm Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Stygi miſſus aquas.
Nullo fata loco poſſis excludere: cùm mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia eſt.

In Mancinum. L.

DOnâſſe amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper ſuperbo lætus ore jactaſti.
Quartus dies eſt, in ſcholâ Poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emptas lacernas munus eſſe Pompillæ:
Sardonycha verum, lineiſque ter cinctum,
Duaſque ſimiles fluctibus maris gemmas
Dediſſe Baſſam, Cæliamque jurâſti.
Herè de Theatro, Pollione cantante,
Cùm ſubitò abires, dum fugis, loquebaris,
Hæreditatis tibi trecenta veniſſe,
Et manè centum, & poſt meridiem centum.
Quid tibi ſodales fecimus mali tantum?
Miſerere jam crudelis, & ſile tandem:
Aut, ſi tacere lingua non poteſt iſta,
Aliquando narra, quod velimus audire.

De Lycori LI.

TIbur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærellia. LII.

DUm petit à Baulis mater Cærellia Baias,
Occidit inſani crimine merſa freti.
Gloria quanta perit vobis! hæc monſtra Neroni
Nec quondam juſſæ præſtiteratis aquæ.

De hortis Julii Martialis. LIII.

JUlî jugera pauca Martialis,
Hortis Heſperidum beatiora,
Longo Janiculi jugo recumbunt.
Lati collibus imminent receſſus;
Et planus modico tumore vertex
Cœlo perfruitur ſereniore;
Et curvas nebulâ tegente valles
Solus luce nitet peculiari:

Puris leniter admoventur aſtris
Celſæ culmina delicata villæ.
Hinc ſeptem dominos videre montes,
Et totam licet æſtimare Romam:
Albanos quoque Tuſculoſque colles,
Et quodcunque jacet ſub urbe frigus;
Fidenas veteres, breveſque Rubras;
Et, quod virgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus Parennæ.
Illic Flaminiæ, Salariæque
Geſtator patet, eſſedo tacente,
Ne blando rota ſit moleſta ſomno;
Quem nec rumpere nauticum celeuſma,
Nec clamor valet helciariorum;
Cùm ſit tam propè Mulvius, ſacrumque
Lapſæ per Tiberim volent carinæ.
Hoc rus (ſeu potiùs domus vocanda eſt)
Commendat dominus: tuam putabis;
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hoſpitalitate.
Credas Alcinoi pios Penates,
Aut facti modò divitis Molorchi.
Vos nunc omnia parva qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tibur,
Vel Præneſte domate, pendulamque
Uni dedite Setiam colono:
Dum me judice, præferantur iſtis
Julî jugera pauca Martialis.

De Philænide. LIV.

OCulo Philænis ſemper altero plorat.
Quo fiat iſtud quæritis modo? luſca eſt.

Ad Linum. LV.

EGiſti vitam ſemper, Line, municipalem;
Quâ nihil omnino vilius eſſe poteſt.
Idibus, & raris togula eſt excuſſa Kalendis:
Duxit & æſtates tyntheſis una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi miſit inemptum:
Sylva graves turdos exagitata dedit. Rap-

Raptus flumineo venit de gurgite piſcis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica miſſus de gente miniſter,
Sed ſtetit inculti ruſtica turba foci.
Nec nocuit tectis ignis, ſed Syrius agris:
Nec merſa eſt pelago, nec fluit ulla ratis.
Suppoſita eſt blando nunquam tibi teſſera talo:
Alea ſed parcæ ſola fuere nuces.
Dic, ubi ſit decies, mater quod avara reliquit?
Nuſquam eſt: feciſti rem, Line, difficilem.

In Prætorem. LVI.

PRætorem pauper centum ſeſtertia Gaurus
Orabat canâ notus amicitâ:
Dicebatque ſuis hæc tantùm deeſſe trecentis,
Ut poſſet domino plaudere juſtus eques.
Prætor ait; ſcis me Scorpo, Thalloque daturum:
Atque utinam centum millia ſola darem!
Ah! pudet ingratæ, pudet, ah! malè divitis arcæ.
Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. LVII.

INvitas centum quadrantibus, & benè cœnas.
Ut cœnem invitor, Sexte, an ut invideam?

Ad Papilum. LVIII.

TU Setina ſemper quidem, vel Maſſica ponis,
Papile: ſed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus cœlebs quater eſſe lagenâ:
Nec puto, nec credo, Papile; nec ſitio.

De Ammiano ad Maronillum. LIX.

NIhil Ammiano præter aridam reſtem
Moriens reliquit ultimis pater ceris.
Fieri putaret poſſe quis, Maronille,
Ut Ammianus mortuum patrem nollet?

Ad Quinctum. LX.

EXigit, ut donem noſtros tibi, Quincte, libellos:
Non habeo, ſed habet bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam tam fatuè; nec ego.

De Veſtino. LXI.

CUm gravis extremas Veſtinus duceret horas,
Et jam per Stygias eſſet iturus aquas,
Ultima volventes orabat penſa ſorores,
ut traherent parvâ ſtamina pulla morâ;
Jam ſibi defunctus, caris dum vivit amicis.
Moverunt tetricas tam pia vota Deas.
Tum largas partitus opes à luce receſſit:
Seque mori poſthac credidit ille ſenem.

De damis. LXII.

ADſpicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prœlia? tam timidis quanta ſit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæſar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. LXIII.

O Felix animo, felix, Nigrina, marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus!
Te patrios miſcere juvat cum conjuge cenſus,
Gaudentem ſocio, participique viro.
Arſerit Evadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alceſtim fama ſub aſtra ferat.
Tu meliùs: certo meruiſti pignore vitæ,
Ut tibi non eſſet morte probandus amor.

In avarum amicum. LXIV.

MIllia miſiſti mihi ſex, bis ſena petenti.
Ut bis ſena feram, bis duodena petam.

In Zoilum. LXV.

NUnquam divitias Deos rogavi,
Contentus modicis, meoque lætus:
Paupertas, veniam dabis, recede.
Cauſa eſt quæ ſubiti, novique voti?
Pendentem volo Zoilum videre.

In Varum. LXVI.

AD cœnam nuper Varus me fortè vocavit:
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur menſa: miniſtri
Apponunt oculis plurima; pauca gulæ.

Tunc

Tunc ego. Non oculos, ſed ventrem paſcere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

In Afrum. LXVII.

COndita cùm tibi ſit jam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo,
Diſcurris totâ vagus urbe: nec ulla cathedra eſt,
Cui non mane feras irrequietus, ave.
Et ſine te nulli fas eſt prodire tribuno,
Nec caret officio conſul uterque tuo.
Et ſacro decies repetis Pallatia clivo,
Sigerioſque meros, Parthenioſque ſonas.
Hæc faciant ſanè juvenes: deformius, Afer,
Omnino nihil eſt ardelione ſene.

Ad Mathonem. LXVIII.

HOſpes eras noſtri ſemper, Matho, Tiburtini.
Hoc emis, impoſui: rus tibi vendo tuum.

Ad Mathonem. LXIX.

DEclamas in febre, Mathon: hanc eſſe phreneſin
Si neſcis, non es ſanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæus.
Si ſuadere aliter non potes, eſt ratio.
Magna tamen res eſt: erras; cùm viſcera febris
Exurit, res eſt magna tacere, Mathon.

Ad Rufum. LXX.

HOs quoq; commenda Venuleio Rufe, libellos;
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paulum curarum, operumque ſuorum,
Non tetricâ nugas exigat aure meas.
Sed nec poſt primū legat hæc, ſummumve trientem:
Sed ſua cùm medius prœlia Bacchus amat.
Si nimis eſt legiſſe duos; tibi charta plicetur
Altera: diviſum ſic breve fiet opus.

In Nævolum. LXXI.

SEcuro nihil eſt te, Nævole, pejus: eodem
Sollicito nihil eſt, Nævole, te melius.
Securus, nullum reſalutas, deſpicis omnes;
Nec quiſquam liber, nec tibi gratus homo eſt.

Sollicitus, donas; dominum, regemque salutas;
Invitas: esto, Nævole, sollicitus.

In Ponticum. LXXII.

NOs bibimus vitro, tu myrrhâ, Pontice; quare?
Prodat perspicuus nè duo vina calix.

Ad librum de Apollinari. LXXIII.

SI vis auribus Atticis probari,
Exhortor, moneoque te, libelle,
Ut docto placeas Apollinari:
Nil exactius, eruditiusque est;
Sed nec candidius, benigniusque.
Si te pectore, si tenebit ore;
Nec ronchos metues maligniorum,
Nec scombris tunicas dabis molestas.
Si damnaverit, ad salariorum
Curras scrinia protinus licebit,
Inversâ pueris arande chartâ.

De Bassa. LXXIV.

INfantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
Collocat, & lusus, deliciasque vocat.
Et quod mireris magis infantaria non est.
Ergo quid in causa est? pedere Bassa solet.

In dissimulatorem. LXXV.

NUlla remisisti parvo pro munere dona;
Et jam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sex scriptula Septitiani,
Missa nec à querulo mappa cliente fuit:
Antipolitani nec quæ de sanguine thynni
Testa rubet, nec quæ coctana parva gerit:
Nec rugosarum vimen breve Picenarum:
Dicere te posses ut meminisse mei.
Decipies alios verbis, vultuque benigno:
Nam mihi jam notus dissimulator eris.

De rusticatione. LXXVI.

RUre morans, quid agam? respondeo, pauca; rogatus:
Luce Deos oro; famulos post arva reviso,

Par-

Partibus atque meis justos indico labores:
Inde lego, Phœbumque cio, Musamque lacesso:
Hinc oleo corpusque frico, mollique palæstrâ
Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber:
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco,
Dum parvus lychnus modicum consumat olivi:
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

Ad Librum. LXXVII.

OHe, jam satis est, ohe, libelle;
Jam pervenimus usque ad umbilicos:
Tu procedere adhuc, & ire quæris;
Nec summa potes in scheda teneri:
Sic tanquam tibi res peracta non sit,
Quæ prima quoque pagina peracta est.
Jam lector queritur, deficitque;
Jam librarius hoc & ipse dicit,
Ohe, jam satis est, ohe, libelle.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER V.

Ad Cæsarem. I.

HOc tibi, (Palladiæ seu collibus uteris Albæ,
Cæsar, & hinc Triviam prospicis, inde Thetin:
Seu tua veridicæ discunt responsa sorores,
Plana suburbani quà cubat unda freti:
Seu placet Æneæ nutrix, seu filia Solis,
Sive salutiferis candidus Anxur aquis;)
Mittimus, ô rerum felix tutela, salusque,
Sospite quo gratum credimus esse Jovem.
Tu tantùm accipias; ego te legisse putabo:
Et tumidus Gallâ credulitate fruar.

Ad lectores. II.

MAtronæ, puerique, virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur.
Hic, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimiùm, salesque nudi,
Turpes, Marse, tuos legat libellos:
Noster cum Domino liber jocetur,
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropiâ legat puellâ.

Ad Domitianum. III.

ACcola jam nostræ Diegis, Germanice, ripæ,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Lætus & attonitus, viso modò præside mundi,
Affatus comites dicitur esse suos;
Sors mea quàm fratris melior; cui tam prope fas est
Cernere, tam longè quem colit ille, Deum.

Ad Paullum, de Myrtale. IV.

FOetere multo Myrtale solet vino:
Sed fallat ut nos, folia devorat lauri,

Me-

Merumque cautâ fronde, non aquâ miſcet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, vineris conchâ,
Dicas licebit; Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum. V.

SExte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propriore Dei;
Nam tibi naſcentes domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora noſſe licet;
Sit locus & noſtris aliquâ tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marſus, quaque Catullus erit.
Ad Capitolini cœleſtia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Parthenium. VI.

SI non eſt grave, nec nimis moleſtum,
Muſæ, Parthenium rogate veſtrum:
Sic te ſerior, & beata quondam
Salvo Cæſare finiat ſenectus,
Et ſis invidiâ favente felix:
Sic Burrus citò ſentiat parentem;
Admittas timidam, brevemque chartam
Intra limina ſanctioris aulæ.
Nôſti tempora tu Jovis ſereni,
Cum fulget placidus, ſuoque vultu,
Quo nil ſupplicibus ſolet negare.
Non eſt, quòd metuas preces iniquas:
Nunquam grandia, nec moleſta poſcit,
Quæ cedro decorata, purpurâque
Nigris pagina crevit umbilicis.
Nec porrexeris iſta, ſed teneto
Sic, tanquam nihil offeras, agaſque.
Si novi dominum novem ſororum,
Ultro purpureum petet libellum.

Ad Vulcanum. VII.

QUaliter Aſſyrios renovant incendia nidos,
Una decem quoties ſecula vixit avis:

Taliter exuta est veterem nova Roma senectam,
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.
Jam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ
Parce: sumus Martis turba, sed & Veneris.

De Phasíde. VIII.

EDictum Domini Deique nostri,
Quo subsellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit;
Dum laudat modò Phasis in Theatro,
Phasis purpureis rubens lacernis,
Et jactat tumido superbus ore;
Tandem commodiùs licet sedere,
Nunc est reddita dignitas equestris;
Turbâ non premimur, nec inquinamur.
Hæc, & talia dum refert supinus,
Illas purpureas & arrogantes
Jussit surgere Lectius lacernas.

In Symmachum. IX.

LAnguebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigere manus Aquilone gelatæ:
Non habui febrem, Symmache; nunc habeo.

Ad Regulum, de fama Poëtarum. X.

ESse quid hoc dicam, vivis quòd fama negatur,
Et sua quòd rarus tempora lector amat?
Hi sunt invidiæ nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos semper ut illa novis.
Sic veterem ingrati Pompeii quærimus umbram;
Et laudant Catuli Julia templa senes.
Ennius est lectus salvo tibi, Roma, Marone;
Et sua riserunt sæcula Mœonidem.
Rara coronato plausere theatra Menandro:
Nôrat Nasonem sola Corinna suum.
Vos tamen, ô nostri, nè festinate, libelli:
Si post fata venit gloria, non propero.

Ad Severum, de Stella. XI.

SArdonychas, smaragdos, adamantas, iaspidas uno
Versat in articulo Stella, Severe, meus. Mul-

Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies: inde est hæc, puto, culta manus.

De eodem. XII.

Quòd nutantia fronte perticatâ
Gestat pondera Maschion superbus;
Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quòd pueros levat, vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
Uno cùm digito, vel hoc, vel illo,
Portet Stella meus decem puellas.

In Callistratum. XIII.

Sum fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
Sed non obscurus, nec malè notus eques:
Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, hic est.
Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:
Magnaque Niliacæ servit tibi gleba Syenes;
Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, tuque sumus; sed quod sum, non potes esse:
Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

De Manneio. XIV.

Sedere primo solitus in gradu semper,
Tunc cùm liceret occupare, Manneius;
Bis excitatus terque transtulit castra,
Et inter ipsas penè tertius sellas
Post Caiumque Luciumque consedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus,
Oculoque ludos spectat indecens uno.
Et hinc miser dejectus in viam transit;
Subsellioque semifultus extremo,
Et malè receptus altero genu jactat,
Equiti, sedere; Lectioque, se stare.

Ad Domitianum. XV.

Quintus nostrorum liber est, Auguste, jocorum;
Et queritur læsus carmine nemo meo.
Gaudet honorato sed multus nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.

Quid tamen hæc prosint quāvis venerantia multos?
Non prosint: sane me tamen ista juvant.

Ad Lectorem. XVI.

SEria cùm possim, quòd delectantia malim
Scribere, tu causa es, lector amice, mihi,
Qui legis, & totâ cantas mea carmina Româ:
Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
Sollicitisque velim vendere verba reis;
Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,
Et fiet vario sordidus ære sinus.
At nunc conviva est, commessatorque libellus,
Et tantùm gratis pagina nostra placet.
Bellè, inquis, dixti: satis est: laudabimur usque.
Dissimulas? faciesne, puto, causidicum.

In Gellium. XVII.

DUm proavos, atavosque refers & nomina magna;
Dum tibi noster eques, sordida conditio est:
Dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
Nubere: nupsisti, Gellia, cistifero.

Ad Quinctianum. XVIII.

QUid tibi Decembri mense, quo volant mappæ,
Gracilesque ligulæ, cereique, chartæque,
Et acuta senibus testa cum damascenis,
Præter libellos vernulas nihil misi:
Forsan avarus videar, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum & malas artes.
Imitantur hamos dona: namque quis nescit,
Avidum vorata decipi scarum musca?
Quoties amico diviti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis est pauper.

Ad Domitianum. XIX.

SI qua fides veri, præferri, maxime Cæsar,
Temporibus possunt secula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere Dei?

Pal-

Pulchrior & major quo sub duce Martia Roma?
Sub quo libertas Principe tanta fuit?
Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit licèt unum,
Quod colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoque sodali?
Aut quem prosequitur non alienus eques?

Ad eundem. XX.

SAturnalitiæ ligulam misisse selibræ,
Flammatæve togæ scriptula tota decem,
Luxuria est, tumidique vocant hæc munera reges:
Qui crepet aureolos, fortior unus erit.
Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar, amicus:
Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
Jamdudum tacito rides, Germanice, naso:
Utile, quod non vis, do tibi consilium.

Ad Julium Martialem. XXI.

SI tecum mihi, chare Martialis,
Securis liceat frui diebus;
Si disponere tempus otiosum,
Et veræ pariter vacare vitæ:
Nec nos atria, nec domus potentum,
Nec lites tetricas, forumque triste
Nôssemus, nec imagines superbas:
Sed gestatio, fabulæ, libelli,
Campus, porticus, umbra, villa, thermæ;
Hæc essent loca semper, hi labores.
Nunc vivit sibi neuter, heu! bonosque
Soles effugere, atque abire sentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quisquam vivere cùm sciat, moratur?

De Apollonio. XXII.

QUintum pro Decimo, pro Crasso, Regule, Macrum
Antè salutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrumque suo restituit nomine, quantum
Cura, laborque potest! scripsit, & edidicit.

Ita

In Paullum. XXIII.

MAnè domi ſi te merui, voluique videre,
Sint mihi, Paulle, tuæ longiùs Exquiliæ.
Sed Tiburtinæ ſum proximus accola pilæ;
Quò videt antiquum ruſtica Flora Jovem.
Alta ſuburbani vincenda eſt ſemita clivi,
Et nunquam ſicco ſordida ſaxa gradu:
Vixque datur longas mulorum vincere mandras:
Quæque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quòd te poſt mille labores,
Paulle, negat laſſo janitor eſſe domi.
Exitus hic operis vani, togulæque madentis:
Vix tanti Paullum manè videre fuit.
Semper inhumanos habet officioſus amicos:
Rex, niſi dormieris, non potes eſſe meus.

Ad Baſſum. XXIV.

HErbarum fueras indutus, Baſſe, colores,
Jura theatralis dum ſiluere loci.
Quæ poſtquam placidi cenſoris cura renaſci
Juſſit, & Oceanum certior audit eques:
Non niſi vel cocco madidâ, vel murice tinctâ
Veſte nites, & te ſic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ ſunt, Baſſe, lacernæ:
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

De Hermete. XXV.

HErmes Martia ſeculi voluptas:
Hermes omnibus eruditus armis:
Hermes & gladiator, & magiſter:
Hermes turba ſui tremorque ludi:
Hermes quem timet Hælius, ſed unum:
Hermes cui cadit Advolans, ſed uni:
Hermes vincere, nec ferîre doctus:
Hermes ſuppoſititius ſibi ipſi:
Hermes divitiæ locariorum:
Hermes cura, laborque ludiarum:
Hermes belligerâ ſuperbus haſtâ:
Hermes æquoreo minax tridente:
Hermes caſſide languidâ timendus:

Her-

Hermes gloria Martis universi ;
Hermes omnia solus, & ter unus.

De Chæreſtrato. XXVI.

QUadringenta tibi non sunt, Chæreſtrate ; surge,
Lectius ecce venit : ſta, fuge, curre, late.
Ecquis, iô, revocat, discedentemque reducit ?
Ecquis, iô, largas pandit amicus opes ?
Quem chartis famæq; damus, populisq; loquendum ?
Quis Stygios non vult totus adire lacus ?
Hoc, rogo, non melius, quàm rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuso permaduisse croco ?
Quàm non tensuro dare quadringenta caballo,
Aureus ut Scorpi nasus ubique micet ?
O frustra locuples, ô dissimulator amice,
Hæc legis & laudas ? quæ tibi fama perit ?

Ad Codrum. XXVII.

QUòd alpha dixi, Codre, penulatorum
Te nuper, aliquâ cum jocarer in charta :
Si fortè bilem movit hic tibi versus,
Dicas licebit beta me togatorum.

In fictum equitem. XXVII.

INgenium, studiumque tibi, moresque, genusque
Sunt equitis, fateor : cætera plebis habes.
Bis septena tibi non sunt subsellia tanti,
Ut sedeas viso pallidus Oceano.

In Mamercum. XXIX.

UT benè loquatur, sentiatque Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus possis :
Pietate fratres Curtios licèt vincas,
Quiete Nervas, comitate Rufones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, jocis Paullos :
Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsan esse tu credas :
Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

Ad Gelliam XXX.

SI quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum, lux mea, narras:
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. XXXI.

VArro Sophoclæo non inficiande cothurno,
Nec minùs in Calabrâ suspiciende lyrâ,
Differ opus: nec te facundi scena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoso non adspernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi mense suo.
Commodius nisi fortè tibi, potiusque videtur,
Saturnalitias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum juvencis. XXXII.

ADspice, quàm placidis insultet turba juvencis,
Et sua quàm facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pendet summis: vagus ille per armos
Currit, & in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riget: non esset arena
Tutior, & possent fallere plana magis.
Nec trepidant gressus: sed de discrimine palmæ
Securus puer est, sollicitumque pecus.

Ad Faustinum, de Crispo. XXXIII.

QUadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
Non dedit uxori: cui dedit ergo? sibi.

In Causidicum. XXXIV.

CArpere causidicus fertur mea carmina; qui sit
Nescio: si sciero, væ tibi, causidice.

De Erotio. XXXV.

HAnc tibi, Fronto pater, genitrix Flaccilla puellam
Oscula commendo deliciasque meas:
Pallida nè nigras horrescat Erotion umbras,
Oraque Tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextæ modò frigora brumæ,
Vixisset totidem ni minùs illa dies.

Inter

Inter tam veteres ludat lasciva patronos,
Et nomen blæso garriat ore meum.
Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi,
Terra, gravis fueris: non fuit illa tibi.

Ad Fabullum, de Euclide. XXXVI.

Dum sibi redire de Patrensibus fundis
Ducenta clamat coccinatus Euclides,
Corinthioque plura de suburbano;
Longumque pulchrâ stemma repetit à Ledâ,
Et suscitanti Lectio reluctatur;
Equiti superbo, nobili, locupleti,
Cecidit repentè magna de sinu clavis.
Nunquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

Ad Faustinum. XXXVII.

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello,
Dissimulat, quasi nil debeat: Imposuit.

De Erotio puella. XXXVIII.

Puella senibus dulcior mihi cycnis,
Agnâ Galesi mollior Phalantini,
Conchâ Lucrini delicatior stagni:
Cui nec lapillos præferas Erythræos,
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem,
Niveosque primas, liliumque non tactum;
Quæ crine vincit Bætici gregis vellus,
Rhenique nodos, aureamque nitellam:
Fragravit ore, quod rosarium Pæsti,
Quod Atticarum prima mella cerarum;
Quod succinorum rapta de manu gleba:
Cui comparatus indecens erat pavo,
Inamabilis sciurus, & frequens Phœnix:
Adhuc recenti tepet Erotion busto,
Quam pessimorum lex avara fatorum
Sextâ peregit hieme, nec tamen totâ,
Nostros amores, gaudiumque, lususque.
Et esse tristem me meus vætat Pætus:
Pectusque pulsans, pariter & comam vellens,
Deflere non te vernulæ pudet mortem?

Ego

Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
Notam, ſuperbam, nobilem, locupletem.
Quid eſſe noſtro fortiùs poteſt Pæto ?
Ducenties accepit, & tamen vivit.

Ad Sextum, in Calliodorum. XXXIX.

CAlliodorus habet cenſum (quis neſcit ?) equeſtrem,
Sexte ; ſed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta ſecat, quid dicit Cδκα μέειζε ;
Uno credis equo poſſe ſedere duos ?
Quid cum fratre tibi ? quid cum Polluce moleſto ?
Non eſſet Pollux ſi tibi, Caſtor eras.
Unus cùm ſitis ; duo, Calliodore, ſedetis.
Surge : ſoloeciſmum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledæ ; aut cum fratre ſedere
Non potes ; alternis, Calliodore, ſede.

In Carinum. XL.

SUpremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, miſi
Hyblæis madidas thymis placentas.
Defeci : miſerere jam, Carine.
Signa rariùs, aut ſemel fac illud,
Mentitur tua quod ſubinde tuſſis.
Excuſſi loculoſque ſacculumque.
Croeſo divitior licèt fuiſſem,
Iro pauperior forem, Carine,
Si conchen toties meam comeſſes.

Ad Artemidorum. XLI.

PInxiſti Venerem ; colis, Artemidore, Minervam :
Et miraris opus diſplicuiſſe tuum ?

In Didymum ſpadonem. XLII.

THeatra loqueris, & gradus, & edicta ;
Trabeaſque, & Idus, fibulaſque, cenſuſque ;
Et pumicatâ pauperes manu monſtras.
Sedere in equitum liceat an tibi ſcamnis,
Videbo, Didyme : non licet maritorum.

Ami-

Amicis donandum. XLIII.

CAllidus effractâ nummos fur auferet arcâ:
Proſternet patrios impia flamma Lares:
Debitor uſuram pariter, ſortemque negabit:
Non reddet ſterilis ſemina jacta ſeges:
Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica:
Mercibus exſtructas obruet unda rates.
Extrà fortunam eſt, quicquid donatur amicis:
Quas dederis, ſolas ſemper habebis opes.

De Thaide & Lecania. XLIV.

THaïs habet nigros, niveos Lecania dentes.
Quæ ratio eſt? emptos hæc habet; illa ſuos.

In Dentonem. XLV.

QUid factum eſt, rogo, quid repentè factum,
Ad cœnam mihi, Dento, quòd vocanti
(Quis credat?) quater auſus es negare?
Sed nec reſpicis, & fugis ſequentem,
Quem thermis modò quærere, & theatris,
Et conclavibus omnibus ſolebas.
Sic eſt: captus es unctiore cœnâ,
Et major rapuit canem culina
Jam te: ſed citò cognitum & relictum
Cùm faſtidierit popina dives,
Antiquæ venies ad oſſa cœnæ.

In Baſſam. XLVI.

DIcis formoſam, dicis te, Baſſa, puellam.
Iſtud quod non eſt, dicere Baſſa ſolet.

De Philone. XLVII.

NUnquam ſe cœnâſſe domi Philo jurat: & hoc eſt,
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

Ad Labienum. XLVIII.

VIdiſſem modò fortè cùm ſedentem
Solum te, Labiene; tres putavi.
Calvæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi, ſunt & hinc capilli,

Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput, nec ullus
In longâ pilus areâ notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc cùm prandia misit Imperator,
Cum panariolis tribus redisti:
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites censeo porticum Philippi:
Si te viderit Hercules, peristi.

In Charopinum. XLIX.

COeno domi quoties, nisi te, Charopine, vocavi,
Protinus ingentes sunt inimicitiæ:
Meque petis stricto medium transfigere ferro,
Si nostrum sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum feciſſe licebit?
Improbius nihil est hac, Charopine, gulâ.
Desine jam nostram, precor, observare culinam;
Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

Ad Rufum. L.

HIc qui libellis prægravem gerit lævam,
Notariorum quem premit chorus levis,
Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epistolisque commodat gravem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque;
Exprimere, Rufe, fidiculæ licèt cogant,
Ave Latinum, χαῖρε non potest Græcum.
Si fingere me istud putas, salutemus.

In Posthumum. LI.

QUæ mihi præstiteris memini, semperque tenebo:
Cur igitur taceo, Posthume? tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat; dixerat ipse mihi.
Non bellè quædam faciunt duo: sufficit unus
Huic operi: si vis ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Posthume, dones,
Auctoris pereunt garrulitate sui.

Ad

Ad Baſſum. LII.

COlchida quid ſcribis? quid ſcribis, amice, Thyeſtem?
Quid tibi vel Niobe, Baſſe, vel Andromache?
Materia eſt, mihi crede, tuis aptiſſima chartis
Deucalion; vel, ſi non placet hic, Phaëthon.

De rhetore Apollonio. LIII.

EXtemporalis factus eſt meus rhetor:
Calpurnium non ſcripſit, & ſalutavit.

Ad Lupum. LIV.

CUi tradas, Lupe, filium magiſtro,
Quæris ſollicitus diu, rogaſque.
Omnes grammaticoſque, rhetoraſque
Devites, moneo: nihil ſit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famæ Tutilium ſuæ relinquat.
Si verſus facit, abdices Poëtam.
Artes dicere vult pecunioſas?
Fac, diſcat citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingenî videtur,
Præconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam. LV.

CUm voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere:
Sæpè etiam ſervum ſic reſaluto meum.

Ad Poſthumum. LVI.

CRas te victurum, cras dicis, Poſthume, ſemper.
Dic mihi cras iſtud, Poſthume, quando venit?
Quam longè eſt cras iſtud? ubi eſt? aut unde petendū,
Numquid apud Parthos, Armenioſque latet?
Jam cras iſtud habet Priami vel Neſtoris annos.
Cras iſtud quanti, dic mihi, poſſit emi?
Cras vives: hodie jam vivere, Poſthume, ſerum eſt.
Ille ſapit, quiſquis, Poſthume, *vixit heri.*

Ad Stellam. LVII.

QUòd non argentum, quòd non tibi mittimus aurum,
Hoc facimus causâ, Stella diſerte, tuâ.

Quiſ-

Quiquis magna dedit, voluit sibi magna remitti:
Fictilibus nostris exoneratus eris.

Ad detractorem. LVIII.

ADlatres licèt usque nos & usque,
Et gannitibus improbis lacessas:
Certum est hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscunque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser, necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
Unus, vel duo, tresve, quatuorve,
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à scabie tenemus ungues.

Ad hospites. LIX.

JUre tuo nostris maneas licet, hospes, in hortis,
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna supellex;
Nam mea jam digitum sustulit hospitibus.
Nulla tegit fractos nec inanis culcitra lectos:
Putris & abruptâ fascia reste jacet.
Sic tamen hospitium nobis commune duobus.
Emi hortos; plus est: instrue tu; minus est.

Ad Ponticum. LX.

QUid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
Sic me sollicitus, Pontice, sæpè rogas.
Admiror; stupeo; nihil est perfectius illis:
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis; faciat tibi sic benè Cæsar,
Sic Capitolinus Jupiter; immò tibi.

Ad Callistum & Alcimum, suos ministros. LXI.

SExtantes, Calliste, duos infunde Falerni;
Tu super æstivas, Alcime, funde nives.
Pingueſcat nimio madidus mihi crinis amomo,
Lassenturque rosis tempora sutilibus.

Jam

Jam vicina jubent nos vivere Mauſolea :
Cum doceant, ipſos poſſe perire Deos.

Ad Cæſarem. LXII.

AStra polumq; dedit, quamvis obſtante novercâ,
Alcidæ, Nemeæ terror, & Arcas aper ;
Et caſtigatum Libycæ ceroma palæſtræ ;
Et gravis in Siculo pulvere ſuſus Eryx ;
Silvarumque tremor, tacitâ qui fraude ſolebat.
Ducere nec rectos, Cacus, in antra boves.
Iſta tuæ, Cæſar, quota pars ſpectatur arenæ ?
Dat majora novus prœlia manè dies.
Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monſtro ?
Quot tua Mænalios collocat haſta ſues ?
Reddatur ſi pugna triplex paſtoris Iberi ;
Eſt tibi, qui poſſit vincere Geryonem.
Sæpè licèt Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris ?
Pro meritis cœlum tantis, Auguſte, dederunt
Alcidæ citò Dî ; ſed tibi ſerò dabunt.

In Pontilianum. LXIII.

SÆpè ſalutatus, nunquam prior ipſe ſalutas :
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

De hirundine. LXIV.

HYbernos peterent ſolito cùm more receſſus
Atthides, in nidis una remanſit avis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reverſæ,
Et profugam volucres diripuere ſuæ.
Serò dedit pœnas, diſcerpi noxia mater
Debuerat : ſed tunc, cùm laceravit Itym.

Ad Lesbiam. LXV.

ARctoâ de gente comam tibi, Lesbia, miſi ;
Ut ſcires quantô ſit tua flava magis.

In M. Antonium. LXVI.

ANtoni, Pharios nil objectare Pothino,
Et leviùs tabulâ, quàm Cicerone nocens :
Quid gladium demens Romana ſtringis in ora ?
Hoc admiſiſſet nec Catilina nefas.

Im-

Impius infando miles corrumpitur auro:
Et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid prosunt sacræ pretiosa silentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syrisco. LXVII.

INfusum sibi nuper à Patrono
Plenum, Maximè, centies Syriscus
In sellariolis vagus popinis
Circa balnea quatuor peregit.
O quanta est gula, centies comêsse!
Quantò major adhuc, nec accubare!

Ad Faustinum. LXVIII.

HUmida quà gelidas summittit Trebula valles,
Et viridis Cancri mensibus alget ager;
Rura Cleonæo nunquam temerata leone,
Et domus Æolio semper amica Noto,
Te, Faustine, vocant: longas his exige messes
Collibus; hibernum jam tibi Tibur erit.

De origine Bacchi. LXIX.

QUi potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Ille potest Semelem dicere, Rufe, patrem.

Ad Theodorum. LXX.

NOn donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna causa est;
Dones tu mihi nè tuos libellos.

De Pompeio & filiis. LXXI.

POmpeios juvenes Asia, atque Europa: sed ipsum
Terra tegit Libyes; si tamen ulla tegit.
Quid mirum, toto si spargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

Ad Quinctum. LXXII.

QUæ legis causâ nupsit tibi Lælia, Quincte;
Uxorem potes hanc dicere legitimam.

Ad

Ad Cinnam. LXXII.

PRofecit poto Mithridates sæpè veneno,
Toxica nè possent sæva nocere sibi.
Tu quoque cavisti cœnando tam malè semper,
Nè posses unquam, Cinna, perire fame.

Ad Marullum. LXXIV.

NArratur bellè quidam dixisse, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auricula.

Ad Turanium. LXXV.

SI tristi domicœnio laboras,
Turani; potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, si soles φεγγίνειν,
Viles Cappadocæ, graveſque porri.
Divisis cybium latebit ovis.
Ponetur digitis tenendus unctis
Nigrâ coliculus virens patellâ,
Algentem modò qui reliquit hortum:
Et pultem niveam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo.
Mensæ munera si voles secundæ,
Marcentes tibi porrigentur uvæ,
Et nomen pyra quæ ferunt Syrorum:
Et, quas docta Neapolis creavit,
Lento castaneæ vapore tostæ.
Vinum tu facies bonum bibendo.
Post hæc omnia fortè si movebit
Bacchus, quam solet, esuritionem,
Succurrent tibi nobiles olivæ,
Piceni modò quas tulere rami;
Et fervens cicer, & tepens lupinus.
Parva est cœnula, (quis potest negare?)
Sed finges nihil, audiesve fictum,
Et vultu placidus tuo recumbes;
Nec crassum dominus leget volumen.
Sed, quod non grave sit, nec infacetum,
Parvi tibia condyli sonabit.

In Zoilum. LXXVI.

UNdecies unâ surrexti, Zoile, cœnâ;
Et mutata tibi est syntheſis undecies:
Sudor inhæreret madidâ nè veſte retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non ſudo, qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum ſyntheſis una facit.

Ad Severum. LXXVII.

NOn totam mihi, ſi vacabis, horam,
Dones, & licèt imputes, Severe,
Dum noſtras legis exigiſque nugas.
Durum eſt perdere ferias; rogamus,
Jacturam patiaris hanc, feraſque.
Quòd ſi legeris ipſe cum diſerto
(Sed numquid ſumus improbi?) Secundo;
Plus multò tibi debiturus hic eſt,
Quàm debet domino ſuo, libellus.
Nam ſecurus erit, nec inquieta
Laſſi marmora Siſyphi videbit,
Quem cenſoria cum meo Severo
Docti lima momorderit Secundi.

Ad Æmilianum. LXXVIII.

SEmper eris pauper, ſi pauper es, Æmiliane:
Dantur opes nulli nunc, niſi divitibus.

In Gaurum. LXXIX.

QUid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta,
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
An potes, & non vis? rogo, non eſt turpius iſtud?
I, tibi diſperdas, Gaure: puſillus homo es.

Ad Dyndimum. LXXX.

INſequeris, fugio; fugis, inſequor: hæc mihi mens eſt:
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

Ad

Ad Gallæm. LXXXI.

JAm triſtis nucibus puer relictis
Clamoſo revocatur à Magiſtro:
Et blando malè proditus fritillo,
Arcanâ modò raptus è popinâ,
Ædilem rogat udus aleator.
Saturnalia tranſiere tota:
Nec munuſcula parva, nec minora
Miſiſti mihi, Galla, quæ ſolebas.
Sanè ſic abeat meus December.
Scis certè, puto, veſtra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dediſti.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER VI.

Ad Julium Martialem. I.

SExtus mittitur hic tibi libellus,
Imprimis mihi care Martialis:
Quem si terseris aure diligenti,
Audebit, minùs anxius tremensque,
Magnas Cæsaris in manus venire.

De filio Domitiani. II.

NAscere, Dardanio promissum nomen Iulo,
Vera Deûm soboles: nascere, magne puer,
Cui pater æternas post secula tradat habenas,
Quique regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Julia nebit ovem.

Ad Domitianum. III.

CEnsor maxime, principumque princeps,
Cùm tot jam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, tot Deos, tot urbes;
Plus debet tibi Roma, quòd pudica est.

Ad Cæcilianum. IV.

RUstica mercatus multis sum prædia nummis:
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes? tacitum te dicere credo,
Non reddes: Ideò, Cæciliane, rogo.

De Thelesina. V.

JUlia lex populis ex quo, Faustine, renata est,
Atque intrare domos jussa Pudicitia est;
Aut minùs, aut certè non plus, tricesima lux est,
Et nubit decimo jam Thelesina viro.
Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege est.
Offendor mœchâ simpliciore minùs.

Ad

Ad Severum. VII.

PRætores duo, quatuor tribuni,
Septem cauſidici, decem Poëtæ,
Cujuſdam modò nuptias petebant
A quodam ſene; non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

Ad Lævinum. VIII.

IN Pompeiano dormis, Lævine, theatro?
Et quereris, ſi te ſuſcitat Oceanus?

Petitorium. IX.

PAuca Jovem nuper cùm millia fortè rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Jovi; ſed millia nobis
Nulla dedit: pudeat pauca rogâſſe Jovem.
At quàm non tetricus, quàm nullâ nubilus irâ,
Quàm placido noſtras legerat ore preces!
Talis ſupplicibus tribuit diademata Dacis:
Et Capitolinas itque reditque vias.
Dic, precor, ô noſtri dic conſcia virgo Tonantis;
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergo dare?
Sic ego: ſic breviter, poſitâ mihi Gorgone Pallas;
Quæ nondum data ſunt, ſtulte, negata putas?

In Marcum. X.

QUòd non ſit Pylades hoc tempore, non ſit Oreſtes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior panis, turduſve dabatur Oreſti:
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras; me paſcit aquoſa Peloris:
Non minùs ingenua eſt & mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia veſtit:
Vis te purpureum, Marce, ſagatus amem?
Ut præſtem Pyladen, aliquis mihi præſtet Oreſtem.
Hoc non fit verbis, Marce: ut ameris, ama.

De Fabulla. XI.

JUrat capillos eſſe, quos emit, ſuos
Fabulla; numquid, Paulle, pejerat? nego.

De ſtatua Juliæ. XII.

QUis te Phidiaco formatum, Julia, cœlo,
Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida non tacitâ reſpondet imagine Lygdos,
Et placido fulget vivus in ore decor.
Ludit Acidalio, ſed non manus aſpera, nodo,
Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
Ut Martis revocetur amor, ſummique Tonantis,
A te Juno petat ceſton, & ipſa Venus.

In Laberium. XIII.

VErſus ſcribere poſſe te diſertos
Affirmas, Laberi; quid ergo non vis?
Verſus ſcribere qui poteſt diſertos,
Non ſcribat, Laberi; virum putabo.

De formica ſuccina incluſa. XIV.

DUm Phaëtaonteâ formica vagatur in umbrâ,
Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.
Sic modò quæ fuerat vitâ contempta manente,
Funeribus facta eſt nunc pretioſa ſuis.

In Cinnamum. XV.

CInnam, Cinname, te jubes vocari.
Non eſt hic, rogo, Cinna, barbariſimus?
Tu ſi Furius antè dictus eſſes,
Fur iſtâ ratione dicereris.

Ad Priſcum, de Salonino. XVI.

SAncta Salonini terris requieſcit Iberis,
Quâ melior Stygias non videt umbra domos.
Sed lugere nefas: nam qui te, Priſce, reliquit,
Vivit, quâ voluit vivere parte magis.

In Poſthumum cauſidicum. XVII.

NOn de vi, neque cæde, nec veneno,
Sed lis eſt mihi de tribus capellis:
Vicini queror has abeſſe furto.
Hoc judex ſibi poſtulat probari.
Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
Et perjuria Punici furoris,

Et

Et Syllas, Marioſque, Mutioſque
Magnâ voce ſonas, manuque totâ.
Jam dic, Poſthume, de tribus capellis.

In Phœbum. XVIII.

MUtua te centum ſeſtertia, Phœbe, rogavi:
Cùm mihi dixiſſes, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Teque decem crucias: jam rogo, Phœbe, nega.

De Stella & Janthide. XIX.

PErpetuam Stellæ dum jungit Janthida vati
Læta Venus, dixit: plus dare non potui.
Hæc coram dominâ: ſed nequius illud in aurem:
Tu nè quid pecces, exitioſe, vide.
Sæpè ego laſcivum Martem furibunda cecidi,
Legitimos îſſet cùm vagus antè toros.
Sed poſtquam meus eſt, nullâ me pellice læſit:
Tam frugi Juno vellet habere Jovem.
Dixit, & arcano percuſſit pectora loro,
Plaga juvat: ſed tu jam Dea cæde duos.

In Proculinam. XX.

QUòd nubis, Proculina, concubino,
Et mœchum modò, nunc facis maritum,
Nè lex Julia te notare poſſit:
Non nubis, Proculina; ſed fateris.

In deformem Candidatum. XXI.

TU licèt & manibus blandis, & vocibus inſtes:
Contra te facies imperioſa tua eſt.

De Cariſiano. XXII.

NIl laſcivius eſt Cariſiano;
Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Marcellinum. XXIII.

MArcelline, boni ſoboles ſincera parentis,
Horrida Parrhaſio quem tegit urſa jugo;
Ille vetus pro te patriuſque quod optet amicus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
Cauta ſit ut virtus, nec te temerarius ardor
In medios enſes, ſævaque tela ferat.

Bella velint, Martemque ferum, rationis egentes:
Tu potes & patriæ miles, & esse decus.

Ad Nepotem. XXIV.

BIs vicine Nepos (nam tu quoque proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Est tibi, quæ patrii signatur imagine vultus,
Testis maternæ nata pudicitiæ.
Tu tamen annoso nimium nè parce Falerno:
Et potiùs plenos ære relinque cados.
Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum;
Amphora cum dominâ nunc nova fiat anus.
Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos:
Possunt & patres vivere, crede mihi.

Epithaphium Glauciæ. XXV.

LIbertus Melioris ille notus,
Totâ qui cecidit dolente Româ,
Chari deliciæ breves patroni,
Hoc sub marmore Glaucias humatus
Juncto Flaminiæ jacet sepulchro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis senis modò messibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas viator.

De eodem. XXVI.

NOn de plebe domus, nec avaræ verna catastæ,
Sed domini sancto dignus amore puer;
Munera cùm posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum: quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est ætas, & rara senectus.
Quicquid amas, cupias non placuisse nimis.

In Pætum. XXVII.

SEx sestertia si statim dedisses,
Cùm dixti mihi; sume, tolle, dono:

De-

Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
Post septem, puto, vel novem Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris ?
Sex sestertia, Pæte, perdidisti.

De morte Othonis. XXVIII.

CUm dubitaret adhuc belli civilis Envo,
Forsitan & posset vincere mollis Otho :
Damnavit multo flaturum sanguine Martem,
Et fodit certâ pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, sane vel Cæsare major :
Dum moritur, numquid major Othone fuit ?

Ad Diadumenum. XXIX.

MUnera da nobis, Diadumene, larga : quot inquis ?
Oceani fluctus me numerare jubes :
Et maris Ægæi sparsas per littora conchas ;
Et quæ Cecropio monte vagantur apes :
Quæque sonant pleno voceſque, manuſque theatro,
Cùm populus subiti Cæsaris ora videt.
Nolo quot gemmas dedit exorata Catullo
Lesbia : pauca cupit, qui numerare potest.

Ad Cæcilianum. XXX.

SEptem clepsydras magnâ tibi voce petenti
Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis : vitreisque tepentem
Ampullis potas semisupinus aquam.
Ut tandem saties vocemque sitimque, rogamus
Jam de clepsydra, Cæciliane, bibas.

De filio Reguli. XXXI.

ASpicis ut parvus, nec adhuc trieteride plenâ
A. Regulus auditum laudat & ipse patrem ?
Maternosque sinus viso genitore relinquat,
Et patrias laudes sentiat esse suas ?
Jam clamor, centumque viri, densumque corônâ
Vulgus, & infanti Julia tecta placent.
Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet ;
Sic vitulus molli proelia fronte cupit.

Di ſervate, precor, matri ſua vota, patrique;
Audiat ut natum Regulus; illa duos.

In Cinnam. XXXII.

PAter ex Marulla, Cinna, factus es ſeptem,
Non liberorum: namque nec tuus quiſquam,
Nec eſt amici, filiuſve vicini:
Sed in grabatis tegetibuſque concepti
Materna produnt capitibus ſuis furta.
Hic qui retorto crine Maurus incedit,
Sobolem fatetur eſſe ſe coci Santræ.
At ille ſimâ nare, turgidis labris,
Ipſa eſt imago Pannici palæſtritæ.
Piſtoris eſſe tertium quis ignorat,
Quicunque lippum novit & videt Damam?
Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
Quæ ſic moventur ut ſolent aſellorum,
Quis morionis filium negat Cyrrhæ?
Duæ ſorores, illa nigra, & hæc rufa,
Croti choraulæ, villicique ſunt Carpi.
Jamque hybridarum grex tibi foret plenus,
Si ſpado Coreſus, Dindimuſque non eſſet.

In raucum Poëtam. XXXIII.

QUi recitat lanâ fauces & colla revinctus,
Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacere negat.

De Etruſci thermis. XXXIV.

ETruſci niſi thermulis lavaris,
Illotus morieris, Oppiane.
Nullæ ſic tibi blandientur undæ:
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinueſſa, fervidique
Fluctus Paſſeris, aut ſuperbus Anxur,
Non Phœbi vada, principeſque Baiæ.
Nuſquam tam nitidum micat ſerenum:
Lux ipſa eſt tibi longior, dieſque
Nullo tardiùs à loco recedit.
Illic Taygeti virent metalla,
Et certant vario decore ſaxa,
Quæ Phryx & Libys altiùs cecîdit.

Siccos

Siccos pinguis onyx anhelat æstus,
Et flammâ tenui calent ophitæ.
Ritus si placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
Crudâ Virgine, Martiâve mergi;
Quæ tam candida, tam serena lucet,
Ut nullas ibi suspiceris undas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me supinâ
Jamdudum quasi negligenter audis.
Illotus morieris, Oppiane.

Ad Castricum. XXXV.

DUm tibi felices indulgent, Castrice, Baiæ,
Canaque sulphureis nympha natatur aquis;
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et casa jugeribus non onerosa suis.
Hìc mihi Baiani soles, mollisque Lucrinus;
Hìc vestræ mihi sunt, Castrice, divitiæ.
Quondam laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuisse vias;
Nunc urbi vicina juvant, facilesque recessus:
Et satìs est, pigro si licet esse mihi.

In Calliodorum. XXXVI.

FEstivè credis te, Calliodore, jocari;
Et solum multo permaduisse sale.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes:
Sic te convivam posse placere putas.
At si ego non bellè, sed verè dixero quiddam;
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

Ad Catianum. XXXVII.

VApulat assiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facis.

Ad Ianthida nympham. XXXVIII.

NYmpha, mei Stellæ quæ fonte domestica puro
Laberis, & domini gemmea tecta subis;
Sive Numæ conjux Triviæ te misit ab antro;
Sive Camœnarum de grege nona venis:

Exsol-

Exolvit votis hâc se tibi virgine porcâ
Marcus, furtivam quòd bibit æger aquam:
Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
Da secura tui: sit mihi sana sitis,

In Pomponium. XXXIX.

QUòd tam grande sophos clamat tibi turba togata:
Non tu, Pomponi; cæna diserta tua est.

Ad Lupercum. XL.

QUòd convivaris sine me tam sæpè, Luperce,
Inveni, noceam quà ratione tibi.
Iratcar licet usque voces, mittasque, rogesque.
Quid facies? inquit, quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi. XLI.

HOc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura, dolorque sui;
Vix tangente vagos ferro resecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
Sis illi quamvis, Tellus, placata levisque;
Artificis levior non potes esse manu.

De Andragora. XLII.

LOtus nobiscum est, hilaris cœnàvit; & idem
Inventus manè est mortuus Andragoras.
Tam subitæ mortis causam, Faustine, requiris?
In somnis medicum viderat Hermocratem.

In Coracinum. XLIII.

QUòd semper casiâque, cinnamoque,
Et nido niger alitis superbæ
Fragras plumbeâ Niceratianâ;
Rides nos, Coracine, nil olentes.
Malo, quàm benè olere, nil olere.

In Phœbum. XLIV.

MEntiris fictos unguento, Phœbe, Capillos,
Et tegitur pictis sordida calva comis.
Tonsorem capiti non est adhibere necessum:
Radere te meliùs spongia, Phœbe, potest.

Ad Aulum Pudentem. XLV.

CErnere Parrhaſios dum te juvat, Aule, Triones
Comminus, & Scythici ſidera ferre poli:
O quàm penè tibi Stygias ego raptus ad undas
Elyſiæ vidi nubila fuſca plagæ!
Quamvis laſſa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores
Stamina, nec ſurdos vox habet iſta Deos:
Soſpite me ſoſpes Latias revehêris ad urbes,
Et referes pili præmia clarus eques.

In Baccaram. XLVI.

ET dolet, & queritur ſibi non contingere frigus
Propter ſexcentas Baccara gauſapinas:
Optat & obſcuras luces, ventoſque, niveſque:
Odit & hybernos, ſi tepuere, dies.
Quid fecere mali noſtræ tibi, ſæva, lacernæ,
Tollere de ſcapulis quas levis aura poteſt?
Quantò ſimplicius, quantò eſt humanius iſtud,
Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas?

De Pompillo. XLVII.

REm factam Pompillus habet, Fauſtine: legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.
Sic leve flavorum valeat genus Uſipiorum,
Quiſquis & Auſonium non amat imperium.
Ingenioſa tamen Pompilli ſcripta feruntur:
Sed famæ non eſt hoc, mihi crede, ſatis.
Quam multi tineas paſcunt blattaſque diſerti!
Et redimunt ſoli carmina docta coqui?
Neſcio quid plus eſt, quod donat ſecula chartis:
Victurus genium debet habere liber.

In Invidum. XLVIII.

LAudat, amat, cantat noſtros mea Roma libellos:
Meque ſinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce! rubet quidam, pallet, ſtupet, oſcitat, odit:
Hoc volo, nunc nobis carmina noſtra placent.

Ad

Ad Oppianum hæredipetam. XLIX.

AMisit pater unicum Silanus:
Cessas mittere munera, Oppiane?
Heu crudele nefas, malæque Parcæ!
Cujus vulturis hoc erit cadaver?

Ad Marianum. L.

SCis te captari: scis hunc, qui captat, avarum:
Et scis, qui captat, quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, stulte, supremis
Scribis, & esse tuo vis, furiose, loco.
Munera magna quidem misit, sed misit in hamo:
Et piscatorem piscis amare potest?
Hiccine deflebit vero tua fata dolore?
Si cupis, ut ploret; des, Mariane, nihil.

In detractorem. LI.

CUm sis nec rigidâ Fabiorum gente creatus,
Nec qualē Curio, dum prandia portat aranti,
Hirsutâ peperit rubicunda sub ilice conjux;
Sed patris ad speculum tonsi, matrisque togatæ
Filius, & sponsam possit te sponsa vocare:
Emendare meos, quos novit fama, libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
Non adspernantur proceres urbisque, forique;
Quas & perpetui dignantur scrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore;
Quique videt propiùs magni certamina Circi,
Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
Non dedignatur bis terque revolvere Cæsar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minervâ
Acrius & tenues fixerunt pectus Athenæ.
Nè valeam, si non multò sapit altiùs istud,
Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
Et rubro pulmone vetus, nasisque timendum,
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes præterea, quos nullus noverit, in me
Scribere versiculos, miseras & perdere chartas. At

At ſi quid noſtræ tibi bilis inuſſerit ardor,
Vivet, & hærebit, totoque legetur in orbe:
Stigmata nec vafrâ delebit Cinnamus arte.
Sed miſerere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem naſum vivi tentaveris urſi,
Sit placidus licèt, & lambat digitoſque, manuſque:
Si dolor & bilis, ſi juſta coëgerit ira,
Urſus erit; vacuâ dentes in pelle fatiges,
Et tacitus quæras, quam poſſis rodere carnem.

Ad Tuccam. LII.

HExametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccā:
Tucca, ſolet fieri; denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum eſt, ſolet hoc quoque, Tucca,
Si breviora probas, diſticha ſola legas. (licetque;
Conveniat nobis: ut fas epigrammata longa
Sit tranſire tibi; ſcribere, Tucca, mihi.

De morte Eutychi Pueri. LIII.

FLete nefas veſtrum, ſed toto flete Lucrino
Naiades, & luctus ſentiat ipſa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit undas
Eutychus, ille tuum, Caſtrice, dulce decus.
Quicquid id eſt, ſubitæ quæcunque eſt cauſa rapinæ;
Sit, precor, & tellus mitis, & unda tibi.

Ad Martianum. LIV.

SExageſima, Martiane, meſſis
Acta eſt, &, puto, jam ſecunda Cottæ;
Nec ſe tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel uno.
Oſtendit digitum, vel impudicum;
Alconti, Daſioque, Symmachoque.
At noſtri benè computentur anni,
Et quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores
A vitâ meliore ſeparentur;
Infantes ſumus, & ſenes videmur.
Ætatem Priamique, Neſtoriſque
Longam qui putat eſſe, Martiane,

Multùm decipiturque falliturque:
Non eſt vivere, ſed valere, vita.

De Cilice fure. LV.

FUr notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti ſed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacuâ manu redire;
Ipſum ſurripuit Cilix Priapum.

Ad Eſculanum. LVI.

MEdio recumbit imus ille qui lecto,
Calvam trifilem ſemitactus unguento,
Foditque tonſis ora laxa lentiſcis;
Mentitur, Eſculane: non habet dentes.

In Pontiam. LVII.

CUm mittis turdumve mihi, quadramve placentæ,
Sive femur leporis, ſive quid his ſimile;
Buccellas miſiſſe tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia; ſed nec edam.

Epitaphium Fuſci. LVIII.

ILle ſacri lateris cuſtos, Martiſque togati,
Credita cui ſummi caſtra fuere ducis,
Hîc ſitus eſt Fuſcus; licet hoc, fortuna, fatearis:
Non timet hoſtiles jam lapis iſte minas.
Grande jugum domitâ Dacus cervice recepit,
Et famulum victrix poſſidet umbra nemus.

In Afrum. LIX.

CUm ſis tam pauper, quàm nec miſerabilis Irus;
Tam juvenis, quàm nec Parthenopæus erat;
Tam fortis, quàm nec, cùm vinceret, Artemidorus;
Quid te Cappadocum ſex onus eſſe juvat?
Rideris, multóque magis traduceris, Afer,
Quàm nudus medio ſi ſpatiere foro.
Non aliter monſtratur Atlas cum compare ginno,
Quæque vehit ſimilem bellua nigra Libyn.
Invidioſa tibi quàm ſit lectica, requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Ad

Ad Aulum, de Phryge luſco. LX.

POtor nobilis, Aule, lumine uno
Luſcus Phryx erat, alteroque Lippus:
Huic Heras medicus; bibas caveto
Vinum: ſi biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx, oculo, valebis, inquit.
Miſceri ſibi protinus deunces,
Sed crebros jubet: exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. LXI.

TRiſtis es, & felix: ſciat hoc fortuna caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

Ad Cæſarem, de roſis hybernis. LXII.

UT nova dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
Miſerat hybernas ambitioſa roſas:
Navita deriſit Pharios Memphiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantaque Peſtani gloria ruris erat.
Sic quacunque vagus, greſſumque oculoſque ferebas,
Textilibus ſertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ juſſus jam cedere brumæ,
Mitte tuas meſſes; accipe, Nile, roſas.

Ad Rufum. LXIII.

QUidam me modò, Rufe, diligenter
Inſpectum, velut emptor, aut laniſta,
Cùm vultu digitoque ſubnotâſſet,
Tune es, tune ait, ille Martialis,
Cujus nequitias jocoſque novit
Aurem qui modò non habet Batavam?
Subriſi modicè; levique nutu
Me, quem dixerat eſſe, non negavi.
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Reſpondi: quia ſum malus Poëta.
Hoc nè ſæpius accidat Poëtæ,
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Ad Domitianum. LXIV.

QUantum ſollicito fortuna parentis Etruſco,
Tantum, ſumme ducum, debet uterque tibi.
Nam tu miſſa tuâ revocâſti fulmina dextrâ:
Hos cuperem mores ignibus eſſe Jovis.
Si tua ſit ſummo, Cæſar, natura Tonanti,
Utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui teſtatur Etruſcus,
Eſſe quod & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. LXV.

OCtaphoro ſanus portatur, Avite, Philippus:
Hunc tu ſi ſanum credis, Avite; furis.

In mortuum Rufum Camonium. LXVI.

EDitus eſt ſextus ſine te mihi, Rufe Camoni,
Nec te lectorem ſperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine lævo
Viſa tibi, cineres reddit, & oſſa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo:
Et reſonet totâ planctus in Æmiliâ.
Heu qualis pietas! heu quàm brevis occidit ætas
Viderat Alphei præmia quinque modò.
Pectore tu memori noſtros evolvere luſus,
Tu ſolitus noſtros, Rufe, tenere jocos;
Accipe cum fletu mœſti breve carmen amici:
Atque hæc abſentis thura fuiſſe puta.

Pro vino gelidè temperato. LXVII.

SEtinum, dominæque nives, denſique trientes,
Quando ego vos, medico non prohibente, bibã?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mavult hæres divitis eſſe Midæ.
Poſſideat Libycas meſſes, Hermumque, Tagumque,
Et potet calidam, qui mihi laudat, aquam.

Ad Cæſarem. LXVIII.

DI tibi dent, & tu, Cæſar, quæcunque mereris
Di mihi dent, & tu, quæ volo, ſi merui.

Al

Ad Cæcilianum. LXIX.

MAnè ſalutavi vero te nomine caſu:
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas conſtet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abſtulit illa mihi.

Ad Rufum de Panareto potore. LXX.

CUm peteret ſeram mediâ jam nocte matellam
Arguto madidus pollice Panaretus;
Spoletina data eſt, ſed quam ſiccaverat ipſe:
(Nec fuerat ſoli tanta lagena ſatis.)
Ille fide ſummâ teſtæ ſua vina remenſus,
Reddidit œnophori pondera plena ſui.
Miraris, quantum biberat, cepiſſe lagenam?
Deſine mirari, Rufe, merum biberat.

In Ammianum. LXXI.

COelatus tibi cùm ſit, Ammiane,
Serpens in paterâ Myronis arte,
Vaticana bibis; bibis venenum.

De Thaide. LXXII.

TAm malè Thais olet, quàm non fullonis avari
Teſta vetus, mediâ ſed modò fracta viâ:
Non ab amore recens hircus, non ora leonis;
Non detracta cani Tranſtiberina cutis:
Pullus abortivo nec cùm putreſcit in ovo;
Amphora corrupto nec vitiata garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Depoſitâ quoties balnea veſte petit:
Pſilotro nitet, aut acidâ latet oblita cretâ;
Aut tegitur pingui terque quaterque fabâ.
Cùm benè ſe tutam per fraudes mille putavit,
Omnia cùm fecit, Thaida Thais olet.

De Calpetiano. LXXIII.

POnuntur ſemper chryſendeta Calpetiano,
Sive foris, ſeu cùm cœnat in urbe domi.
Sic etiam in ſtabulo ſemper, ſic cœnat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet immò ſuum.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER VII.

Ad Domitianum de lorica. I.

ACcipe belligeræ crudum thoraca Minervæ,
Ipsa Meduseæ quem timet ira comæ.
Dum vacat hæc, Cæsar, poterat lorica vocari:
Pectore cùm sacro sederit, ægis erit.

De eadem.

INvia Sarmaticis domini lorica sagittis,
Et Martis Getico tergore fida magis:
Quam vel ad Ætolæ securam cuspidis ictus
Texuit innumeri lubricus unguis apri:
Felix sorte tuâ! sacrum cui tangere pectus
Fas erit, & nostri mente calere Dei.
I comes, & magnos illæsa merere triumphos,
Palmatæque ducem, sed citò, redde togæ.

Ad Pontilianum. II.

CUr non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Nè mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppiano. III.

ESset, Castrice, cum mali coloris,
Versus scribere cœpit Oppianus.

Ad Cæsarem, de reditu. IV.

SI desiderium, Cæsar, populique, Patrumque
Respicis, & Latiæ gaudia vera togæ;
Redde Deum votis poscentibus: invidet hosti
Roma suo, veniat laurea multa licèt.
Terrarum dominum propiùs videt ille, tuoque
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De eodem. V.

ECquid hyperboreis ad nos conversus ab oris
Ausonias Cæsar jam parat ire vias?

Certus

Certus abeſt auctor, ſed vox hunc nunciat omnis :
Credo tibi ; verum dicere, Fama, ſoles.
Publica victrices teſtantur gaudia chartæ :
Martis laurigerâ cuſpide pila virent.
Rurſus, iô, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictuſque tuâ, Cæſar, in urbe ſonas.
Sed jam lætitiæ quo ſit fiducia major,
Sarmaticæ laurus nuncius ipſe veni.

De eodem. VI.

HYberna quamvis Arctos, & rudis Peuce,
Et ungularum pulſibus calens Iſter,
Fractuſque cornu jam ter improbo Rhenus,
Teneat donantem regna perfidæ gentis,
Te, ſumme mundi rector, & parens orbis,
Abeſſe noſtris non tamen potes votis.
Illic & oculis & animis ſumus, Cæſar ;
Adeóque mentes omnium tenes unus,
Ut ipſa magni turba neſciat Circi
Ukrumne currat Paſſerinus, an Tigris.

De eodem. VII.

NUnc hilares, ſi quando mihi, nunc ludite, Muſæ :
Victor ab Othryſio redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus vota, December ;
Jam licet ingenti dicere voce ; Venit.
Felix ſorte tuâ ! poteras non cedere Jano,
Gaudia ſi nobis, quæ dabit ille, dares.
Feſta coronatus ludet convicia miles,
Inter laurigeros cùm comes ibit equos.
Fas audire jocos, levioraque carmina, Cæſar,
Sit tibi : ſi luſus ipſe triumphus amat.

De Caſſelio. VIII.

CUm ſexaginta numeret Caſſelius annos,
Ingenioſus homo eſt : quando diſertus erit ?

In Olum. IX.

IN lucem cœnat Sertorius : Ole, quid ad te,
Cùm liceat totâ ſtertere nocte tibi ?

Septin-

Septingenta Tito debet Lupus: Ole, quid ad te?
Assem nè dederis, credederiſve Lupo.
Illud diſſimulas, ad te quod pertinet, Ole,
Quodque magìs curæ convenit eſſe tuæ.
Pro togulâ debes: hoc ad te pertinet, Ole.
Quadrantem nemo jam tibi credet: & hoc.
Uxor mœcha tibi eſt: hoc ad te pertinet, Ole.
Poſcit jam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, qnod pertinet ad te:
Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Aulum Pudentem. X.

COgis me calamo, manuque noſtrâ
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quàm me nimiùm probas, amaſque,
Qui vis archetypas habere nugas!

Ad Fauſtinum. XI.

SIc me fronte legat dominus, Fauſtine, ſerenâ,
Excipiatque meos quâ ſolet aure jocos:
Ut mea nec, juſtè quos odit, pagina lædit,
Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodeſt, cupiant cùm quidam noſtra videri,
Siqua Lycambeo ſanguine tela madent?
Vipereumque vomant noſtro ſub nomine virus,
Qui Phœbi radios ferre diemque negant?
Ludimus innocui: ſcis hoc benè: juro potentis
Per genium famæ, Caſtalidumque gregem;
Perque tuas aures, magni mihi numinis inſtar,
Lector, inhumanâ liber ab invidiâ.

De Lycoride. XII.

DUm Tiburtinis albeſcere collibus audit
Antiqui dentis fuſca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles: quid Tiburis alti
Aura valet? parvo tempore nigra redit.

Ad Regulum. XIII.

ÆRa domi non ſunt: ſupereſt hoc, Regule, tantum,
Ut tua vendamus munera: nunquid emis?

Ad

Ad Bibliothecam Flii Martialis. XIV.

Ruis Bibliotheca delicati,
Vicinam videt unde lector urbem:
Inter carmina sanctiora siquis
Lascivæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inseras vel imo,
Septem quos tibi misimus libellos
Auctoris calamo sui notatos:
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata parvo,
Quæ cantaberis orbe nota toto,
Pignus pectoris hoc mei tuere,
Julî Bibliotheca Martialis.

De fragmento Argûs. XV.

Fragmentum, quod vile putas & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythici tristior ira freti,
Secula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
Sanctior est salvâ parva tabella rate.

In Sanctram. XVI.

Nihil est miserius, nec gulosius Sanctrâ,
Rectam vocatus cùm recurrit ad cœnam,
Quam tot diebus, noctibusque captavit;
Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis, & duos armos:
Nec erubescit pejerare de turdo;
Et ostreorum rapere lividos cirros.
Buccis placentæ sordidam linit mappam.
Illic & uvæ collocantur ollares,
Et Punicorum pauca granâ malorum,
Et lippa ficus, debilisque boletus.
Sed mappa cùm jam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti spondylos sinu condit,
Et devorato capite turturem truncum.
Colligere longâ turpe nec putat dextrâ
Analecta, quicquid & canes reliquerunt.

Nec

Nec esculenta sufficit gulæ præda,
Misto lagenam replet ad pedes vino.
Hæc per ducentas dum domum tulit scalas,
Seque obseratâ clausit anxius cellâ,
Gulosus ille postero die vendit.

Ad Pollam, de natali Lucani. XVII.

HÆc est illa dies, quæ, magni conscia partûs,
Lucanum populis, & tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis, nullâque invisior umbrâ:
Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

De eodem. XVII.

VAtis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba favete sacris.
Hæc meruit, cùm te terris, Lucane, dedisset,
Mixtus Castaliæ Bætis ut esset aquæ.

Ad Phœbum, de eodem. XIX.

PHœbe, veni; sed quantus eras, cùm bella canenti
Ipse dares Latiæ plectra secundæ lyræ.
Quid tantâ pro luce precer? tu, Polla, maritum
Sæpè colas, & se sentiat ipse coli.

In maledicum, amicitiæ pestem. XX.

CUm Juvenale meo quæ me committere tentas,
Quid non audebis, perfida lingua, loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odisset Orestes:
Thesea Perithoi destituisset amor.
Tu Siculos fratres, & majus nomen Atridas,
Et Ledæ poteras dissociare genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor ausis;
Sit tecum mihi, quod cum Juvenale velis.

In blandum poëtam. XXI.

DUlcia cùm tantùm scribas epigrammata semper,
Et cerussatâ candidiora cute;
Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis
Gutta sit; ô demens, vis tamen illa legi.
Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti:
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.
Infanti melimela dato, fatuasque marisca:
Nam mihi, quæ novit pungere, Chia sapit.

Ad

Ad Apollinarem. XXII.

APollinarem conveni meum, Scâzon,
Et si vacabit (nè molestus accedas)
Hoc qualecunque, cujus aliqua pars ipse est,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris totâ,
Noto rogabis ut favore sustentet.
Quanto mearum, scis, amore nugarum
Flagret: nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esse si cupis tutus,
Apollinarem conveni meum, Scazon.

De apro sibi misso à Dextro. XXIII.

TUscæ glandis aper populator, & ilice multâ
Jam piger, Ætolæ fama secunda feræ,
Quem meus intravit splendenti cuspide Dexter,
Præda jaces nostris invidiosa focis.
Pingueſcant madidi læto nidore Penates,
Flagret & exciso festa culina jugo.
Sed cocquus ingentem piperis consumet acervum,
Addet & arcano mista Falerna garo.
Ad dominum redeas; noster te non capit ignis,
Conturbator aper: viliùs esurio.

Ad Fuscum. XXIV.

SIc Tiburtinæ crescat tibi sylva Dianæ,
Et properet cæsum sæpè redire nemus:
Nec Tarteſſiacis Pallas tua, Fusce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona musta lacus:
Sic fora mirentur, sic te palatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præstat tibi parva December,
Excipe, sed certâ, quos legis, aure jocos.
Scire libet verum: res est hæc ardua: sed tu
Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

Ad Regulum. XXV.

RAucæ cortis aves, & ova matrum,
Et flavas medio vapore Chias,

Et fœtum querulæ rudem capellæ,
Nec jam frigoribus pares olivas,
Et canum gelidis olus pruinis
De noſtro tibi rure miſſa credis?
O quàm, Regule, diligenter erras?
Nil noſtri, niſi me, ferunt agelli.
Quicquid villicus Umber, aut colonus,
Aut rus marmore tertio notatum,
Aut Tuſci tibi, Tuſculive mittunt;
Id totâ mihi naſcitur Suburrâ.

Ad Atticum. XXVI.

ATtice, facundæ renovas qui nomina gentis,
Nec finis ingentem conticuiſſe domum:
Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
Te ſecreta quies, te ſophos omnis amat.
At juvenes alios fractâ colit aure magiſter,
Et rapit immeritas ſordibus unctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
Præparat, aut nudi ſtipitis ictus hebes:
Vara nec injecto ceromate brachia tendis:
Non harpaſta vagus pulverulenta rapis:
Sed curris niveas tantùm prope virginis undas;
Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per varias artes, omnis quibus area ſervit,
Ludere, cùm liceat currere, pigritia eſt.

In Cinnam. XXVII.

SOrdidior cœno cùm ſit toga, calceus autem
Candidior primâ ſit tibi, Cinna, nive;
Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

Ad Severum, de balneis Charini. XXVIII.

QUo poſſit fieri modo, Severe,
Ut vir peſſimus omnium Charinus
Unam rem benè fecerit, requiris?
Dicam, ſed cito, quid Nerone pejus?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deeſt protinus ecce de malignis,
Qui ſic rancidulo loquatur ore:

Ut

Ut quid tu domini deique noſtri
Præfers muneribus Neronianas?
Thermas præfero balneis Charini.

Ad Stellam. XXIX.

CUm pluvias madidumq; Jovē perferre negaret,
Et rudis hybernis villa nataret aquis:
Plurima, quæ poſſet ſubitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula miſſa tuis.
Horridus ecce ſonat Boreæ ſtridore December:
Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Caſtricum, de quæſtoris nota damnatoria. XXX.

NOſti mortiferum quæſtoris, Caſtrice, ſignum?
Eſt operæ pretium diſcere theta novum.
Exprimeret quoties rorantem frigore naſum,
Lethalem juguli juſſerat eſſe notam.
Turpis ab inviſo pendebat ſtiria naſo,
Cum flaret madidâ fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus: quid plura requiris?
Emungi miſero, Caſtrice, non licuit.

De Polyphemi & Scyllæ imaginibus. XXXI.

TAntus es, & talis noſtri, Polypheme, Severi,
Ut te mirari poſſit & ipſe Cyclops.
Sed nec Scylla minus, quòd ſi fera monſtra duorum
Junxeris, alterius fiet uterque timor.

De Cælio. XXXII.

DIſcurſus varios, vagumque manè,
Et faſtus, & Ave potentiorum,
Cum perferre patique jam negaret;
Cœpit fingere Cælius podagram:
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et ſanas linit obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioſo,
(Quantum cura poteſt, & ars doloris!)
Deſit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Etruſci. XXXIII.

HIc jacet ille ſenex, Auguſtâ notus in alâ,
Pectore non humili paſſus utrumque Deum:

Natorum pietas sanctis quem conjugis umbris
Miscuit: Elysium possidet ambo nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata juventâ:
Hic prope ter senas vixit Olympiadas.
Sed festinatis raptum tibi credidit annis,
Adspexit lacrymas quisquis, Etrusce, tuas.

Ad Sempronium Tuccam. XXXIV.

COsmicus esse tibi, Semproni Tucca, videris,
Cosmica, Semproni, tam mala, quàm bona sunt.

Ad Castricum. XXXV.

MUneribus cupiat si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
Nos tenues in utroque sumus, vincique parati:
Inde sopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?
Alcinoo nullum poma dediſſe putas?

In Cinnam. XXXVI.

PRimum est, ut præstes, si quid te, Cinna, rogabo:
Illud deinde sequens, ut citò, Cinna, neges.
Diligo præstantem; non odi, Cinna, negantem:
Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas.

Ad Ovidium, Cæsonii exsulantis comitem. XXXVII.

MAximus ille tuus, Ovidî, Cæsonius hic est;
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit: sed tu damnare Neronem
Ausus es, & profugi, non tua, fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exulis îsti;
Qui modò nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me superesse meo:
Audiet hoc præsens, venturaque turba; fuisse
Illi te, Senecæ quod fuit ille suo.

Ad eundem. XXXVIII.

FAcundi Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic est Maximus ille, quem frequenti
Felix litera paginâ salutat.

Hunc

Hunc tu per Siculas ſecurus undas,
O nullis, Ovidi, tacende linguis,
Spreviſti domini ſurentis iras.
Miretur Pyladem ſuum vetuſtas,
Hæſit qui comes exuli parentis.
Quis diſcrimina comparet duorum?
Hæſiſti comes exuli Neronis.

Ad Priſcum. XXXIX.

COmmendare tuum dum vis mihi carmine munus,
Mæonioque cupis doctius ore loqui;
Excrucias multis pariter me teque diebus:
Et tua de noſtro, Priſce, Thalia placet.
Divitibus poteris muſas, elegoſque ſonantes
Mittere: pauperibus munera pexa dato.

Ad Licinium Suram. XL.

DOctorum Licini celeberrime Sura virorum,
Cujus priſca graves lingua reduxit avos;
Redderis, heu quanto fatorum munere! nobis
Guſtatâ Lethes penè remiſſus aquâ.
Perdiderant jam vota metum, ſecuraque flebat
Triſtitia; & lacrymis uſque peractus eras.
Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
Et raptas fatis reddidit ipſe colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falſa querelas
Moverit: & frueris poſteritate tuâ.
Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reverſa diem.

De Annio. XLI.

CUm menſas habeat ferè ducentas,
Pro menſis habet Annius miniſtros:
Tranſcurrunt gabatæ, volantque lances.
Has vobis epulas habete lauti:
Nos offendimur ambulante cœnâ.

Ad Severum. XLII.

PArva ſuburbani munuſcula mittimus horti:
Faucibus ova tuis; poma, Severe, gulæ.

Ad Urbicum, de Auctо. XLIII.

MErcari noſtras ſi te piget, Urbice, nugas;
Et jucunda tamen carmina nôſſe libet:
Pompeium quæras (& nôſti forſitan) Auctum,
Ultoris primâ Martis in æde ſedet.
Jure madens, varioque togæ limatus in uſu,
Non lector meus hic, Urbice, ſed liber eſt.
Sic tenet abſentis noſtros cantatque libellos,
Ut pereat chartis litera nulla meis.
Denique, ſi vellet, poterat ſcripſiſſe videri:
Sed famæ mavult ille favere meæ.
Hunc licèt à decimâ (nec enim ſatis antè vacabit)
Soliicites, capiet cœnula parva duos.
Ille leget; bibe tu: nolis licèt, ille ſonabit:
Et cùm, jam ſatis eſt, dixeris; ille leget.

Ad Auctum, XLIV.

GRatum eſt, quòd Celeri noſtros legis, Aucte, libellos,
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, juvat.
Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in noſtro certior orbe fides.
Major me tanti reverentia turbat; & aures
Non auditoris, judicis eſſe puto.

In Umbrum. XLV.

OMnia miſiſti mihi Saturnalibus, Umber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies;
Bis ſenos triplices, & dentiſcalpia ſeptem:
His comes acceſſit ſpongia, mappa, calix;
Semodiuſque fabæ cum vimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagena ſapæ:
Parvaque cum canis venerunt coctana prunis,
Et Lybicæ fici pondere teſta gravis.
Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

In Naſidianum. XLVI.

SEmper manè mihi de me mera ſomnia narras,
Quæ moveant animum ſollicitentque meum.
Jam prior ad fæcem, ſed & hæc vindemia venit;
Exorat noctes dum mihi ſaga tuas.
Conſumpſi ſalſaſque molas, & thuris acervos:
Decrevere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aves, non ova ſuperſunt.
Aut vigila, aut dormi, Naſidiane, tibi.

Ad Rabirium. XLVII.

AStra polumque tuâ cepiſti mente, Rabiri,
Parrhaſiam mirâ qui ſtruis arte domum.
Phidiaco ſi digna Jovi dare templa parabit,
Has petat à noſtro Piſa Tonante manus.

Ad Titum, de Cæciliano. XLVIII.

NOn cœnat ſine apro noſter, Tite, Cæcilianus:
Bellum convivam Cæcilianus habet.

Ad Jovem. XLIX.

TArpeiæ venerande rector aulæ,
Quem ſalvo duce credimus Tonantem,
Cùm votis ſibi quiſque te fatiget,
Et poſcat dare, quæ Dei poteſtas:
Nil pro me mihi, Jupiter, petenti
Nè ſuccenſueris, velut ſuperbo.
Te pro Cæſare debeo rogare.
Pro me debeo Cæſarem rogare.

Ad Domitianum. L.

ABſtulerat totam temerarius inſtitor urbem,
Inque ſuo nullum limine limen erat.
Juſſiſti tenues, Germanice, creſcere vicos;
Et, modò quæ fuerat ſemita, facta via eſt.
Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in densâ nec cæca novacula turbâ:
Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonſor, caupo, coquus, lanius ſua limina ſervant:
Nunc Roma eſt, nuper magna taberna fuit.

De Silio. LI.

PErpetui nunquam moritura volumina Silî
Qui legis, & Latiâ carmina digna togâ;
Pierios tantùm vati placuisse recessus
Credis, & Aoniæ Bacchica serta comæ?
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,
Implevit magni quàm Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum gravis hasta virorum;
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquam bis senis ingentem fascibus annum
Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit;
Emeritos Musis & Phœbo tradidit annos:
Proque suo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. LII.

QUi tonsor fueras totâ notissimus urbe,
Et posthæc dominæ munere factus eques;
Sicanias urbes, Ætnæaque regna petîsti,
Cinname, cùm fugeres tristia jura fori.
Quâ nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix & fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludive magister,
Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes;
Vendere nec vocem Siculis plausumque theatris.
Quod supereſt, iterum, Cinname, tonsor eris.

In Gargilianum. LIII.

LIs te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Contexit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miser, & demens! viginti litigat annis
Quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

De Labieno. LIV.

HÆredem Fabius Labienum ex asse reliquit?
Plus meruisse tamen se Labienus ait.

Ad Instantium Rufum. LV.

COmmendare meas, Instanti Rufe, Camœnas
Parce precor socero; seria forsan amat.
Quòd si nugaces admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio Fabricioque legam.

De

De Theophila, ad Canium. LVI.

HÆc est illa tibi promissa Theophila, Cani,
Cujus Cecropiâ pectora dote madent.
Hanc sibi jure petat magni senis Atticus hortus,
Nec minùs esse suum Stoica turba velit.
Vivet opus, quodcunque per istas miseris aures;
Tam non fœmineum nec populare sapit.
Non tua Pantœnis nimiùm se præferat illi,
Quamvis Pierio sit benè nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudavit amatrix:
Castior hæc, & non doctior illa fuit.

De familia ficosa. LVII.

FIcosa est uxor, ficosus & ipse maritus:
Filia ficosa est, & gener, atque nepos.
Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
Cùm sint ficosi pariter juvenesque senesque,
Res mira est; ficos non habet unus ager.

Ad Paullum. LVIII.

GRatus sic tibi, Paulle, sit December:
Nec vani triplices, breveque mappæ,
Nec thuris veniant leves selibræ;
Sed lances ferat, aut scyphos avorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu, quod te potiùs juvat capitque,
Sic vincas Noviumque Publiumque
Mandris & vitreo latrone clausos:
Sic palmam tibi de trigone nudo
Unctæ det favor arbiter coronæ,
Nec laudet Polybi magis sinistras:
Si quisquam mea dixerit malignus
Atro carmina quæ madent veneno,
Ut vocem mihi commodes patronam,
Et, quantum poteris, sed usque, clames;
Non scripsit meus ista Martialis.

Ad Maximum. LIX.

ESquiliis domus est, domus est tibi colle Dianæ,
Et tua patricius culmina vicus habet:

Hinc

Hinc viduæ Cybeles, illinc ſacraria Veſtæ;
Indè novum, veterem proſpicis indè Jovem.
Dic, ubi conveniam: dic, quâ te parte requiram.
Quiſquis ubique habitat, Maxime, nuſquam habitat.

Ad Philomuſum. LX.

QUòd te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidiſti,
Geſtari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimiùm tibi placere.
Delectas, Philomuſe: non amaris.

In Tuccam. LXI.

EXigis ut noſtros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

In Papilum. LXII.

DUm Saxetani ponatur cauda lacerti;
Et benè ſi cœnas, conchis inuncta tibi eſt:
Sumen, aprum, leporem, boletos, oſtrea, mullos,
Mittis: habes nec cor, Papile, nec genium.

Ad Severum. LXIII.

POtavi modò conſulare vinum.
Quæris quàm vetus atque liberale?
Ipſo conſule conditum: ſed ipſe
Qui ponebat, erat, Severe, conſul.

Ad Fauſtinum. LXIV.

QUatenus Odryſias jam pax Romana Triones
Temperat, & tetricæ conticuere tubæ,
Hunc Marcellino poteris, Fauſtine, libellum
Mittere; jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed ſi parva tui munuſcula quæris amici
Commendare, ferat carmina noſtra puer.
At tibi captivo famulus mittetur ab Iſtro,
Qui Tiburtinas paſcere poſſit oves.

Ad Lauſum. LXV.

TRiginta toto mala ſunt epigrammata libro:
Si totidem bona ſunt, Lauſe; liber bonus eſt.

De Eutrapelo. LXVI.

EUtrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
Expungitque genas; altera barba subit.

Ad Librum. LXVII.

DUm mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & argutâ picta tabella manu:
I, liber, ad Geticam Peucen, Istrumque tacentem;
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis charo, sed dulcia dona, sodali:
Certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

Ad Sabellum. LXVIII.

QUòd non insulsè scribis tetrasticha quædam;
Disticha quod bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror: facile est epigrammata bellè
Scribere; sed librum scribere difficile est.

In Sextum. LXIX.

AD natalitias dapes vocabar,
Essem cùm tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repentè factum,
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quòd sum præteritus vetus sodalis?
Sed causam scio; nulla venit à me
Argenti tibi libra pustulati,
Nec levis toga, nec rudes lacernæ;
Non est sportula, quæ negociatur:
Poscis munera, Sexte, non amicos.
Jam dices mihi, vapulet vocatot.

De Amoribus absurdis. LXX.

SI meus aurità gaudet glaucopide Flaccus;
Si fruitur tristi Canius Æthiope:
Publius exiguæ si flagrat amore catellæ;
Si Cronus similem cercopithecon amat:
Delectat Marium si pernicioſus ichneumon;
Pica salutatrix si tibi, Lause, placet.

Si

Si gelidum collo nectit Glacilla draconem;
Luſciniæ tumulum ſi Theleſina dedit:
Cæca Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
Qui videt hæc dominis monſtra placere ſuis?

Ad Lauſum, de ſuis libris. LXXI.

FErtur habere meos, ſi vera eſt fama, libellos
Inter delicias pulchra Vienna ſuas.
Me legit omnis ibi ſenior, juveniſque, puerque,
Et coram tetrico caſta puella viro.
Hoc ego maluerim, quàm ſi mea carmina cantent
Qui Nilum ex ipſo protinus ore bibunt:
Quàm meus Hiſpano ſi me Tagus impleat auro,
Paſcat & Hybla meas, paſcat Hymettos apes.
Nonnihil ergo ſumus, nec blandæ munere linguæ
Decipimur: credam jam puto, Lauſe, tibi.

Apollinari mittit coronam roſeam. LXXII.

FElix roſa, mollibuſque ſertis
Noſtri cinge comas Apollinaris,
Quas tu nectere candidas, ſed olim,
Sic te ſemper amet Venus, memento.

Ad Creticum. LXXIII.

JActat inæqualem Matho me feciſſe libellum:
Si verum eſt, laudat carmina noſtra Matho.
Æquales ſcribit libros Calvinus & Umber:
Æqualis liber eſt, Cretice, qui malus eſt.

In Baccaram. LXXIV.

SI quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, terque die.
Appellat rigidâ triſtis me voce Secundus:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Penſio te coram petitur clarèque, palàmque:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Eſſè queror gelidaſque mihi tritaſque lacernas
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Hoc opus eſt, ſubito fias ut ſidere mutus;
Dicere nè poſſis, Baccara, *quid ſit opus*.

Ad

Ad Narniam. LXXV.

NArnia, ſulphureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda jugo;
Quid tam ſæpè meum nobis abducere Quinctum
Te juvat, & lentâ detinuiſſe morâ?
Quid Nomentani cauſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretioſus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quincto;
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

De Papilo. LXXVI.

UNguentum fuerat, quod onyx modò parva gerebat:
Olfecit poſtquam Papilus, ecce garum eſt.

In Linum. LXXVII.

BRuma eſt, & riget horridus December;
Audes tu tamen oſculo nivali
Omnes obvius hinc & hinc tenere,
Et totam, Line, baſiare Romam.
Quid poſſis graviuſque, ſæviuſque
Percuſſus facere, atque verberatus?
Hoc me frigore baſiet nec uxor,
Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu dulcior, elegantiorque;
Cujus livida naribus caninis
Dependet glacies, rigetque barba,
Qualem forficibus metit ſupinis
Tonſor Cinyphio Cilix marito.
Quare (ſi tibi ſenſus eſt, pudorque;)
Hybernas, Line, baſiationes
In menſem, rogo, differas Aprilem.

Epitaphium Urbici pueri. LXXVIII.

COnditus hîc ego ſum Baſſi dolor Urbicus infans:
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.

Sex-

Sex mihi de primâ deerant trieteride menſes,
Ruperunt tetricæ cùm mala penſa Deæ.
Quid ſpecies, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſerior, undas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

Ad Librum, de Cæſio Sabino. LXXIX.

NOſti ſi benè Cæſium, libelle,
Montanæ decus Umbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis;
Illi tu dabis hæc vel occupato.
Inſtent mille licèt premantque curæ,
Noſtris carminibus tamen vacabit:
Nam me diligit ille, proximumque
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum tibi nominis paratur!
O quæ gloria, quàm frequens amator!
Te convivia, te forum ſonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ.
Uni mitteris, omnibus legêris.

Ad Caſtorem. LXXX.

OMnia, Caſtor, emis: ſic fiet, ut omnia vendas,

Ad Criſpinum. LXXXI.

SIc placidum videas ſemper, Criſpine, Tonantem;
Nec te Roma minùs, quàm tua Memphis amet;
Carmina Parrhaſiâ ſi noſtra legentur in aulâ,
(Namque ſolent ſacrâ Cæſaris aure frui.)
Dicere de nobis, ut lector candidus, aude:
Temporibus præſtat nonnihil iſte tuis.
Nec Marſo nimiùm minor eſt, doctoque Catullo,
Hoc ſatis eſt: ipſi cætera mando Deo.

Ad Ponticum. LXXXII.

POntice, per reges discurris, & omnia lustras:
Magna quidem sequeris, Pontice; magnus homo es.
Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turbâ:
Non adhibes multos, Pontice; cautus homo es.
Pontice, te celebrem formâ natura creavit:
Dignus eras Helenâ, Pontice; pulcher homo es.
Pontice, voce tuâ posses adamanta movere:
Vox tua dulce sonat, Pontice; dulcis homo es.
Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:
Vis dicam verum, Pontice? nullus homo es.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER VIII.

Imperatori Domitiano, Cæsari Augusto, Germanico, Dacico, Valerius Martialis salutem.

OMnes quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id est, vitam dedisti, tibi supplicant: &, puto, propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minùs itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia successerat; quam quidem subinde aliquâ jocorum misturâ variare tentavimus, nè cœlesti verecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt, quàm nos satiare, omnis versus ingereret. Quamvis autem epigrammata severissimis quoque, & supremæ fortunæ viris ita scripta sint, ut mimicam verborum licentiam affectâsse videantur: ego tamen illis non permisi tam lascivè loqui, quàm vulgò solent. Cum pars libri & major & melior ad majestatem sacri nominis tui allegata sit, meminerit, non nisi religionis purificatione lustratus, accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli hujus limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

Ad librum suum. I.

LAurigeros Domini liber intrature penates,
Disce verecundo sanctiùs ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.
Tu mihi, tu Pallas Cæsariana veni.

Ad Janum. II.

FAstorum genitor parensque Janus
Victorem modò cùm videret Istri,
Tot vultus sibi non satìs putavit;
Optavitque oculos habere plures:
Et linguâ pariter locutus omni,
Terrarum Domino, Deoque rerum

Pro-

Promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Jane pater, tuam rogamus.

Ad Musam. III.

QUinque satìs fuerant, vel sex, septemve libelli;
Et nimium: quid adhuc ludere, Musa, juvat?
Sit pudor, & finis. Jam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubique liber.
Et cùm rupta situ Messalæ saxa jacebunt,
Altaque cùm Licinî marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finieram; cùm sic respondit nona sororum,
Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
Tune potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An juvat ad tragicos soccum transferre cothurnos,
Aspera vel paribus bella tonare modis;
Prælegat ut tumidus raucâ te voce magister,
Oderit & grandis virgo, bonusque puer?
Scribant ista graves nimiùm, nimiùmque severi,
Quos mediâ miseros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos sale tinge libellos:
Agnoscat mores vita legatque suos:
Angustâ cantare licet videaris avenâ,
Dum tua multorum vincat avena tubas.

Ad Domitianum. IV.

QUintus, iò, Latias mundi conventus ad aras
Suscipit, & solvit pro duce vota suo!
Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia tantùm,
Sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra Dei.

Ad Macrum. V.

DUm donas, Macer, annulos puellis;
Desîsti, Macer, annulos habere.

In Eutum. VI.

ARchetypis vetuli nihil est odiosius Eucti,
Picta Saguntino cymbia malo luto.

Argen-

Argenti furiosa sui cùm stemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedontææ fuerant hæc pocula mensæ:
Ferret ut hæc, muros struxit Apollo lyrâ.
Hoc cratere ferox commisit prælia Rhætus
Cum Lapithis; pugnâ debile cernis opus.
Hi duo longævo censentur Nestore fundi:
Pollice de Pylio trita columna nitet.
Hic scyphus est, in quo misceri jussit amicis
Largius Æacides, & bibit ipse merum.
Hâc propinavit Bytiæ pulcherrima Dido
In paterâ, Phrygio cùm data cœna viro est.
Miratus fueris cùm prisca toreumata multùm,
In Priami cyathis Astyanacta bibes.

In Cinnam. VII.

HOc agere est causas, hoc dicere, Cinna, disertè,
Horis, Cinna, decem dicere verba novem?
Sed modò clepsydras ingenti voce petisti
Quatuor: ô quantum, Cinna, tacere potes!

Ad Janum, de reditu Cæsaris. VIII.

PRincipium des, Jane, licèt velocibus annis,
Et revoces vultus secula longa tuo:
Te primum pia thura rogent, te vota salutent:
Purpura te felix, te colat omnis honos:
Tu tamen hoc mavis Latiæ quod contigit urbi,
Mense tuo reducem, Jane, videre Deum.

Ad Quinctum. IX.

SOlvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luscus vult dare dimidium.
Accipe quamprimùm: brevis est occasio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi solvet Hylas.

De Bassо. X.

EMit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi: lucrifecit.
Adeò benè emit? inquis: immò non solvit.

Ad Domitianum. XI.

PErveniſſe tuam jam te scit Rhenus in urbem:
Nam populi voces audit & ille tui. Sar-

Sarmaticas etiam gentes, Istrumque, Getasque
Lætitiæ clamor terruit ipse novæ.
Dum te longa sacro venerantur gaudia Circo,
Nemo quater missos currere sensit equos.
Nullum Roma ducem, nec te sic, Cæsar, amavit:
Te quoque jam non plus, ut velit ipsa, potest.

Ad Priscum. XII.

UUorem quare locupletem ducere nolim
Quæritis? uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
Non aliter fuerint fœmina virque pares.

Ad Gargilianum. XIII.

MOrio dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit.

In crudelem amicum. XIV.

PAllida nè Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus:
Hybernis objecta notis specularia puros
Admittunt soles, & sine fœce diem.
At mihi cella datur, non totâ clausa fenestrâ,
In qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

Ad Domitianum. XV.

DUm nova Pannonici numeratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem;
Dat Populus, dat gratus Eques, dat thura Senatus,
Et ditant Latias tertia dona tribus:
Hos quoque secretos memorabit Roma triumphos,
Nec minor ista tuæ laurea pacis erit,
Quòd tibi de sanctâ credis pietate tuorum:
Principis est virtus maxima, nôsse suos.

In Ciperum. XVI.

PIstor qui fueras diu, Cipere,
Nunc causas agis, & ducenta quæris.
Sed consumis, & usque mutuaris.

Api-

A piſtore, Cipere, non recedis;
Et panem facis, & facis farinam.

Ad Sextum. XVII.

EGi, Sexte, tuam, pactus duo millia, cauſam.
Miſiſti nummos quot mihi? mille: quid eſt?
Narrâſti nihil, inquis, & à te prodita cauſa eſt.
Tantò plus debes, Sexte, quòd erubui.

Ad Cirinium. XVIII.

SIc tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Ut mecum poſſis, vel prior ipſe legi:
Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,
Charior ut mea ſit, quàm tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos poſſet cùm ſuperare modos:
Et Vario ceſſit Romani laude cothurni,
Cùm poſſet tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De Cinna. XIX.

PAuper videri Cinna vult; & eſt pauper.

Ad Varum. XX.

CUm facias verſus nullâ non luce ducenos,
Vare, nihil recitas: non ſapis, atque ſapis.

De reditu Domitiani, ad Phoſphorum. XXI

PHoſphore, redde diem; quid gaudia noſtra moraris?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem.
Roma rogat: placidi numquid te pigra Bootæ
Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne venis?
Ledæo poteras abducere Cyllaron aſtro:
Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidū Titana tenes? jam Xanthus & Æthon
Fræna volunt: vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci;
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Jam, Cæſar, vel nocte veni: ſtent aſtra licebit,
Non deerit populo, te veniente, dies.

In

In Gallicum. XXII.

INvitas ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum:
Hybrida ſum, ſi das, Gallice, verba mihi.

Ad Ruſticum. XXIII.

ESſe tibi videor ſævus, nimiúmque guloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum?
Si levis iſta tibi flagrorum cauſa videtur,
Ex quavis causâ vapulet ergo cocus?

Ad Domitianum. XXIV.

SI quid fortè petam timido gracilique libello,
Improba non fuerit ſi mea charta; dato.
Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari:
Offendunt nunquam thura preceſque Jovem.
Qui fingit ſacros auro vel marmore vultus,
Non facit ille Deos: qui rogat, ille facit.

In Oppianum. XXV.

VIdiſti ſemel, Oppiane, tantùm
Ægrum me male: ſæpè te videbo.

Ad Domitianum. XXVI.

NOn tot in Eôis timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres:
Delicias potuit nec numerare ſuas.
Vincit Erythræos tua, Cæſar, arena triumphos,
Et victoris opes divitiaſque Dei.
Nam cùm captivos ageret ſub curribus Indos,
Contentus geminâ tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. XXVII.

MUnera qui tibi dat locupleti, Gaure, ſenique;
Si ſapis & ſentis, hic tibi ait, morere.

De toga ſibi à Parthenio donata. XXVIII.

DIc toga, facundi gratum mihi munus amici,
Eſſe velis cujus fama decuſque gregis?
Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Quâ ſaturat Calabris culta Galeſus aquis?

An

An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
Bætis in Heſperia te quoque lavit ove?
An tua multifidum numeravit lana Timavum,
Quem priùs aſtrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclæo decuit livere veneno:
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæque columbæ;
Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
Sed, licèt hæc primis nivibus ſint æmula dona,
Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbè
Texta, Semiramiâ quæ variantur acu.
Non Athamanteo potiùs me mirer in auro;
Æolium dones ſi mihi, Phryxe, pecus.
O quantos riſus pariter ſpectata movebit
Cum Pallatinâ noſtra lacerna togâ!

De Diſtichis. XXIX.

DIſticha qui ſcribit, puto, vult brevitate placere.
Quid prodeſt brevitas, dic mihi, ſi liber eſt?

De ſpectaculo Scævolæ. XXX.

QUi nunc Cæſareæ luſus ſpectatur arenæ,
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit:
Aſpicis, ut teneat flammas, pœnâque fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus!
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ
Funus amat: totis paſcitur illa ſacris.
Quòd niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sævior in laſſos ire ſiniſtra focos.
Scire piget, poſt tale decus, quid fecerit ante:
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi nôſſe manum.

De columba Aretullæ. XXXI.

AEra per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus, niſi inobſervata maneret,
Permiſsâque diu nollet abire fugâ.

Si

Si meliora piæ fas eſt ſperare ſorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:
Hæc à Sardôis tibi forſitan exulis oris,
Fratre reverſuro, nuncia venit avis.

Ad Paullum, de phiala. XXXII.

DE prætoriciâ folium mihi, Paulle, coronâ
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
Hâc fuerat nuper nebulâ tibi pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit unda croci.
An magìs aſtuti deraſa eſt ungue miniſtri
Bractea de fulcro (quod reor eſſe) tuo?
Illa poteſt culicem longè ſentire volantem,
Et minimi pennâ papilionis agi.
Exiguæ volitat ſuſpenſa vapore lucernæ,
Et leviter fuſo rumpitur icta mero.
Hoc linitur ſputo Jani caryota Calendis,
Quam fert cum parvo ſordidus aſſe cliens:
Lenta minùs gracili creſcunt colocaſia filo:
Plena magìs nimio lilia Sole cadunt:
Nec vaga tam tenui diſcurſat aranea telâ;
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
Craſſior in facie vetulæ ſtat creta Fabullæ:
Craſſior offenſæ bulla tumeſcit aquæ:
Fortior & tortos ſervat veſica capillos,
Et mutat Latias ſpuma Batava comas.
Hîc cute Ledæo veſtitur pullus in ovo:
Talia lunatâ ſplenia fronte ſedent.
Quid tibi cum phialâ, ligulam cùm mittere poſſes?
Mittere cùm poſſes vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, cochleâ cùm mittere poſſes?
Denique cùm poſſes mittere, Paulle, nihil.

In Factatorem. XXXIII.

ARchetypum Myos argentum te dicis habere:
Quod ſine te factum eſt, hoc magìs archetypum eſt.

In

In peſſimos conjuges. XXXIV.

CUm ſitis ſimiles, pareſque vitâ,
Uxor peſſima, peſſimus maritus;
Miror, non benè convenire vobis.

Ad Domitianum. XXXV.

REgia Pyramidum, Cæſar, miracula ride:
Jam tacet Eôum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhaſiæ labor eſt Mareoticus aulæ?
Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas adſurgere montes:
Theſſalicum brevior Pelion Oſſa tulit.
Æthera ſic intrat, nitidis ut conditus aſtris,
Inferiore tonet nube ſerenus apex.
Et priùs arcano ſatietur lumine Phœbi,
Naſcentis Circe quàm videt ora patris.
Hæc, Auguſte, tamen, quæ vertice ſidera pulſat,
Par domus eſt cœlo: ſed minor eſt domino.

Ad Polycarmum. XXXVI.

QUòd Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum num tribuiſſe putas?
Debuit hæc, inquis: tibi habe, Polycarme, tabellas,
Et Cajetano millia crede duo.

Ad Meliorem. XXXVII.

QUi præſtat pietate pertinaci
Senſuro bona liberalitatis,
Captet forſitan, aut vicem repoſcat.
At ſi quis dare nomini relicto
Poſt manes, tumulumque perſeveret,
Quærit quid niſi parciùs dolere?
Refert ſis bonus, an velis videri.
Præſtas hoc, Melior, ſciente famâ:
Qui ſolennibus anxius ſepulti
Nomen non ſinis interire Blæſi;
Et de munificâ profuſus arcâ
Ad natalitium diem colendum,
Scribarum memori piæque turbæ

Quòd

Quòd donas, facis ipse Blæsianum.
Hoc longùm tibi vita dum manebit,
Hoc est post cineres erit tributum.

Ad Domitianum. XXXVIII.

QUI Pallatinæ caperet convivia mensæ,
Ambrosiasque dapes, non erat antè locus.
Hic aurire decet sacrum, Germanice, nectar,
Et Ganymedeâ pocula mixta manu.
Esse velis, oro, serus conviva Tonantis:
At tu si properas Jupiter, ipse veni.

Ad Priapum. XXXIX.

NOn horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris. Priape, custos,
Ex quo natus es, & potes renasci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et sylvam domini focis reserves.
Si defecerit hæc, & ipse lignum es.

Ad Faustinum. XL.

TRistis Athenagoras non misit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere mense solet.
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
Me certè tristem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. XLI.

SI te sportula major ad beatos
Non corruperit, ut solet: licebit.
De nostro, Matho, centies laveris.

In Fabium & Christillam. XLII.

EFfert uxores Fabies, Christilla maritos;
Funereamque toris quassat uterque facem.
Victores committe Venus: quos iste manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Ad Titullum. XLIII.

TItulle moneo, vive semper; hoc serum est:
Sub pædagogo cœperis, serum est:
At tu, miser Titulle, nec senex vivis:
Sed omne limen conteris salutator,
Et manè sudas urbis osculis udus,

Foroque triplici ſparſus ante equos omnes,
Ædemque Martis, & coloſſon Auguſti,
Curris per omnes tertiaſque, quinctaſque.
Rape, congere, aufer, poſſide: relinquendum eſt.
Superba dencis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginæ Kalendarum:
Jurabit hæres, te nihil reliquiſſe;
Supraque pluteum te jacente, vel ſaxum,
Fartus papyro dum tibi torus creſcit,
Ridebit omnes hic ſuperbior flentes.

Ad Flaccum, de reditu Pr. Terentii. XLIV.

PRiſcus ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento ſplendeſcat turbida limo
Amphora centeno conſule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida menſis?
Tam juſto dabitur quando calere mero?
Cùm te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros,
Luxuriæ fiet tam bona cauſa meæ.

In varie ſe tondentem. XLV.

PArs maxillarum tonſa eſt tibi, pars tibi raſa eſt,
Pars vulſa eſt: unum quis putet eſſe caput?

De abollâ Criſpini. XLVI.

NEſcit cui dederit Tyriam Criſpinus abollam,
Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quiſquis habes, humeris ſua munera redde, preca-
Non hoc Criſpinus, te ſed abolla rogat. [mur:
Non quicunque capit ſaturatus murice veſtes,
Nec niſi deliciis convenit iſte color.
Si te præda juvat, fœdique inſania lucri,
Quò poſſis meliùs fallere, ſume togam.

De Aſpro. XLVII.

FOrmoſam planè, ſed cæcus diligit Aſper.
Plus ergo, ut res eſt, quàm videt, Aſper amat.

Ad Domitianum. XLVIII.

QUanta Gigantei memoratur menſa triumphi,
Quantaque nox ſuperis omnibus illa fuit,

Qui

Quâ bonus occubuit genitor cum plebe deorum.
Et licuit Faunis poſcere vina Jovem:
Tanta tuas, Cæſar, celebrant convivia laurus:
Exhilarant ipſos gaudia noſtra Deos.
Veſcitur omnis eques tecum, populuſque, petreſque;
Et capit ambroſias cum duce Roma dapes.
Grandia policitus, quanto majora dediſti?
Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt.

Ee phiala Inſtantii Rufi. XLIX.

QUis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus eſt, an, Polyclete, tua?
Liveſcit nullâ caligine fuſca, nec odit
Exploratores nubila maſſa focos.
Vera minùs flavo radiant electra metallo,
Et niveum felix puſtula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: ſic alligat orbem,
Plurima cùm totâ lampade Luna nitet.
Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuiſſe ſoror.
Hunc nec Cinyphius tonſor violaverit, & tu
Ipſe tua paſci vite, Lyæe, velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore ſonat.
Sic methymnæo gaviſus Arione delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
Non grege de domini, ſed tua, Ceſte, manus:
Ceſte decus menſæ, miſce Setina: videtur
Ipſe puer nobis, ipſe ſitire caper.
Det numerum cyathis inſtanti litera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.

Ad Ceditianum, de puero tonſore ſuo. L.

TOnſorem puerum, ſed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Druſorum cui contigêre barbæ,
Æquandas ſemel in genas rogatus,
Rufo, Ceditiane, commodavi.

Dum jussus repetit pilos eosdem,
Censurâ speculi manum regente;
Expingitque cutem, facitque longam
Detonsis epaphæresim capillis;
Barbatus mihi tonsor est reversus.

In Catullam. LI.

FOrmosissima quæ fuere, vel sunt,
Sed vilissima quæ fuere, vel sunt;
O quam te fieri, Catulla, vellem
Formosam minùs, aut magis pudicam!

Ad Domitianum. LII.

MAgna licèt toties tribuas, majora daturus
Dona, ducum victor, victor & ipse tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæsar;
Propter te populus præmia, Cæsar, amat.

Ad eundem de leone. LIII.

AUditur quantum massylla per avia murmur,
Ipnumero quoties sylva leone furit;
Pallidus attonitos ad Pœna mapalia pastor
Cùm revocat tauros, & sine mente pecus:
Tantus in Ausoniâ fremuit modò terror arenâ.
Quis non esse gregem crederet? unus erat:
Sed cujus tremerent ipse quoque jura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem spargit honorem
Aurea lunatæ cùm stetit unda jubæ!
Grandia quàm decuit latum venabula pectus,
Quantaque de magnâ gaudia morte tulit!
Unde tuis, Libye, tam felix gloria sylvis?
A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An magis Herculeò, Germanice, misit ab astro
Hanc tibi vel frater, vel pater ipse, feram?

Ad Flaccum. LIV.

TEmporibus nostris ætas cùm cedat avorum,
Creverit & major cum duce Roma suo:
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tantâ bella sonare tubâ.

Sin

Sint Micænates, non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oves:
Risit Tuscus eques, paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri jussit abire fugâ.
Protinus Italiam concepit, & *Arma Virumque*,
Qui modò vix Culicem fleverat ore rudi.
Quid varos, Marsosque loquar, ditataque vatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, si munera Mecænatis
Des mihi: è Virgilius non ero, Marsus ero.

De Picente. LV.

TRes habuit dentes, pariter quos expuit omnes.
Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum.
Collegitque sinu fragmenta novissima laxi
Oris, & aggestâ contumulavit humo.
Olli licit quondam defuncti non legat hæres:
Hoc sibi jam Picens præstitit officium.

In Artemidorum. LVI.

CUm tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ,
Possim te Sagarum jure vocare meum.

In luscum furem. LVII.

ADspicis hunc uno contentum lumine, cujus
Lippa sub attritâ fronte lacuna patet?
Nè contemne caput; nihil est furacius illo:
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu convivam cautus vitare memento:
Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
Pocula solliciti perdunt ligulasque ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit,
Et tectus lænis sæpè duabus abit.
Nec dormitantem vernam fraudare lucernâ
Erubuit fallax, ardeat illa licèt.
Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosâ
Circuit, & soleas furripit ipse suas.

In Claudiam. LVIII.

SUmma Palatini poteras æquare Coloſſi,
Si fieres brevior, Claudia, ſeſquipede.

In Carinum. LIX.

LIvet Carinus, rumpitur, furit, plorat.
Et quærit altos, undè pendeat, ramos:
Non jam quòd orbe cantor & legor toto,
Nec umbilicis quòd decorus & cedro
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quòd ſub urbe rus habemus æſtivum,
Vehimurque mulis, non ut antè, conductis.
Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
Hoc opto: mulas habeat, & ſuburbanum.

De Plicente. LX.

SCribit in aversâ Picens epigrammata chartâ,
Et dolet, averſo quòd facit ille Deo.

In Clytum. LXI.

UT poſcas, Clyte, munus, exigaſque,
Uno naſceris octies in anno;
Et ſolas, puto, treſve, quatuorve
Non natalitias habes Calendas.
Sit vultus tibi lævior licebit
Tritis litoris aridi lapillis;
Sit moro coma nigrior caduco;
Vincas mollitie albicante plumas,
Aut miſſam modò lactis alligati;
Tu nobis, Clyte, jam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamive, Neſtoriſve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd ſi ludis adhuc, ſemelque naſci
Uno jam tibi non ſat eſt in anno;
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

Ad Domitianum. LXII.

HIC ubi Fortunæ reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nuper erat:

Hic

Hic ſtetit Arctoi formoſus pulvere belli
Purpureum fundens Cæſar ab ore jubar.
Hic lauro redimita comas, & candida cultu
Roma ſalutavit voce manuque ducem.
Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
Stat ſacer edomitis gentibus arcus ovans.
Hic gemini currus numerant elephanta frequentem:
Sufficit immenſis aureus ipſe jugis.
Hæc eſt digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Hos aditus urbem Martis habere decet.

De Conſulatu Silii. LXIII.

AUguſto pia thura, victimaſque
Pro noſtro date Silio, Camœnæ.
Bis ſenos jubet en redire faſces
Nato conſule, nobilique virgâ
Vatis Caſtaliam domum ſonare,
Rerum prima ſalus & una Cæſar.
Gaudenti ſupereſt adhuc quod optet
Felix purpura, tertiuſque conſul.
Pompeio dederit licèt ſenatus,
Et Cæſar genero ſacros honores;
Quorum pacificus ter amplíavit
Janus nomina, Silius frequentes
Mavult ſic numerare conſulatus.

In Cæcilianum. LXIV.

HOras quinque puer nondum tibi nunciat, & tu
Jam conviva mihi, Cæciliane, venis:
Cum modò diſtulerint raucæ vadimonia quartæ,
Et Floralicias laſſet arena feras.
Curre, age, & illotos revoca, Calliſſe, miniſtros:
Sternantur lecti: Cæciliane, ſede.
Caldam poſcis aquam; ſed nondum frigida venit:
Alget adhuc nudo clauſa culina foco.
Manè veni potiùs: nam cur te quinta moretur?
Aut cur non ſerò, Cæcillane, venis?

Ad Entellum. LXV.

QUI Corcyræi vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuæ preferat ille domûs.
Invida purpureos urat nè bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
Condita perſpicuâ vivit vindemia gemmâ,
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Velatum lucet ſic per bombycina corpus:
Calculus in nitidâ ſic numeratur aquâ.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum ſterilis ferre jubetur hyems.

In Vacerram. LXVI.

MIraris veteres, Vacerra, ſolos,
Nec laudas niſi mortuos poëtas.
Ignoſcas petimus, Vacerra: tanti
Non eſt, ut placeam tibi, perire.

De Nerva. LXVII.

QUanta quies, placidi tanta eſt facundia Nervæ;
Sed cohibet vires ingeniumque pudor.
Cùm ſiccare ſacrum largo Permeſſida poſſet
Ore, verecundam maluit eſſe ſitim;
Pieriam tenui frontem redimire coronâ
Contentus, famæ nec dare vela ſuæ.
Sed tamen hunc noſtri ſcit temporis eſſe Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet,

In Poſtumianum. LXVIII.

QUatuor argenti libras mihi tempore brumæ
Miſiſti antè annos, Poſtumiane, decem.
Speranti plures (nam ſtare, aut creſcere debent
Munera) venerunt plúſve minúſve duæ.
Tertius & quartus multò inferiora tulerunt:
Libra fuit quinto Septitiana: quid eſt?
Beſſalem ad ſcutulam ſexto pervenimus anno:
Poſt hunc in cotulâ raſa ſelibra data eſt:
Octavus ligulam miſit ſextante minorem:
Nonus acu levius vix cochleare tulit.

Quod

Quod mittat nobis decimus jam non habet annus,
Quatuor ad libras, Poſtumiane, redi.

Librum ſuum Artano mittit. LXIX.

NOndum murice cultus, aſperoque
Morſu pumicis aridi politus,
Artanum properas ſequi, libelle?
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti patria Narbo Votieni,
Ad leges jubet, annuoſque faſces:
Votis quod paribus tibi petendum eſt,
Continget locus ille, & hic amicus.
Quàm vellem fieri meus libellus!

In malum medicum. LXX.

HOplomachus nunc es, fueras ophthalmicus antè:
Feciſti medicus, quod facis hoplomachus.

De Gallo Lingono, ad Lucanum. LXXI.

DUm repetit ſerâ conductos nocte penates
Lingonus à Tectâ, Flaminiâque recens;
Expulit offenſo vitiatum pollice talum,
Et jacuit toto corpore fuſus humi.
Quid faceret Gallus? quâ ſe ratione moveret?
Ingenti domino ſervulus unus erat,
Tam macer, ut minimam poſſet vix ferre lacerna:
Succurit miſero caſus, opemque tulit.
Quatuor inſcripti portabant vile cadaver,
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes invalidus ſubmiſsâ voce precatur,
Ut quocunque velint corpus inane ferant.
Permutatur onus, ſtipataque tollitur altè
Grandis in angustâ ſarcina ſandapilâ.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur,
Cui meritò dici, *mortue Galle*, poteſt.

In Gallicum. LXXII.

DIC verum mihi, Marce, dic amabò;
Nil eſt, quod magis audiam libenter:
Sic & cùm recitas tuos libellos,
Et cauſam quoties agis clientis,

Oras, Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare,
Vero verius ergo quid sit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Ad Liberum amicum. LXXIII.

LIber, omicorum dulcissima cura tuorum,
Liber, in æternâ vivere digne rosâ:
Si sapis, Assyrio semper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea serta caput.
Qui sic vel medio finitus vixerit ævo,
Longior huic facta est, quàm data vita fuit.

De ludis Stellæ ad Cæsarem. LXXIV.

QUos cuperet Phlegræa suos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos;
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi,
O pudor! ô pietas! & putat esse parùm.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus.
Omnis habet sua dona dies, nec linea dives
Cessat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt subitis lasciva numismata nimbis:
Nunc dat spectatas tessera larga feras:
Nunc implere sinus securos gaudet, & absens
Sortitur dominos, nè laceretur avis.
Quid numerum currus, ter denaque præmia palmæ,
Quæ dare non semper consul uterque solet?
Omnia sed, Cæsar, tanto superantur honore,
Quòd spectatorem te tua laurus habet.

In Fabullam. LXXV.

OMnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetulisque fœdiores:
Has ducis comites, trahisque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
Sic formosa Fabulla, sic puella es.

Ad Domitianum. LXXVI.

SAnctorum nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Cæsar, secula cana mori:

Cùm

Cùm veteres Latiæ ritus renovantur arenæ,
Et pugnat virtus ſimpliciore manu.
Sic priſcis ſervatur honos, te præſide, templis,
Et caſa tam culto ſub Jove numen habet.
Sic nova dum condis, revocas, Auguſte, priora:
Debentur quæ ſunt, quæque fuere, tibi.

De Gellia, ad Papirianum. LXXVII.

NON per myſtica ſacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per Deos Deaſque
Jurat Gellia: ſed per uniones.
Hos amplectitur, hos deoſculatur:
Hos fratres vocat, hos vocat ſorores:
Hos natis amat acriùs duobus.
His ſi quo careat miſella caſu,
Victuram negat eſſe ſe nec horam.
Eheu, quàm benè nunc, Papiriane,
Annæi faceret manus Sereni!

Ad Domitianum. LXXVIII.

DAnte tibi turbâ querulos, Auguſte, libellos,
Nos quoque qui domino carmina parva damus,
Poſſe Deum rebus pariter Muſiſque vacare
Scimus; & hæc etiam ſerta placere tibi.
Per vates, Auguſte, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque ſumus.
Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex hederâ civica noſtra tibi.

M. VAL-

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER IX.

Ad Avitum. I.

NON te celabis, sublimi pectore vates,
Cui referet serus præmia digna cinis.
Hoc tibi sub nostrâ breve carmen imagine vivat,
Quem non obscuris jungis, Avite, viris.
Ille ego sum nulli nugarum laude secundus:
Quem non mirabis, sed, puto, lector, amas.
Majores majora sonent: mihi parva locuto
Sufficit in vestras sæpè redire manus.

Martialis Turanio suo S.

AVE, mi Turani, frater charissime. Epigramma, quod extra ordinem paginarum est, ad Stertinium clarissimum virum scripsimus, qui imaginem meam ponere in bibliothecâ suâ voluit. De quo scribendum tibi putavi, nè ignorares avitus iste quis vocaretur. Vale, & para hospitium.

De templo Flaviæ gentis. II.

DUM Janus hyemes, Domitianus autumnos,
Augustus annis commodabit æstates:
Dum grande famuli nomen adseret Rheni
Germanicarum magna lux Calendarum:
Tarpeia summi saxa dum patris stabunt:
Dum voce supplex, dumque thure placabit
Matrona dives dulce Julium numen:
Manebit altum Flaviæ decus gentis,
Cum sole, & astris, cumque luce Romana.
Invicta quicquid condidit manus, cœlum est.

Ad Domitianum. III.

QUantum jam superis, Cæsar, cœloque dedisti,
Si repetas, & si creditor esse velis;

Grandis

Grandis in æthereo licèt auctio fiat Olympo,
Coganturque Dei vendere quicquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,
Decîdat tecum qua pater ipſe Deûm.
Pro Capitolinis quid enim tibi ſolvere templis?
Quid pro Tarpeiæ frondis honore poteſt?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Palladа prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alciden, Phœbumq; pioſque Laconas?
Addita quid Latio Flavia templa polo?
Exſpectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt:
Nam tibi quod ſolvat, non habet arca Jovis.

In Paullam. IV.

NUbere vis Priſco, non miror, Paulla: ſapiſti.
Ducere te non vult Priſcus: & ille ſapit.

Ad Domitianum. V.

TIbi, ſumme Rheni domitor, & parens orbis,
Pudice princeps, gratias agunt urbes;
Populos habebunt: parere jam ſcelus non eſt.
Qui nec cubili fuerat antè te quondam
Pudor, eſſe per te cœpit & lupanari.

In Afrum. VI.

DIcere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis voluî quinque diebus Ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis terque reverſo;
Jam ſatis eſt; non vis, Afer, avere: vale.

Ad Bithynicum. VII.

NIl tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
Annua, ſi memini, millia ſena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
Annua legavit millia ſena tibi.

In Cantharum. VII.

COenes, Canthare, cùm foris libenter;
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus;
Liber non potes, & guloſus eſſe.

De Earino Domitiani. IX.

NOmen cum violis roſiſque natum,
Quo pars optima nuncupatur anni;
Hyblam quod ſapit, Attinoſque flores,
Quod nidos olet alitis ſuperbæ.
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quòd ſi Parrhaſiâ ſones in aulâ;
Reſpondent Veneres, Cupidineſque.
Nomen nobile, molle, delicatum
Verſu dicere non rudi volebam;
Sed tu ſyllaba contumax repugnas.
Dicunt Earinon tamen Poëtæ,
Sed Græci, quibus eſt nihil negatum,
Et quos ἄρες ἄρες decet ſonare:
Nobis non licet eſſe tam diſertis,
Qui Muſas colimus ſeveriores.

De eodem. X.

SI daret antumnus mihi nomen, ὀπώρειον eſſem:
Horrida ſi brumæ ſidera, χειμέριον.
Dictus ab æſtivo θέριον tibi menſe vocarer.
Tempora cui nomen verna dedere, quis eſt?

De eodem. XI.

NOmen habes, teneri quod tempora nuncupat anni,
Cùm breve Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidaliâ meruit quod arundine pingi,
Quod Cytherea ſuâ ſcribere gaudet acu.
Nomen, Erythræis quod litera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet;
Quod pennâ ſcribente grues ad ſidera tollant;
Quod decet in ſolâ Cæſaris eſſe domo.

In amicum cœnipetam. XII.

HUnc, quem cœna tibi, quem menſa paravit amicum,
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?

Aprum

Aprum amat,& mullos & ſumen,& oſtrea ; non te,
Tam benè ſi cœnem, noſter amicus erit.

De Chloë. XIII.

INſcripſit tumulo ſeptem celebrata virorum,
Se feciſſe, Chloë : quid pote ſimplicius?

De coma Earini. XIV.

CONſilium formæ ſpeculum, duſceſque capillos
Pergameo poſuit dona ſacrata Deo
Ille puer totâ domino gratiſſimus aulâ,
Nomine qui ſignat tempora verna ſuo.
Felix, quæ tali cenſetur munere, tellus!
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

De eadem ad Æſculapium. XV.

LAtonæ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras penſa, breveſque colos ;
Hos tibi laudatos domino ſua vota capillos
Ille tuus Latiâ miſit ab urbe puer.
Addidit & nitidum ſacratis crinibus orbem,
Quo felix facies judice tota fuit.
Tu juvenile decus ſerva, nè pulchrior ille
In longâ fuerit, quàm breviore comâ.

Ad Domitianum. XVI.

EST mihi,ſitq;precor longùm te præſide, Cæſar,
Rus minimum : parvi ſunt & in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas det ſitientibus hortis,
Curva laboratosantlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo ſe rore foveri,
Cùm mihi vicino Martia fonte ſonet.
Quam dederis noſtris, Auguſte, Penatibus undam,
Caſtalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

In Sabellum. XVII.

LAudas balnea verſibus trecentis
Cœnantis benè Pontici, Sabelle.
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Ad Domitianum. XVIII.

HÆc quæ tota patet, tegiturq; & marmore, & auro,
Infantis domini conſcia terra fuit. Felix

Felix quæ tantis ſonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, ſuſtinuitque manus.
Hic ſteterat veneranda domus, quæ præſtitit orbi,
Quod Rhodos, aſtrifero quod pia Creta polo.
Curetes texêre Jovem crepitantibus armis,
Semiviri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit Superûm pater, & tibi, Cæſar,
Pro jaculo & parma, fulmen & ægis erat.

Ad Paſtorem. XIX.

CRedis ob hoc me, Paſtor, opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſſaque turba rogat:
Ut Setina meos conſumat gleba ligones,
Et ſonet innumerâ compede Tuſcus ager:
Ut Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes,
Et crepet in noſtris aurea lamna toris;
Nec labris niſi magna meis chryſtalla terantur,
Et faciant nigras noſtra Falerna nives:
Ut canuſinatus noſtro Syrus aſſere ſudet,
Et mea ſit culto ſella cliente frequens:
Ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
Et Maſſyleum virga gubernet equum.
Eſt nihil ex iſtis: ſuperos ac ſidera teſtor.
Ergo quid? ut donem, Paſtor, & ædificem.

Ad Carum. XX.

OCui virgineo flaveſcere contigit auro,
Dic, ubi Palladium ſi tibi, Care, decus?
Adſpicis (en) domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has ultro noſtra corona comas.
Albanæ Ilivere poteſt pia quercus olivæ,
Cinxerit invictum quòd prior illa caput.

Ad eandem. XXI.

QUis Pallarinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur;
Hæc mundi facies; hæc ſunt Jovis ora ſereni:
Sic tonat ille Deus, cùm ſine nubet tonat.
Non ſolam tribuit Pallas tibi, Care, coronam:
Effigiem domini, quam colis, illa dedit.

De

De Nerva. XXII.

AUdet facundo qui carmina mittere Nervæ,
Pallia donabit glaucina, Coſme, tibi:
Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito vilis oliva lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quòd conſcia vatis
Judicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſcivum juvenis cùm tibi luſit opus.

Epitaphium Latini. XXIII.

DUlce decus ſcenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego ſum; plauſus deliciæque tuæ:
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Solvere qui Curios, Fabricioſque graves.
Sed nihil à noſtro ſumpſit mea vita theatro,
Et ſolâ tantùm ſcenicus arte feror.
Nec poteram gratus domino ſine moribus eſſe:
Interiùs mentes inſpicit ille Deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi,
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Jovis.

Epitaphium Philæni. XXIV.

SEcula Neſtoreæ permenſa, Philæni, ſenectæ,
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora; major erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet! non illam mille cataſtæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterva magiſtri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.
Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo,
Quæ ſciet hos illos vendere lena toros?
Sit tibi terra levis, mollique tegaris arenâ,
Nè tua non poſſint eruere oſſa canes,

In

In pietatem Nigrinæ. XXV.

CAppadocum sævis Antistius occidit oris
Rusticus: ô tristi crimine terra nocens!
Rettulit ossa sinu chari Nigrina mariti,
Et questa est longas non satis esse vias:
Cúmq; daret sanctam tumulis, quibus invidet, urnam,
Visa sibi est rapto bis viduata viro.

De Velii votivo anſere, ad Cæſarem. XXVI.

DUM comes Arctoris hæreret Cæsaris armis
Velius, hanc Marti pro duce vovit avem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poscebat jam sibi vota Deus.
Ipse suas anser properavit lætus ad aras,
Et cecidit sanctis hostia parva focis.
Octo vides patulo pendere numismata rostro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non sanguine, Cæsar,
Victima, jam ferro non opus esse docet.

De templo gentis Flaviæ. XXVII.

JUpiter Idæi risit mendacia busti,
Dum videt Augusti Flavia templa poli:
Atque inter mensas largo jam nectare fusus,
Pocula cùm Marti traderet ipse suo;
Respiciens Phœbum pariter Phœbique sororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat;
Cnossia vos, inquit, nobis monumenta dedistis:
Cernite quàm plus sit Cæsaris esse patrem.

In Philomusum. XXVIII.

ARtibus his se nper cœnam Philomuse, mereris,
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis quid in Arsacià Pacorus deliberat aulâ;
Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum;
Verba ducis Daci chartis mandata resignas;
Victricem laurum quàm venit antè vides.
Scis quoties Pharios madeat Jova fusca Syene;
Scis quota de Libyco littore puppis eat;

Cujus

Cujus Juleæ capiti naſcantur olivæ ;
Deſtinet æthereus cui ſua ſerta pater.
Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me,
Hâc lege : ut narres nil, Philomuſe, novi.

In Gallam. XXIX.

CUM ſis ipſa domi, mediâ exornare Suburrâ,
Fiunt abſentes & tibi, Galla, comæ :
Nec dentes aliter quàm Serica nocte reponis,
Atque jaces centum condita pyxidibus :
Nec tecum facies tua dormit, ut innuis illo,
Quod tibi prolatum eſt manè, ſupercilio.

Ad Agathinum. XXX.

SUmma licèt velox, Agathine, pericula ludas,
Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem ſequitur, tenueſque reverſa per auras,
Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue ſedet.
Lubrica Corycio quamvis ſint pulpita nimbo,
Et rapiant celeres vela negata Noti ;
Securos pueri neglecta perambulat artus,
Et nocet artifici ventus & unda nihil.
Ut peccare velis, cùm feceris omnia, falli
Non potes : arte opus eſt, ut tibi parma cadat.

De Natali Cæſonia. XXXI.

PRima Palatino lux eſt hæc orta Tonanti,
Optâſſet Cybele quâ peperiſſe Jovem.
Hac & ſancta mei genita eſt Cæſonia Rufi :
Plus debet matri nulla puella ſuæ.
Lætatur geminâ votorum ſorte maritus.
Contigit hunc illi quòd bis amare diem.

Ad Apollinem pro Stella. XXXII.

CAmpis dives Apollo ſic Myrinis,
Sic ſemper ſenibus fruare cyenis ;
Doctæ ſic tibi ſerviant ſorores,
Nec Delphis tua mentiatur ulli ;
Sic pallatia te colant, amentque :
Bis ſenos citò te rogante faſces

Det

Det Stellæ bonus annuatque Cæsar.
Felix tunc ego, debitorque voti
Casurum tibi rusticas ad aras
Ducam cornibus aureis juvencum.
Nata est hostia, Phœbe, quid moraris?

De statua Herculis juxta mensam Vindicis. XXXIII.

Hic, qui dura sedens porrecto saxa leone
Mitigat, exiguo magnus in ære Deus,
Quæque tulit, spectat resupino sidera vultu,
Cujus læva calet robore, dextra mero:
Non est fama recens, nec nostri gloria cœli:
Nobile Lysippi munus opusque vides.
Hoc habuit numen Pellæi mensa tyranni,
Qui citò perdomito victor in orbe jacet.
Hunc puer ad Libyces juraverat Hannibal aras:
Jusserat hic Syllam ponere regna trucem.
Offensus variæ tumidis terroribus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare lares.
Urque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis esse Deus.

De eadem statua. XXXIV.

Alciden modò vindicis rogabam,
Esset cujus opus laborque felix.
Risit (nam solet hoc) levique nutu,
Græcè numquid, ait, poëta, nescis?
Inscripta est basis, indicatque nomen.
Λυσίππου lego, Phidiæ putavi.

Ad Marcellinum. XXXV.

Miles Hyperboreos modò, Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris sidera pigra poli;
Ecce Promethææ rupes & fabula montis
Quàm propè sunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immensis cùm conclamata querelis
Saxa senis, dices: durior ille fuit.
Et licet hoc addas: potuit qui talia ferre.
Humanum meritò finxerat ille genus.

In

In Gellium. XXXVI.

GEllius ædificat ſemper: modò limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emitque ſeras:
Nunc has nunc illas mutat, reficitque feneſtras.
Dum tamen ædificet, quid libet ille facit.
Oranti nummos ut dicere poſſit amico
Unum illud verbum Gellius, *ædifico.*

In Pandicum. XXXVII.

DEmocritos, Zenonas, inexplicitoſque Platonas,
Quicquid & hirſutis ſqualet imaginibus,
Sic quaſi Pythagoræ loqueris ſucceſſor, & hæres;
Præpendet mento nec tibi barba minor.
Tu qui ſectarum cauſas & pondera nôſti,
Dic mihi, ſcortari, Pannice, dogma quod eſt?

In Gallicum. XXXVIII.

HÆredem cùm me partis tibi, Gallicæ, quartæ
Per tua jurares ſacra, caputque tuum,
Credidimus, (quis enim damnet ſua vota libenter?)
Et ſpem muneribus fovimus uſque datis:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Miſimus, Ætolâ de Calydone putes,
At tu continuò populumque, patreſque vocâſti:
Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipſe ego (quis credat?) conviva nec ultimus hæſi;
Sed nec coſta data eſt, caudave miſſa mihi.
De quadrante tuo quid ſperem, Gallice? nulla
De noſtro nobis uncia venit apro.

De toga à Partheniò ſibi donata. XXXIX.

HÆc eſt illa meis multùm cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amatque togam:
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus: in hac ibam conſpiciendus eques;
Dum nova, dum nitidâ fulgebat ſplendida lanâ,
Dumque erat auctoris nomine digna ſui.
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
Quam poſſis niveam dicere jure togam.

Quid

Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
Hæc toga jam non est Partheniana; mea est.

Ad Gaurum. XL.

INgenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum;
Carmina quòd faciam, quæ brevitate placent.
Confiteor: sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum:
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

De Lucano & Tullo. XLI.

QUòd semper superos invito fratre rogâsti,
Hoc, Lucane, tibi contigit, antè mori.
Invidet ille tibi; Stygias nam Tullus ad undas
Optabat, quamvis sit minor, ire prior.
Tu colis Elysios, nemorisque habitator amœni
Esse tuo primùm nunc sine fratre cupis.
Et si jam nitidis alternus venit ab astris,
Pro polluce mones Castora, nè redeat.

Ad Quinctum Ovidium. XLII.

SI credis mihi, Quincte (quòd mereris)
Natales, Ovidi, tuos Apriles,
Ut nostras amo Martias Kalendas.
Felix utraque lux; diesque nobis
Signandi melioribus lapillis.
Hic vitam tribuit, sed hic amicum:
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Kalendæ.

Ad eundem. XLIII.

NAtali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
Munera: tu prohibiles; imperiosus homo es
Parendum est monitis, fiat quod uterque jubemus:
Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte, dato.

Ad cognatum. XLIV.

SI mihi Picenâ turdus palleret olivâ,
Tenderet aut nostras Sylva Sabina plagas,
Aut crescente levis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aves:

Cara

Cara daret ſolenne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior eſſet avus.
Nunc ſturnos inopes, fringillarumque querelas
Audit, & arguto paſſere vernat ager.
Indè ſalutatus picæ reſpondit arator:
Hinc propè ſumma rapax milvus in aſtra volat.
Mittimus ergo tibi parvæ munuſcula cortis,
Qualia ſi recipis, ſæpè propinquus eris.

Ad Flaccum, de Cariſtiis. XLV.

LUce propinquorum, quâ plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens oneroſaque turba;
In qua ſe primum quiſque meumque putat.
Demeruiſſe duos, votum eſt: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, grave eſt.
Quâ poſſum ſolâ veniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

In Hedylum. XLVI.

NIl eſt tritius Dedyli lacernis:
Non anſæ veterum Corinthiorum,
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam ſecant ſalebræ,
Nec qui littoribus nitent lapilli,
Nec Tuſcâ ligo vineâ politus,
Nec pallens togo mortui tribulis,
Nec pigri rota quaſſa mulionis,
Nec raſum cavea latus biſontis,
Nec dens jam ſenior ferocis apri.
Res una eſt tamen, (ipſe non negabit)
Frons eſt tritior Hedyli lacernis.

Ad Nympham Sabini. XLVII.

NYmpha ſacri regina lacûs, cui grata Sabinus
Et manſura pio munere templa dedit,
Sic montana tuos ſemper colit Umbria fontes,
Nec tua Baianas Sarſina malit aquas:
Excipe ſollicitos placidè, mea dona, libellos:
Tu fueris Muſis Pegaſis unda meis: Nym-

Nympharum templis quiſquis ſua carmina donas,
Quid fieri libris debeat, ipſe monet.

In Mamurram. XLVIII.

IN ſeptis Mamurra diu multúmque vagatus,
Hic ubi Roma ſuas aurea vexat opes,
Inſpicit Illyricos grandes, oculiſque pererrat
Non hos, quos primæ proſtituere caſæ,
Sed quos arcanæ ſervant tabulata cataſtæ,
Et quos non populus, nec mea turba videt.
Indè ſatur menſas, & opertos exuit orbes,
Expoſitumque altè pingue popoſcit ebur;
Et teſtudineum menſus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non ſatis eſſe ſuo.
Conſuluit nares, an olerent æra Corinthon:
Culpavit ſtatuas, & Polyclete, tuas.
Et turbata brevi queſtus cryſtallina vitro,
Myrrhina ſignavit ſepoſuitque decem.
Expendit veteres calathos, & ſi qua fuerunt
Pocula Mentoreâ nobilitata manu.
Et virides picto gemmas numeravit in auro,
Quicquid & in niveâ grandius aure ſonat.
Sardonichas veros menſâ quæſivit in omni,
Et pretium magnis fecit jaſpidibus.
Undecimâ laſſus cùm jam diſcederet horâ,
Aſſe duos calices emit; & Ipſe tulit.

Sabino mittit coronam roſeam. XLIX.

SEu tu Pæſtanis genita es, ſeu Tiburis arvis,
Seu rubuit tellus Tuſcula flore tuo:
Seu Prænestino te villica legit in horto;
Seu modò Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut noſtro videare corona Sabino;
De Nomentano te putet eſſe meo.

De platano Cæſaris. L.

IN Tarteſſiacis domus eſt notiſſima terris,
Quà dives placidum Corduba Bætin amat;
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
Et linit Heſperium bractea viva pecus:

Ædibus

Ædibus in mediis totos amplexa Penates
Stat platanus denſis Cæſariana comis:
Hoſpitis invicti poſuit quam dextera felix,
Cœpit & ex illâ creſcere virga manu.
Auctorem dominumque nemus ſentire videtur:
Sic viret, & ramis ſidera celſa petit.
Sæpè ſub hac madidi luſerunt arbore Fauni:
Sæpè ſub hac latuit ruſtica fronde Dryas.
Dumque fugit ſolos nocturnum Pana per agros,
Terruit & tacitam fiſtula ſera domum:
Atque oluere lares comiſſatore Lyæo,
Crevit & effuſo lætior umbra mero:
Heſterniſque rubens dejecta eſt herba coronis,
Atque ſuas potuit dicere nemo roſas.
O dilecta Deis, ô magni Cæſaris arbor,
Nè metuas ferrum, ſacrilegoſque focos.
Perpetuos ſperare licet tibi frondis honores:
Non Pompeianæ te poſuere manus.

De Philæni. LI.

TInctis murice veſtibus quòd omni
Et nocte utitur, & die Philænis,
Non eſt ambitioſa, nec ſuperba:
Delectatur odore, non colore.

De ſtatua Domitiani. LII.

HErculis in magni vultus deſcendere Cæſar
Dignatus, Latiæ dat nova templa viæ:
Qua, Triviæ nemoroſa petit dum regna, viator
Octavum dominâ marmor ab urbe legit.
Antè colebatur votis, & ſanguine largo:
Majorem Alciden nunc minor ipſe colit.
Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
Illi ſecurus vota minora facit.

Ad Herculem, de eadem ſtatua. LIII.

ALcide Latio nunc agnoſcende Tonanti,
Poſtquam pulchra Dei Cæſaris ora geris,
Si tibi tunc iſti vultus habituſque fuiſſent,
Cæſerunt manibus cùm fera monſtra tuis;

Argolico famulum non te ſervire tyranno
Vidiſſent gentes, ſævaque regna pati:
Sed tu juſſiſſes Euryſthea, nec tibi fallax
Portâſſet Neſſi perfida dona Lichas.
Oetæi ſine lege rogi ſecurus adiſſes
Aſtra patris ſummi, quæ tibi pœna dedit.
Lydia nec dominæ traxiſſes penſa ſuperbæ;
Nec Styga vidiſſes, Tartareumque canem.

In magiſtrum ludi. LIV.

QUid tibi nobiſcum eſt, ludi ſcelerate magiſter,
Inviſum pueris virginibuſque caput?
Nondum criſtati rupere ſilentia galli:
Murmure jam ſævo verberibuſque tonas.
Tam gravè percuſſis incudibus æra reſultant,
Cauſidicum medio cùm faber aptat equo.
Mitior in magno clamor fuit amphitheatro,
Vincenti parmæ cùm ſua turba favet.
Vicini ſomnum non totâ nocte rogamus:
Nam vigilare leve eſt, pervigilare grave.
Diſcipulos dimitte tuos: vis, garrule, quantum
Accipis ut clames, accipere ut taceas?

In Cæcilianum. LV.

DIxerat, *O mores! O tempora!* Tullius olim,
Sacrilegum ſtrueret cùm Catilina nefas:
Cùm gener atque ſocer diris concurreret armis,
Mœſtaque civili cæde maderet humus.
Cur nunc *O mores!* cur nunc *O tempora!* dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid eſt?
Nulla ducum feritas, nulla eſt inſania ferri:
Pace frui certâ, lætitiâque licet.
Non noſtri faciunt, tua quòd tibi tempora ſordent;
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

De leone & aranea. LVI.

MAſſyli leo fama jugi, pecoriſque maritus
Lanigeri, mirum, quâ coiere fide.
Ipſe licet videas, caveâ ſtabulantur in unâ,
Et pariter ſociascarpit uterque dapes.

Nec

Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:
Concordem ſatiat ſed rudis agna famem.
Quid meruit terror Nemeeſ, quid proditor Helles,
Ut niteant celſi lucida ſigna poli?
Sidera ſi poſſent pecudeſque feræque mereri,
Hic aries aſtris, hic leo dignus erat.

Ad Liberum. LVII.

LIber, Amyclæâ frontem redimite coronâ,
Qui quatis Auſoniâ verbera Graia manu,
Clauſa mihi texto cùm prandia vimine mittas,
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo ſi nomine munera ferres,
Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

In Sutorem. LVIII.

DEntibus antiquas ſolitus producere pelles,
Et mordere luto putre vetuſque ſolum,
Prænestinâ tenes defuncti rura patroni,
In quibus, indignor, ſi tibi cella fuit.
At me literulas ſtulti docuere parentes:
Quid cum grammaticis, rhetoribuſque mihi?
Frange leves calamos, & ſcinde, Thalia, libellos:
Si dare ſutori calceus iſta poteſt.

De effigie Camoni. LIX.

EFfigiem tantùm pueri pictura Camoni
Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nullâ ſignavit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

De balneo Tuccæ. LX.

NOn filice duro, ſtructilive cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed ſtrage nemorum, pineâque compage,
Ut navigare Tucca balneo poſſit.
Idem beatas lautus extruit thermas
De marmore omni, quod Caryſtos invenit,
Quod Phrygia Synas, Afra quod Nomas mittit,

Et quod virenti fronte lavit Eurotas.
Sed ligna desunt: subice balneum thermis.

De Effigie Camoni. LXI.

HÆc sunt illa mei quæ cernitis ora Camoni;
Hæc pueri facies, primaque forma fuit.
Creverat his vultus bis denis fortior annis;
Gaudebatque suas pingere barba genas:
Et libata semel summos modò purpura cultus
Sparserat: invidit de tribus una soror,
Et festinatis incîdit stamina pensis;
Absentemque patri retulit urna rogum.
Sed nè sola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis,

De convivio Prisci. LXII.

QUod optimum sit disputat convivium
Facunda Prisci pagina;
Et multa dulci, multa sublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit quæritis convivium?
In quod choraules non venit.

Ad Picentinum. LXIII.

FUnera post septem nupsit tibi Galla virorum,
Picentine: sequi vult, puto, Galla viros.

Ad Domitianum. LXIV.

ODerat antè ducum famulos turbamq; minorē,
Et Pallatinum Roma supercilium:
At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum;
Ut sit cuique suæ cura secunda domûs.
Tam placidæ mentes, tanta est reverentia nostri,
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.
Nemo suos, (hæc est aulæ natura potentis,)
Sed domini mores Cæsarianus habet.

Ad Aulum. LXV.

LEctor & auditor nostros probat, Aule, libellos:
Sed quidam exactos esse poëta negat.
Non curo: nam cœnæ fercula nostræ
Malim convivis, quàm placuisse cocis.

In

In Cinnam. LXVI.

Dixerat astrologus periturum te citò, Cinna:
Nec, puto, mentitus dixerat ille tibi.
Nam tu dum metuis, nè quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosus opes.
Bisque tuum decies non uno tabuit anno:
Dic mihi, non hoc est, Cinna, perire cito?

Ad Domitianum. LXVII.

Inter tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, sed plus aures debere fatentur
Se tibi, quòd spectant, qui recitare solent.

Ad Norbanum. LXVIII.

Cum tua sacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domino Cæsare sancta fides:
Hîc ego Pierià ludebam tutus in umbrâ,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Nescia nec nostri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixisti; meus est iste poëta, meus!
Omne tibi nostrum, quod bis trieterida junctâ
Actè dabat lector, nunc dabit actor opus.

Ad Atilium, de Paullo. LXIX.

Languidior noster si quando est Paullus Atili,
Non se convivis abstinet ille suis.
Tu languore quidem subito fictóque laboras,
Sed mea porrexit sportula, Paulle, pedes.

De filio Silii mortuo. LXX.

Festinata sui gemeret cùm fata Severi
Silius, Ausonio non semel ore potens:
Cum grege Pierio mœstus Phœboque querebar,
Ipse meum flevi, dixit Apollo, Linon.
Respexique suum, quæ stabat proxima fratri,
Calliopen, & ait, tu quoque vulnus habes.
Adspice Tarpeium, Pallatinumque Tonantem:
Ausa nefas Lachesis læsit utrumque Jovem:

Numina cùm videas duris obnoxia fatis,
Invidiâ possis exonerare Deos.

Ad Lupercum. LXXI.

SEptem post calices Opimiani
Denso cùm jaceam triente blæsus,
Adfers nescio quas mihi tabellas,
Et dicis, modò liberum esse jussi
Nastam; (servulus est mihi paternus,)
Signa: cras melius, Luperce, fiet;
Nunc signat meus annulus lagenam.

Ad Rufum. LXXII.

DUm me captares, mittebas munera nobis:
Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
De caveâ fugiat nè malè pastus aper.

Ad Stellam. LXXIII.

LEge nimis durâ convivam scribere versus
Cogis, Stella: licet scribere, nempe malos.

Ad Flaccum. LXXIV.

SIc in gramine floreo reclinis,
Quà gemmantibus hinc & indè rivis
Curvâ calculus excitatur undâ,
Exclusis procul omnibus molestis,
Perfundas glaciem triente nigro,
Frontem sutilibus ruber coronis:
Infamem nimio calore Cypron
Observes, moneo, precorque, Flacce,
Messes area cùm teret crepantes,
Et fulvi juba sæviet leonis.
At tu, diva Paphi, remitte, nostris
Illæsum juvenem remitte votis.
Sic Martis tibi serviant Kalendæ,
Et cum thure, meroque, victimâque
Libetur tibi candidas ad aras
Sectâ plurima quadra de placentâ.

Adu-

Adulatur Domitiano. LXXV.

AD cœnam si me diversa vocaret in astra
Hinc invitator Cæsaris, indè Jovis:
Astra licèt propiùs, pallatia longiùs essent,
Responsa ad superos hæc referenda darem:
Quærite, qui malit fieri conviva Tonantis;
Me meus in terris Jupiter, ecce, tenet.

Ad Condylum. LXXVI.

QUæ mala sunt domini, quæ servi commoda nescis,
Condyle, qui servum te gemis esse diu.
Dat tibi securos vilis tegeticula somnos:
Pervigil in plumâ Caïus, ecce, jacet.
Caïus à primâ tremebundus luce salutat
Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Cai, redde, inquit Phœbus, & illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagrâ, chiragrâque secatur
Caïus; & mallet verbera mille pati.
Quod nec manè vomis, nec morbo, Condyle, fœtes;
Non mavis, quàm ter Caïus esse tuus?

Ad Calocissum. LXXVII.

ADdere quid cessas, puer, immortale Falernum?
Quadrantem duplica de seniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Calocisse, Deorum
Sex jubeo cyathos fundere? Cæsar erit.
Sutilis aptetur decies rosa crinibus, ut sit
Qui posuit sacræ nobile gentis opus.
Nunc bis quina mihi da pocula, fiat ut illud
Nomen, ab Odrysio quod Deus orbe tulit.

De Hippocrate. LXXVIII.

SAntonicâ medicata dedit mihi pocula virgâ;
Os hominis! mulsum me rogat Hippocrates.
Tam stupidus nunquam nec tu, puto, Glauce, fuisti,
Χάλκεα donanti χρύσεα qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
Accipiat; sed si potat in elleboro.

De Herode. LXXIX.

CLinicus Herodes trullam ſubduxerat ægro:
Deprenſus dixit; ſtulte, quid ergo bibis?

Ad Julium. LXXX.

RUmpitur invidiâ quidam, cariſſime Juli,
Quòd me Roma legit; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quod turbâ ſemper in omni
Monſtramur digito; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, tribuit quòd Cæſar uterque
Jus mihi natorum; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ quòd rus mihi dulce ſub urbe eſt,
Parvaque in urbe domus; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd ſum jucundus amicis,
Quòd conviva frequens; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd amamur, quódq; probamur:
Rumpatur, quiſquis rumpitur invidiâ.

Ad Quinctum Ovidium. LXXXI.

VIndemiarum non ubique proventus
Ceſſavit, Ovidi: pluvia profuit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Ad Atticum, de M. Antonio LXXXII.

MArcus amat noſtras Antonius, Attice, Muſas,
Charta ſalutatrix ſi modò vera refert:
Marcus Palladiæ non inficianda Toloſæ
Gloria, quem genuit pacis alumna quies.

Ad librum. LXXXIII.

TU, qui longa potes diſpendia ferre viarum,
I, liber, abſentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, ſi te nunc mitteret emptor:
Grande tui pretium muneris actor erit.
Multum, crede mihi, refert, à fonte bibatur,
Quæ fluit, an pigro quæ ſtupet unda lacu.

In Baſſum. LXXXIV.

DEnariis tribus inuitas, & manè togatum
Obſervare jubes atria, Baſſe, tua:
Deindè hærere tuo lateri, præcedere ſellam;
Ad vetulas tecum plùs minus ire decem.

Trita

Trita quidem nobis togula eſt, viliſque, putriſque:
Denariis tamen hanc non emo, Baſſe, tribus.

Adulatur Domitiano. LXXXV.

APpia, quam ſimili venerandus in Hercule Cæſar
Conſecrat, Auſoniæ maxima fama viæ;
Si cupis Alcidæ cognoſcere facta prioris,
Diſce. Libyn domuit: aurea poma tulit.
Peltatam Scythico diſcinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem ſylvis cervum, Stymphalidas undis
Abſtulit: à Stygiâ cum cane venit aquâ.
Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Heſperias Tuſco lavit in amne boves.
Hæc minor Alcides, major quæ geſſerit, audi,
Sextus ab Albanâ quem colit arce lapis.
Aſſeruit poſſeſſa malis Pallatia regnis:
Prima ſuo geſſit pro Jove bella puer.
Solus Iuleas cùm jam retineret habenas,
Tradidit, inque ſuo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Iſtri:
Sudantem Geticâ ter nive lavit equum.
Sæpè recuſato Parthos duxiſſe triumphos,
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa Deis, mores populis dedit, otia ferro,
Aſtra ſuis, cœlo ſidera, ſerta Jovi.
Herculeum tantis numen non ſufficit actis:
Tarpeio Deus hic commodet ora patri.

Ad Phœbum. LXXXVI.

QUa dringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
Centum da potiùs mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te tam vano munere jactes:
Quod tibi non poſſum ſolvere, Phœbe, meum eſt.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER X.

Liber ad lectorem. I.

Si nimius videor, serâque coronide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
Pagina: fac tibi me, quàm cupis esse, brevem.

Ad eundem. II.

Festinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc revocavit opus.
Nota leges quædam, sed limâ rasa recenti:
Pars nova major erit: lector, utrique fave:
Lector, opes nostræ, quem cùm mihi Roma dedisset,
Nil tibi quod demus majus habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,
Et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messalæ findit caprificus, & audax
Dimidios Crispi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec secula præsunt;
Solaque non nôrunt hæc monumenta mori.

Ad Priscum. III.

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,
Et fœtida linguæ probra circulatricis,
Quæ sulphurato nolit empta ramento,
Variniorum proxenata fractorum,
Poëta quidam clancularius spargit,
Et vult videri nostra: credis hoc, Prisce,
Voce ut loquatur sittacus coturnicis,
Et concupiscat esse Canus ascaules?
Procul à libellis nigra sit meis fama,
Quos rumor albâ gemmeus vehit pennâ.
Cur ego laborem notus esse tam pravè,
Constare gratis cùm silentium possit?

Ad

Ad Mamurram. IV.

QUi legis Oedipodem, caligantemque Thyeſten,
Colchidas, & Scyllas; quid niſi monſtra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & Atys?
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutuſve puer pennis labentibus? aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana juvant miſeræ ludibria chartæ?
Hoc lege, quod poſſis dicere jure, Meum eſt.
Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyiaſque
Invenies: hominem pagina noſtra ſapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores,
Nec te ſcire: legas ἄιτια Callimachi.

In maledicum Poëtam. V.

QUiſquis ſtolæve purpuræve contemptor,
Quos colere debet, læſit impio verſu;
Erret per urbem pontis exul & clivi,
Interque raucos ultimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruma,
Clauſuſque fornix triſte frigus extendat:
Vocet beatos, clamitetque felices,
Orcinianâ qui feruntur in ſpondâ:
Et, cùm ſupremæ fila venerint horæ,
Dieſque tardus; ſentiat canum litem,
Abigatque moto noxias aves panno.
Nec finiantur morte ſimplices pœnæ:
Sed modò ſeveri ſectus Æaci loris,
Nunc inquieti monte Siſyphi preſſus,
Nunc inter undas garruli ſenis ſiccus,
Deſſet omnes fabulas poëtarum:
Et cùm fateri Furia juſſerit verum,
Prudente clamet conſcientiâ, *ſcripſi.*

De adventu Trajani. VI.

FElices, quibus urna dedit ſpectare coruſcum
Solibus Arctois, ſideribuſque ducem!
Quando erit ille dies, quo campus, & arbor, & omnis
Lucebit Latiâ culta feneſtra nuru? Quan-

Quando moræ dulces, longuſque à Cæſare pulvis,
Totaque Flaminiâ Roma videnda viâ?
Quando eques, & picti tunicâ Nilotide Mauri
Ibitis, & populi vox erit una, Venit?

Ad Rhenum, de eodem. VII.

NYmpharum pater amniumque Rhene,
Quicunque Odryſias bibunt pruinas,
Sic ſemper liquidis fruaris undis;
Nec te barbara contumelioſi
Calcatum rota conterat bubulci;
Sic & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas utrâque ripâ:
Trajanum populis ſuis, & urbi,
Tibris te dominus rogat, remittas.

De Paulla. VIII.

NUbere Paulla cupit nobis; ego ducere Paullam
Nolo; anus eſt: vellem, ſi magis eſſet anus.

De ſe. IX.

UNdenis pedibuſque, ſyllabiſque,
Et multo ſale, nec tamen protervo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis: quid invidetis?
Non ſum Andremone notior Caballo.

In Paullum. X.

CUm tu, laurigeris annum qui faſcibus intras,
Manè ſalutator limina mille teras:
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paulle, reliquis,
Qui de plebe Numæ, denſaque turba ſumus?
Qui me reſpiciat, dominum regemque vocabo?
Hoc tu (ſed quantò blandius!) ipſe facis.
Lecticam, ſellamque ſequar? nec ferre recuſo:
Per medium pugnas ſed prior ire lutum.
Sæpiùs adſurgam recitanti carmina? tu ſtas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?
Diviſit noſtras purpura veſtra togas.

In Calliodorum. XI

NIl aliud loqueris, quàm Theſea Perithoumq;
Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
Diſpeream, ſi tu Pyladi præſtare matellam
Dignus es, aut porcos paſcere Perithoi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
Et lotam (ut multum) terque quaterque togam.
Quid? quòd nil unquam Pyladi donavit Oreſtes?
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

Ad Domitium. XII.

ÆMiliæ gentes, & Apollineas Vercellas,
Et Phaëtontei qui petis arva Padi;
Nè vivam, niſi te, Domiti, permitto libenter,
Grata licèt ſine te ſit mihi nulla dies.
Sed deſiderium tanti eſt, ut meſſe vel unâ
Urbano releves colla peruſta jugo.
I, precor, & totos avidâ cute combibe ſoles.
Quàm formoſus eris, dum peregrinus eris!
Et venies albis non cognoſcendus amicis,
Libabitque tuas pallida turba genas!
Sed via quem dederat, rapiet citò Roma colorem,
Niliaco redeas tu licèt ore niger.

Ad Tuccam. XII.

CUm cathedradilicios portet tibi rheda miniſtros,
Et Libys in longo pulvere ſudet eques;
Strataque non unas cingant triclinia Baias,
Et Thetis unguento palleat uncta tuo;
Candida Setini rumpant cryſtalla trientes,
Dormiat in plumâ nec meliore Venus:
Urere non miſerum ceſſant ſuſpiria pectus.
Vis dicam, malè ſit cur tibi, Tucca? benè eſt.

Ad Criſpum. XIV.

CEdere de noſtris nulli te dicis amicis.
Sed ſit ut hoc verum quid, rogo, Criſpe, facis?
Mutua cùm peterem ſeſtertia quinque, negaſti;
Non caperet nummos cùm gravis arca tuos.

Quan-

Quando fabæ nobis modium farriſve dediſti,
Cùm tua Niliacus rura colonus aret?
Quando brevis gelidæ miſſa eſt toga tempore bru-
Argenti venit quando ſelibra mihi? [mæ?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quàm quòd me coram pedere, Criſpe, ſoles.

De Apro. XV.

DOtatæ uxori cor arundine fixit acutâ,
Sed dum ludit Aper; ludere novit Aper.

In Caium. XVI.

SI donare vocas promittere, nec dare, Cai;
Vincam te donis, muneribuſque meis.
Accipe Callaicis quicquid fodit Aſtur in arvis;
Aurea quicquid habet divitis undæ Tagi;
Quicquid Erithræâ niger invenit Indus in algâ,
Quicquid & in nidis unica ſervat avis;
Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
Quicquid habent omnes; accipe quomodo das.

De Macro, ad Muſam. XVII.

SAturnalitio Macrum fraudare tributo
Fruſtra, Muſa, cupis: non licet, ipſe petit:
Solemneiſque jocos, nec triſtia carmina poſcit;
Et queritur nugas obticuiſſe meas:
Menſorum longis ſed nunc vacat ille libellis.
Appia, quid facies, ſi leget iſta Macer?

De Mario. XVIII.

NEc vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Nec ſpondet, nec vult credere; ſed nec habet.
Turba tamen non deeſt, ſterilem quæ curet amicum.
Eheu, quàm fatuæ ſunt tibi, Roma, togæ!

Mittit librum ſuum ad Plinium. XIX.

NEc doctum ſatis, & parùm ſeverum,
Sed non ruſticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio Thalia,
I perfer: brevis eſt labor peractæ
Altum vincere tramitem Suburæ.
Illic Orphea protinus videbis

Udi

Udi vertice lubricum theatri,
Miranteſque feras, avemque regem,
Raptum quæ Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
Cœlata eſt aquilæ minore pennâ.
Sed nè tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum,
Hoc quod ſecula, poſterique poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
Hæc hora eſt tua, cùm furit Lyæus,
Cùm regnat roſa, cùm madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Ad Manium. XX.

DUcit ad auriferas quòd me Salo Celtiber oras,
Pendula quòd patriæ viſere tecta libet,
Tu mihi ſimplicibus, Mani, dilectus ab annis,
Et prætextatâ cultus amicitiâ,
Tu facis; in terris quo non eſt alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magìs.
Tecum ego vel ſicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hoſpes amare caſas.
Si tibi mens eadem, ſi noſtri mutua cura eſt,
In quocunque loco Roma duobus erit.

Ad Sextum. XXI.

SCribere te, quæ vix intelligat ipſe Modeſtus,
Et vix Claranus, quid, rogo, Sexte juvat?
Non lectore tuis opus eſt, ſed Apolline, libris:
Judice te major Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: ſanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & ſine Grammaticis.

In Philænim. XXII.

CUr ſpleniato ſæpè prodeam mento,
Albâve pictus ſana labra ceruſsâ,
Philæni, quæris? baſiare te nolo.

De

De M. Antonio. XXIII.

JAm numerat placido felix Antonius ævo
Quindecies actas Primus Olympiadas:
Præteritosque dies, & tutos respicit annos;
Nec metuit Lethes jam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque:
Nulla fuit, cujus non meminisse velit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Vivere bis, vitâ posse priore frui.

Ad Kalend. Martias. XXIV.

NAtales mihi Martiæ Kalendæ,
(Lux formosior omnibus Kalendis,)
Quinquagesima liba, septimamque
Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos, (si tamen expedit roganti;)
Annos addite bis, precor, novenos,
Ut nondum nimiâ piger senectâ,
Sed vitæ tribus arcis peractis,
Lucos Elysiæ petam puellæ.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

De Mucio. XXV.

IN matutinâ nuper spectatus arenâ
Mucius, imposuit qui sua membra focis,
Si patiens, fortisque, tibi durusque videtur,
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cùm dicatur, tunicâ presente molestâ,
Ure manum: plus est dicere, non facio.

De morte Vari. XXVI.

VAre, Prætorias Latiâ modò vite per urbes
Nobilis, & centum dux memorande viris:
At nunc Ausonio frustra promisse Quirino,
Hospita Lagæi littoris umbra jaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mœstis addere thura rogis:
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
Numquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Ad

Ad Diodorum. XXVII.

NAtali, Diodore, tuo conviva ſenatus
Accubat, & rarus non adhibetur eques;
Et tua tricenos largitur ſportula nummos.
Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Janum. XXVIII.

ANnorum, nitidique ſator pulcherrime mundi,
Publica quem primum vota preceſq; vocant,
Pervius exiguos habitabas antè Penates,
Plurima quà medium Roma terebat iter:
Nunc tua Cæſareis cinguntur limina donis;
Et fora tot numeras, Jane, quot ora geris.
At tu, ſancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetuâ clauſtra tuere ſerâ.

De Apollinaris littore Formiano. XXIX.

O Temperatæ dulce Formiæ litus,
Vos, cùm ſeveri fugit oppidum Martis,
Et inquietas feſſus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille ſanctæ dulce Tibur uxoris,
Nec Tuſculanos, Algidoſve ſeceſſus,
Præneſte nec ſic, Antiumve miratur.
Non blanda Circe, Dardaniſve Cajeta
Deſiderantur, nec Marica, nec Liris,
Nec in Lucrinâ lota Salmacis venâ.
Hic ſumma leni ſtringitur Thetis vento;
Nec languet æquor: viva ſed quies ponti
Pictam phaſelon adjuvante fert aurâ:
Sicut puellæ non amantis æſtatem
Motâ ſalubre purpurâ venit frigus.
Nec ſeta longo quærit in mari prædam;
Sed à cubili lectuloque jactatam
Spectatus altè lineam trahit piſcis.
Si quando Nereus ſentit Æoli regnum,
Ridet procellas tuta de ſuo menſa.
Piſcina rhombum paſcit, & lupos vernas;
Natat ad magiſtrum delicata muræna.

Nomen-

Nomenculator mugilem citat notum,
Et adesse jussi prodeunt senes mulli.
Frui sed istis quando, Roma, permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotiosis rebus urbis hærenti?
O janitores, villicique felices!
Dominis parantur ista; serviunt vobis.

In Calliodorum. XXX.

ADdixti servum nummis herè mille trecentis,
Ut benè cœnares, Calliodore, semel:
Nec benè cœnâsti, mullus tibi quatuor emptus
Librarum cœnæ pompa caputque fuit.
Exclamare libet; non est hic, improbe, non est
Piscis: homo est, hominem, Calliodore, voras.

De imagine M. Antonii, ad Cæditianum. XXXI.

HÆc mihi quæ colitur violis pictura, rosisque,
Quos referat vultus, Cæditiane, rogas?
Talis erat Marcus mediis Antonius annis
Primus: in hoc juvenem se videt ore senex.
Ars utinam mores, animumque effingere posset:
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

Ad Munatium Gallum. XXXII.

SImplicior priscis, Munati Galle, Sabinis,
Cecropium superas qui bonitate senem;
Sic tibi consoceri claros retinere Penates
Perpetuâ natæ det face casta Venus:
Ut tu, si viridi tinctos ærugine versus
Fortè malus livor dixerit esse meos,
Ut facis, à nobis abigas: nec scribere quemquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc servare modum nostri novere libelli;
Parcere personis, dicere de vitiis.

Ad Trajanum. XXXIII.

DI tibi dent quicquid, princeps Trajane, mereris;
Et rata perpetuò, quæ tribuere, velint:
Qui sua restituis spoliato jura patrono;
Libertis exul non erit ille suis.

Diguus

Dignus es, ut possis totum servare clientem:
Et (liceat tantùm vera probare) potes.

De Sulpitia. XXXIV.

OMnes Sulpitiam legant puellæ,
Uni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpitiam legant mariti,
Uni qui cupiunt placere nuptæ.
Non hæc Colchidos adserit furorem,
Diri prandia nec refert Thyestæ;
Scyllam, Byblida nec fuisse credit;
Sed castos docet, & pios amores,
Lusus, delicias, facetiasque.
Cujus carmina qui benè æstimârit,
Nullam dixerit esse sanctiorem.
Hac condiscipulâ, vel hac magistrâ
Esses doctior & pudica Sappho.
Sed tecum pariter simulque visam
Durus Sulpitiam Phaon amaret.
Frustra: namque ea nec Tonantis uxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto sibi viveret Caleno.

In Munnam. XXXV.

IMproba Massiliæ quicquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quisquis ab igne cadus;
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica sæva vias:
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc, puto, causa tibi est; nè tua vina bibas.

Ad Maternum. XXXVI.

JUris, & æquarum cultor sanctissime legum
Veridico Latium qui regis ore forum,
Municipi, Materne, tuo veterique sodali
Callaicum mandas si quid ad Oceanum.
An Laurentino turpes in littore ranas,
Et satius tenues ducere credis acos?

Ad

Ad ſua captivum quàm ſaxa remittere mullum,
Viſus erit libris qui minor eſſe tribus?
Et fatuam ſummâ cœnare pelorida mensâ,
Quoſque tegit lævi cortice concha brevis?
Oſtrea Baianis quàm non liventia teſtis,
Quæ pueri domino non prohibente vorent?
Hîc olidam clamoſus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos ſordida præda canes:
Illic piſcoſo modò vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce, redit ſportâ piſcator inani:
Venator captâ mele ſuperbus adeſt.
Omnis ab urbano venit ad mare cœna macello,
Callaicum mandas ſi quid ad Oceanum.

Ad Calenum. XXXVII.

O Molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpitiâ tuâ jugales
Indulſit Deus & peregit annos!
O nox omnis, & hora, quæ notata eſt
Charis littoris Indici lapillis!
Vixiſti tribus, ô Calene, luſtris.
Ætas hæc tibi tota computatur,
Et ſolos numeras dies mariti.
Ex illis tibi ſi diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel unam,
Malles quàm Pyliam quater ſenectam.

In Lesbiam. XXXVIII.

C Onſule te Bruto quid juras, Lesbia, natam?
Mentiris: nata es, Lesbia, rege Numâ.
Sic quoque mentiris: namque, ut tua ſecula narrant,
Ficta Prometheo diceris eſſe luto.

In Proculeiam. XXXIX.

M Enſe novo Jani veterem, Proculeia, maritum
Deſeris, atque jubes res ſibi habere ſuas.
Quid, rogo, quid factū eſt? ſubiti quæ cauſa doloris?
Nil mihi reſpondes? dicam ego: prætor erat.

Con-

Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum
Millibus, ut nimiùm munera parca dares:
Et populare ſacrum bis millia dena tuliſſet.
Diſcidium non eſt hoc, Proculeia; lucrum eſt.

Ad Dindymum. XL.

TAm dubia eſt lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Halitus, & ſoles, & levis aura terat.
Celantur ſimili ventura Cydonia lanâ,
Pollice virgineo quæ ſpoliata nitent.

Ad Philerotem. XLI.

SEptima jam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.

Ad Q. Ovidium. XLII.

QUincte Caledonios Ovidi viſure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumque patrem;
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia? nec retinet ruſque focuſque ſenem?
Gaudia tu differs: at non & ſtamina differt
Atropos; atque omnis ſcribitur hora tibi.
Præſtiteris caro (quis non hoc laudat?) amico,
Ut potior vitâ ſit tibi ſancta fides.
Sed reddare tuis tandem manſure Sabinis,
Teque tuas numeres inter amicitias.

In delicatum lectorem. XLIII.

SI quid lene mei dicunt & dulce libelli,
Si quid honorificum pagina blanda ſonat;
Hoc tu pingue putas, & coſtam rodere mavis,
Ilia Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibas, ſi delectaris aceto:
Non facit ad ſtomachum noſtra lagena tuum.

In Mathonem. XLIV.

OMnia vis bellè Matho dicere: dic aliquando
Et benè: dic neutrum: dic aliquando malè.

Ad Iulium Martialem. XLV.

VItam quæ faciunt beatiorem,
Jucundiſſime Martialis, hæc ſunt:
Res non parte labore, ſed relicta;

Non

Non ingratus ager; focus perennis;
Lis nunquam; toga rara; mens quieta;
Vires ingenuæ; salubre corpus;
Prudens simplicitas; pares amici;
Convictus facilis; sine arte mensa:
Nox non ebria, sed soluta curis;
Non tristis torus, & tamen pudicus;
Somnus qui faciat breves tenebras;
Quod sis, esse velis, nihilque malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Convivium. XLVI.

NUnciat octavam Phariæ sua turba juvencæ,
Et sistrata redit calva subitque cohors.
Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico sexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?
Septem sigma capit, sex sumus; adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi villica malvas
Attulit, & varias, quas habet hortus, opes:
In quibus est lactuca sedens, & sectile porrum:
Nec deest ructatrix mentha, nec herba salax.
Secta coronabunt rutatos ova lacertos,
Et madidum thynni de sale sumen erit.
Parvus in his, unâ ponetur cœnula mensâ,
Hœdus inhumani raptus ab ore lupi.
Et, quæ non egeant ferro structoris, ofellæ,
Et faba fabrorum, prototomique rudes.
Pullus ad hæc, cœnisque tribus jam perna superstes
Addetur: saturis mitia poma dabo;
De Nomentanâ vinum sine fæce lagenâ,
Quæ bis frontino consule plena fuit.
Accedent sine felle joci, nec manè timenda
Libertas, & nil quod tacuisse velis.
De Prasino conviva meus, Venetoque loquatur:
Nec facient quemquam pocula nostra reum.

In Cottam. XLVII.

CUm potes amethystinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano, Pro-

Propinas modò conditum Sabinum:
Et dicis mihi Cotta, *vis in auro?*
Quiſquam plumbea vina vult in auro?

De Scorpo. XLVIII.

FRangat Idumæas triſtis victoria palmas:
Plange, Favor, ſævâ pectora nuda manu.
Mutet Honor cultus, & iniquis munera flammis:
Mitte coronatas, Gloria mœſta, comas.
Heu facinus! primâ fraudatus, Scorpe, juventâ
Occidis, & nigros tam citò jungis equos.
Curribus illa tuis ſemper properata, breviſque
Cur fuit, & vitæ tam propè meta tuæ?

Ad Fauſtinum. XLIX.

SIdera jam Tyrius Phryxei reſpicit agni
Taurus, & alternum Caſtora fugit hyems.
Ridet ager, veſtitur humus, veſtitur & arbos:
Iſmarium pellex Attica plorat Ityn.
Quos, Fauſtine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
Abſtulit? ô ſoles, ô tunicata quies!
O nemus, ô fontes, ſolidumque madentis arenæ
Litus, & æquoreis ſplendidus Anxur aquis,
Et non ullius ſpectator lectulus undæ,
Qui mihi hinc puppes fluminis, indè maris!
Sed nec Marcelli, Pompeianumque, nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora juncta quater:
Nec Capitolini ſummum penetrale Tonantis,
Quæque nitent cœlo proxima templa ſuo.
Dicere te laſſum quoties ego credo Quirino?
Quæ tua ſunt, tibi habe: quæ mea, redde mihi.

Epitaphium Scorpi. L.

ILle ego ſum Scorpus, clamoſi gloria Circi,
Plauſus, Roma, tui, deliciæque breves:
Invida quem Lacheſis raptum trieteride nonâ,
Dum numerat palmas, credidit eſſe ſenem.

In Olum. LI.

MEnſas, Ole, bonas ponis: ſed ponis opertas.
Ridiculum eſt: poſſum ſic ego habere bonas.

In

In Gallum. LII.

TOtis, Galle, jubes tibi me ſervire diebus,
Et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Caſcellius ægrum;
Infeſtos oculis uris, Higine, pilos.
Non ſecat & tollit ſtillantem Fannius uvam:
Triſtia ſervorum ſtigmata delet Eros.
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes.
Qui ſanet ruptos, dic mihi, Galle, quis eſt?

Ad Sextum. LIII.

ARgenti libram mittebas: facta ſelibra eſt,
Sed piperis, tanti non emo, Sexte, piper.

Ad Frontinum. LIV.

ANxuris æquorei placidos, Frontine, receſſus,
Et propiùs Baias, littoreamque domum,
Et quod inhumanæ, Cancro fervente, cicadæ
Non novere nemus, fiumineoſque lacus,
Dum colui; doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas: nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus eſt? jactamur in alto
Urbis, & in ſterili vita labore perit;
Dura ſuburbani dum jugera paſcimus agri,
Vicinoſque tibi, ſancte Quirine, Lares.
Sed non ſolus amat, qui nocte dieque frequentat
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Muſarum ſacra, per omnes
Juro Deos, & non officioſus amo.

In delicatum lectorem. LV.

COnſumpta eſt uno ſi lemmate pagina, tranſis,
Et breviora tibi, non meliora placent.
Dives, & ex omni poſita eſt inſtructa macello
Cœna tibi; ſed te mattya ſola juvant.
Non opus eſt nobis nimiùm lectore guloſo;
Hunc volo, qui fiat non ſine pane ſatur.

De Munna. LVI.

JUra trium petiit à Cæſare diſcipulorum,
Adſuetus ſemper Munna docere duos.

Epi-

Epitaphium Erotii. LVII.

Hic festinatâ requiescit Erotion umbrâ,
Crimine quam fati sexta peremit hyems.
Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua justa dato.
Sic Lare perpetuo, sic, turbâ sospite, solus
Flebilis in terrâ sit lapis iste tuâ.

Ad magistrum ludi. LVIII.

Ludi magister, parce simplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicatæ diligat chorus mensæ:
Nec calculator, nec notarius velox
Majore quisquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
Tostamque fervens Julius coquit messem.
Scuticaque loris horridis Scythæ pellis,
Quâ vapulavit Marsyas Celænæus,
Ferulæque tristes, sceptra pædagogorum,
Cessent, & Idus dormiant in Octobres:
Æstate pueri si valent, satis discunt.

Epitaphium nobilis matronæ. LIX.

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,
Mausoli saxis Pyramidumque legis.
Bis mea Romano spectata est vita Terento,
Et nihil extremos perdidit antè rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno puellas:
Clausêrunt omnes lumina nostra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
Una pudicitiæ copula nota meæ.

Ad Pollam. LX.

Contigeris regina meos si Polla libellos,
Non tetricâ nostros excipe fronte jocos.
Ille, tuus vates, Heliconis gloria nostri,
Pieriâ caneret cùm fera bella tubâ.
Non tamen erubuit ludenti dicere versu:
Sic nec rideo, mi Cotta, quid hic facio?

In Carmenionem. LXI.

CUm te municipem Corinthiorum
Jactes, Carmenion, negante nullo;
Cur frater tibi dicor ex Iberis
Et Celtis genitus, Tagíque civis?
An vultu similes videmur esse?
Tu flexâ nitidus comâ vagaris:
Hispanis ego contumax capillis.
Lævis dropace tu quotidiano:
Hirsutis ego cruribus, genísque.
Os blæsum tibi, debilisque lingua est:
Nobis filia fortiùs loquetur.
Tam dispar aquilæ columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
Nè te, Carmenion, vocem sororem.

De Theopompo. LXXII.

QUis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille superbus
Qui jussit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigrâ violare culinâ
Sustinet? has uncto polluit ungue comas?
Quis potiùs cyathos, aut quis chrystalla tenebit?
Quâ sapient meliùs mixta Falerna manu?
Si tam sidereos manet exitus iste ministros,
Jupiter utatur jam Ganymede coco.

Epitaphium vetulæ. LXIII.

PYrrhæ filia, Nestoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laërtes aviam senex vocavit,
Nutricem Priamus, socrum Thyestes;
Jam cornicibus omnibus superstes,
Hoc tandem sita durat in sepulchro
Calvo Plotia cum Melanthione.

In Lælium. LXIV.

CUm tibi non Ephesus, nec sit Rhodus, aut Mitylene,
Sed domus in vico, Lælia, patricio,

Deque

Deque coloratis nunquam lita mater Etruſcis,
Durus Aricinâ de regione pater;
Ζωὴ καὶ ψυχὴ laſcivum congeris uſque,
Pro pudor! Herſiliæ civis, & Egeriæ.
Tu licet ediſcas totam referaſque Corinthon,
Non tamen omnino, Lælia, Thais eris.

De Polla. LXV.

CUſtodes das, Polla, viro; non accipis ipſa:
Hoc eſt uxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. LXVI.

QUòd mihi vix unus toto liber exeat anno,
Deſidiæ tibi ſum, Docte Potite, reus.
Juſtius at quantò mirere, quòd exeat unus,
Labantur toti cùm mihi ſæpè dies?
Nunc reſalutantes video nocturnus amicos:
Gratulor & multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam ſignat mea gemma Dianam:
Nunc me prima ſibi, nunc ſibi quinta ſapit.
Nunc conſul, prætorve tenet, reduceſque choreæ:
Auditur toto ſæpè poëta die.
Sed nec cauſidico poſſis impunè negare,
Nec ſi te rhetor grammaticuſve rogent.
Balnea poſt decimam laſſo, centumque petuntur
Quadrantes: fiet quando, Potite, liber?

De Rabirio. LXVII.

QUiſquis læta tuis & ſera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hâc caras tellure Rabirius umbras:
Nulli ſorte jacent candidiore ſenes.
Bis ſex luſtra tori nox mitis & ultima cluſit:
Arſerunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos ſibi quæreret annis,
Improbius nihil his fletibus eſſe poteſt.

De Nerva, adulationibus inimico. LXVIII.

FRuſtra Blanditiæ venitis ad me
Attritis miſerabiles labellis:
Dicturus dominum Deumque non ſum.
Jam non eſt locus hac in urbe vobis:
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humileſque, ſuppliceſque
Pictorum ſola baſiate regum.
Non eſt hic dominus, ſed imperator,
Sed juſtiſſimus omnium ſenator:
Per quem de Stygiâ domo reducta eſt
Siccis ruſtica Veritas capillis.
Hoc ſub principe, ſi ſapis, caveto
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. LXIX.

LItera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Auſoniæ dona ſevera togæ:
Quâ non Fabricius, ſed vellet Apicius uti,
Vellet Mecœnas Cæſarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuiſſet:
Non quâcunque manu victima cæſa litat.
A te miſſa venit: poſſem niſi munus amare,
Marce, tuum; poteram nomen amare meum.
Munere ſed plus eſt, & nomine gratius ipſo,
Officium docti judiciumque viri.

Ad Romam. LXX.

JAm parce laſſo, Roma, gratulatori,
Laſſo clienti: quamdiu ſalutator
Anteambulones, & rogatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto;
Cùm Scorpus unâ quindecim graves horâ
Ferventis auri victor auferat ſaccos?
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Apulos velim campos.
Non Hybla, non me ſpicifer capit Nilus;

Nec

Nec quæ paludes delicata Pomptinas
Ex arce clivi ſpectat uva Setini.
Quid concupiſcam, quæris ergo? dormire.

De Cotta amico mercenario. LXXII.

MIllia viginti quondam me Cotta popoſcit;
Et, fateor, magni non erat ille mimis.
Annus abit: bis quina dabis ſeſtertia? dixit.
Poſcere plus viſus, quàm priùs, ille mihi.
Jam duo poſcenti poſt ſextum millia menſem,
Mille dabam nummos: noluit accipere.
Tranſierant binæ forſan trinæve Kalendæ,
Aureolos ultro quatuor ipſe petit:
Non dedimus, centum juſſit me mittere nummos:
Sed viſa eſt nobis hæc quoque ſumma gravis:
Sportula nos junxit quadrantibus arida centum:
Hanc voluit: puero diximus eſſe datam.
Inferiùs numquid potuit deſcendere? fecit.
Vilior hic gratis cœpit amare: nego.

De Mævio. LXXII.

HOc, fortuna, tibi videtur æquum?
Civis non Syriæve, Parthiæve,
Nec de plebe Cappadocis eques cataſtis,
Sed de plebe Remi, Numæque verna,
Jucundus, probus, innocens, amicus,
Linguâ doctus utrâque, cujus unum eſt,
Sed magnum vitium, quòd eſt poëta,
Pullo Mævius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus.

De Caro medico defuncto, ad Maximum. LXXIII.

NEquius à Caro nihil unquam, Maxime, factum eſt,
Quàm quòd febre perit: fecit & illa nefas.
Sæva, nocens febris ſaltem quartana fuiſſet:
Servari medico debuit illa ſuo.

Ad Macrum. LXXVI.

IBis litoreas, Macer, Salonas:
Ibit rara fides, amorque recti,

Et ſecum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit poteſtas.
Felix auriferæ colone terræ,
Rectorem vacuo ſinu remittes,
Optabiſque moras, & exeuntem
Udo, Dalmata, gaudio ſequêris.
Nos Celtas, Macer, & truces Iberos
Cum deſiderio tui petemus.
Sed quæcunque tamen feretur illic
Piſcoſi calamo Tagi notata,
Macrum pagina noſtra nominabit.
Sic inter veteres legar poëtas,
Nec multos mihi præferas priores;
Uno ſed tibi ſim minor Catullo.

De Torquato & Otacilio. LXXV.

AD lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit: cucumam fecit Otacilius.
Diſpoſuit daphnona ſuo Torquatus in agro:
Caſtaneas centum ſevit Otacilius.
Conſul Torquatus, vici fuit ille magiſter;
Nec minor in tanto viſus honore ſibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim;
Sic, puto, Torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. LXXVI.

PLorat Eros, quoties maculoſæ pocula myrrhæ
Inſpicit, aut pueros, nobiliuſve citrum:
Et gemitus imò promit de pectore, quòd non
Tota miſer coemat ſepta, feratque domum.
Quàm multi faciunt, quod Eros, ſed lumine ſicco!
Pars major lacrymas ridet, & intus habet.

Ad Gallum. LXXVII.

SI quid noſtra tuis adicit vexatio rebus,
Manè, vel à mediâ nocte togatus ero;

Stri-

Strídentesque feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed si non fias quadrante beatior uno
Per gemitus nostros, ingenuasque cruces;
Parce precor lasso, vanosque remitte labores,
Qui tibi non prosunt, & mihi, Calle, nocent.

Ad Marinum. LXXVIII.

RAros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, calvæ
Campum temporibus tegis comatis:
Sed moti redeunt jubente vento,
Redduntur que sibi, caputque nudum
Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
Inter Splendophorum Telesphorumque,
Cidæ stare putabis Hermeroten.
Vis tu simpliciùs senem fateri?
Ut tandem videaris unus esse,
Tonsor jam reliquos metat capillos.
Calvo turpius est nihil comato.

De Ladonte nauta. LXXIX.

JAm senior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quæ cùm sæpè vagus premeret torrentibus undis
Tibris, & hyberno rumperet arva lacu:
Emeritam puppim, ripâ quæ stabat in altâ,
Implevit saxis, oppositque vadis.
Sic mimas averit aquas, quis credere possit?
Auxilium domino mersa carina tulit.

De Lauro. LXXX.

NEmo novâ caluit sic inflammatus amicâ,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat lusor, dum floruit ætas;
Nunc postquam desît ludere, prima pila est.

De natali Restituti. LXXXI.

OCtobres age sentiat Kalendas
Facundi pia Roma Restituti.

Linguis omnibus & favete votis:
Natalem colimus, tacete lites.
Abſit cereus aridi clientis,
Et vani triplices, breveſque mappæ
Exſpectent gelidi jocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus ebriæque noctis
Cœnatoria mittat advocato.
Infamata virum puella vicit?
Veros ſardonychas, ſed ipſa, tradat.
Mirator veterum ſenex avorum
Donet Phidiaci toreuma cœli.
Venator leporem, colonus hœdum,
Piſcator ferat æquorum rapinas.
Si mittit ſua quiſque, quid poëtam
Miſſurum tibi, Reſtitute, credis?

Ad Cottam. LXXXII.

OMnes perſequeris prætorum, Cotta, locellos,
Accipis & ceras: officioſus homo es.

De ſtatua Junonis. LXXXIII.

JUno labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,
Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,
Ore nitet tanto, quanto ſuperâſſet in Ida
Judice convictas non dubitante Deas.
Junonem, Polyclete, ſuam niſi frater amaret,
Junonem poterat frater amare tuam.

Ad Marium. LXXXIV.

MAri, quietæ cultor & comes vitæ,
Quo cive priſca gloriatur Atina;
Has tibi gemellas, barbari decus luci,
Commendo pinus, iliceſque Faunorum,
Et ſemidoctâ villici manu ſtructas
Tonantis aras, horridique Silvani,
Quas tinxit agni ſæpè ſanguis, aut hœdi,

Domi-

Dominamque ſancti virginem Deam templi,
Et quem ſororis hoſpitem vides caſtæ
Martem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore, ſive thure placabis:
Ubicunque noſter Martialis eſt, dices,
Hac, ecce, mecum dexterâ litat vobis
Abſens ſacerdos; vos putate præſentem;
Et date duobus, quicquid alter optârit.

Ad Clementem. LXXXV.

SI prior Euganeas, Clemens, Helicaonis oras,
Pictaque pampineis videris arva jugis;
Perfer Ateſtinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, purpureâ ſed modò culta togâ.
Ut roſa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic nova nec mento ſordida charta juvat.

Munuſculum pomorum. LXXXVI.

NOn mea Maſſylus ſervat pomaria ſerpens,
Regius Alcinoi nec mihi ſervit ager:
Sed Nomentanâ ſecurus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, mediâ quæ ſunt mihi nata Suburrâ,
Mittimus autumni cerea poma mei.

Ad Avitum. LXXXVII.

SÆpè loquar nimium gentes quòd, Avite, remotas,
Miraris, Latiâ factus in urbe ſenex;
Auriferumque Tagum ſitiam, patriumque Salonem,
Et repetam ſaturæ ſordida rura caſæ.
Illa placet tellus, in quâ res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Paſcitur hîc, ibi paſcit ager: tepet igne maligno
Hîc focus, ingenti lumine luce ibi.
Hîc pretioſa fames, conturbatorque macellus:
Menſa ibi divitiis ruris operta ſui.
Quatuor hîc æſtate togæ plureſque geruntur:
Autumnis ibi me quatuor una tegit.

I, cole nunc reges: quicquid non præſtat amicus,
Cùm præſtare tibi poſſit, Avite, locus.

De Numa. LXXXVIII.

DUm levis arſurâ ſtruitur libitina papyro,
Dum myrram & caſiam flebilis uxor emit:
Jam ſcrobe, jam lecto, jam pollinctore parato
Hæredem ſcripſit me Numa: convaluit.

De figura Socratis. LXXXIX.

SI Romana forent hæc Socratis ora, fuiſſent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

In plagiarium. XC.

QUid, ſtulte, noſtris verſibus tuos miſces?
Cum litigante quid tibi, miſer, libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisque ſimiles facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte, fruſtrà crure ligneo curres.

De Capitolino. XCI.

ELyſio redeat ſi fortè remiſſus ab agro
Ille ſuo felix Cæſare Galba vetus;
Qui Capitolinum pariter Galbamque jocantes
Audierit, dicet; ruſtice Galba, tace.

Ad Avitum, de Gaditano pſeudopoeta. XCII.

GAditanus, Avite, (dic, quid iſtud?)
Qui ſcribit nihil, attamen poeta eſt.

Ad municipes ſuos Bilbilitanos. XCIII.

MUnicipes, Auguſta mihi quos Bilbilis acri
Monte creat, rapidis quos Salo cingit aquis;
Ecquid læta juvat veſtri vos gloria vatis?
Nam decus, & nomen, famaque veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo:
Meque velit dici non minùs illa ſuum.
Quatuor acceſſit triceſima meſſibus æſtas,
Ut ſine me Cereri ruſtica liba datis.
Mœonia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ,
Mutavere meas Itala regna comas.

Exci-

Excipitis reducem placidâ si mente, venimus:
Aspera si geritis corda, redire licet.

Ad librum. XCIV.

I Nostro comes, î, libelle, Flacco
Longum per mare, sed saventis undæ;
Et cursu facili, tuisque ventis
Hispanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut sodales
Paucos, & veteres, & antè brumas
Triginta mihi quatuorque visos
Ipsâ protinus à viâ salutes;
Et nostrum admoneas subindè Flaccum,
Jucundos mihi nec laboriosos
Secessus spatio paret salubri,
Qui pigrum faciant tuum parentem.
Hæc sunt, jam tumidus vocat magister,
Castigatque moras, & aura portum
Laxavit melior. Vale, libelle:
Navem, scis puto, non moratur unus.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XI.

Ad librum. I.

Quò tu, quò, liber otioſe, tendis,
Cultus ſindone non quotidianâ?
Num quid Parthenium videre tentas?
Vadas, & redeas inevolutus.
Libros non legit ille, ſed libellos:
Nec muſis vacat, aut ſuis vacaret.
Ecquid te ſatis æſtimas beatum,
Contingunt tibi ſi manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet ocioſiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primus dominus levis carinæ.
Sunt illic duo treſve qui revolvant
Noſtrarum tineas inepciarum:
Sed cùm ſponſio, fabulæque laſſæ
De Scorpo fuerint & incitato.

Ad lectores. II.

Triſte ſupercilium, durique ſevera Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricii,
Et perſonati ſenus, & regula morum,
Quicquid & in nudis non ſumus, ite foras.
Clamant ecce mei, iô Saturnalia, verſus,
Et licet, & ſub te præſide, Nerva, libet.

Ad lectores. III.

Lectores tetrici, ſalebroſum ediſcite Sanctram:
Nil mihi vobiſcum eſt: iſte liber meus eſt.

De ſuis libellis. IV.

Non urbana meâ tantum Pimpleide gaudent
Otia, nec vacuis auribus iſta damus:
Sed meus in Geticis ad Martia ſigna pruinis
Arigido teritur centurione liber.

Dici-

Dicitur & noſtros cantare Britannia verſus.
Quid prodeſt? neſcit ſacculus iſta meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantaque Pieriâ prælia flare tubâ;
Cùm pia reddiderint Auguſtum numina terris,
Et Mecœnatem ſi mihi Roma daret!

Votum pro Nerva. V.

SAcra, Lareſq; Phrygum, quos Trojæ maluit hæres,
Quàm rapere arſuras Laomedontis opes;
Scriptus & æterno nunc primùm Jupiter auro,
Et ſoror, & ſummi filia tota patris;
Et qui purpureis jam tertia nomina faſtis,
Jane, refers Nervæ; vos precor ore pio:
Hunc omnes ſervate ducem, ſervate ſenatum:
Moribus hic vivat principis, ille ſuis.

In laudem Nervæ. VI.

TAnta tibi eſt recti reverentia, Cæſar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: ſed Numa pauper erat.
Ardua res hæc eſt, opibus non tradere mores,
Et cùm tot Cœſos viceris, eſſe Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elyſium liceat ſi vacuare nemus:
Te volet invictus pro libertate Camillus;
Aurum Fabricius te tribuente volet.
Te duce gaudebit Brutus; tibi Sylla cruentus
Imperium tradet, cùm poſiturus erit.
Et te privato cum Cæſare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi Craſſus opes.
Ipſe quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
Si Cato reddatur, Cæſarianus erit.

Saturnalia. VII.

UNctis falciferi ſenis diebus,
Regnator quibus imperat ſtritillus,
Verſu ludere non laborioſo
Permittis, puto, pileata Roma.
Riſiſti: licet ergo, nec vetamur.
Pallentes procul hinc abite curæ;

Quic-

Quicquid venerit obvium loquamur,
Morosâ ſine cogitatione.
Miſce dimidios, puer, trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:
Miſce, Dyndime, ſed frequentiores.
Poſſum nil ego ſobrius: bibenti
Succurrent mihi quindecim poëtæ.

De horto ſuo. VII.

LAſſa quod externi ſpirant opobalſama Glauci,
Ultima Corycio quæ cadit aura croco,
Poma quod hybernâ matureſcentia capsâ,
Arbore quod vernâ luxurioſus ager,
De Pallatinis dominæ quod ſerica prelis,
Succina virgineâ quod regelata manu,
Amphora quod nigri, ſed longè fracta Falerni,
Quod qui Sicanias detinet hortus apes,
Quod Coſmi redolent alabaſtra, focique Deorum,
Quod modo divitibus lapſa corona comis;
Singula quid dicam? non ſunt ſatis, omnia miſce:
Hoc fragrant horti lilia manè mei.

De ſtatua Memoris. IX.

CLarus fronde Jovis, Romani fama cothurni,
Spirat Apelleâ redditus arte Memor.

De Turno. X.

COntulit ad Satyras ingentia pectora Turnus:
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad puerum ſuum. XI.

TOlle puer calices, tepidique toreumata Nili,
Et mihi ſecurâ pocula trade manu,
Trita patrum labris, & tonſo pura miniſtro;
Antiquis menſis reſtituatur honor.
Te potare decet gemmâ, qui Mentora frangis
In ſcaphium ſæci, Sardanapale, tuæ.

In Zoilum. XII.

JUs tibi natorum vel ſeptem, Zoile, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Epi-

Epitaphium Paridis. XIII.

QUiſquis Flaminiam teris, viator,
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciæ, ſaleſque Nili,
Ars & gratia, luſus & voluptas,
Romani decus & dolor theatri,
Atque omnes veneres Cupidineſque,
Hoc ſunt condita, quo Paris, ſepulchro.

De colono. XIV.

HÆredes, nolite brevem ſepelire colonum:
Nam terra eſt illi quantulacunque gravis.

Ad Sabinum. XV.

NOn omnis noſtri nocturna eſt pagina libri:
Invenies & quod manè, Sabine, legas.

Ad Lupum. XVI.

DOnâſti, Lupe, rus ſub urbe nobis:
Sed rus eſt mihi majus in feneſtrâ.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formiça die comedit uno;
Clauſæ cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis invenitur herba
Quàm coſti folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis jacere rectus,
Nec ſerpens habitare tota poſſit.
Erucam malè paſcit hortus unam;
Conſumpto moritur culex ſalicto;
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariſcæ
Ridere, aut violæ patere poſſunt.
Fines mus populatur, & colono
Tanquam ſus Calydonius timetur;
Et ſublata volantis ungue Prognes
In nido ſeges eſt hirundinino.
Vix implet cochleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus picatâ.

Erraſti,

Errâsti, Lupe, literâ sed unâ ;
Nam quo tempore *prædium* dedisti,
Mallem tu mihi *prandium* dedisses.

Ad Labullum. XVII.

DUm te prosequor & domum reduco,
Aurem dum tibi præsto garrienti,
Et quicquid loqueris faciſque laudo,
Quot versus poterant, Labulle, nasci ?
Hoc damnum tibi non videtur esse,
Si quid Roma legit, requirit hospes,
Non deridet eques, tenet senator,
Laudat causidicus, poëta carpit,
Propter te perit : hoc, Labulle, verum est ?
Hoc quisquam ferat, ut tibi tuorum
Sit major numerus togatulorum,
Librorum mihi sit minor meorum ?
Triginta propè jam diebus una est
Nobis pagina vix peracta : sic fit,
Cùm cœnare domi poëta non vult.

In Zoilum. XVIII.

OS malè causidicis, & dicis olere poëtis :
Obtrectatori, Zoile, pejus olet.

In Cæcilium. XIX.

ATreus Cæcilius cucurbitarum,
Sic illas quasi filios Thyestæ
In partes lacerat secatque mille.
Gustu protinus has edes in ipso,
Has prima feret, alterave cœna,
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc seras epidipnidas parabit,
Hinc pistor fatuas facit placentas,
Hinc & multiplices struit tabellas,
Et notas caryotidas theatris :
Hinc exit varium coco minutal,
Ut lentem positam, fabamque credas :
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cybii, brevesque mænas :

Hinc

Hinc cellarius experitur artes,
Ut condat vario vafer ſapore
In rutæ folium capellianæ.
Sic implet gabatas, paropſidaſque,
Et leves ſcutulas, cavaſque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venuſtum,
Unum ponere ferculis tot aſſem.

In Neſtorem. XX.

NEc toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibulâ ſarta palude teges:
Nec puer, aut ſenior, nulla eſt ancilla, nec infans,
Nec ſera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Neſtor, dici atque videri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
Non eſt paupertas, Neſtor, habere nihil.

De Praſino. XXI.

SÆpius ad palmam Praſinus poſt fata Neronis
Pervenit, & victor præmia plura refert.
I nunc, livor edax, dic te ceſſiſſe Neroni:
Vicit nimirum non Nero, ſed Praſinus.

De Apro. XXI.

ÆDes emit Aper, ſed quas nec noctua vellet
Eſſe ſuas: adeò nigra vetuſque caſa eſt.
Vicinos illi nitidus Maro poſſidet hortos.
Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

Ad Fabullum. XXIII.

IGnotos mihi cùm voces trecentos,
Quare non veniam vocatus â te
Miraris, quereriſque, litigaſque.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

De Caio Proculo. XXI.

CAius hanc lucem gemmâ mihi Julius albâ
Signat, iô, votis redditus ecce meis.
Deſperâſſe juvat, veluti jam rupta ſororum
Fila; minùs gaudent, qui timuere nihil.

Hypne,

Hypne, quid exſpectas piger? immortale Falernum
Funde; ſenem poſcunt talia vota cadum.
Quincunces, & ſex cyathos, beſſemque bibamus,
Caïus ut fiat, Julius, & Proculus.

In Zoilum. XXV.

ZOile, quid totâ gemmam præcingere libra?
Te juvat, & miſerum perdere ſardonycha?
Annulus iſte tuis fuerat modò cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conveniunt.

De mulione ſurdo. XXVI.

MUlio viginti venit modò millibus, Aule.
Miraris pretium tam grave? ſurdus erat.

In Charidemum. XXVII.

CUnarum fueras motor, Charideme, mearum,
Et pueri cuſtos, aſſiduuſque comes.
Jam mihi nigreſcunt tonſâ ſudaria barbâ,
Et queritur labris dextera pecta meis.
Sed tibi non crevi: te noſter villicus horret;
Te diſpenſator, te domus ipſa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſervas, quereris, ſuſpiria ducis;
Et vix à ferulis abſtinet ira manum.
Si Tyrios ſumpſi cultus, unxive capillos;
Exclamas, nunquam fecerat iſta pater.
Et numeras noſtros abſtractâ fronte trientes,
Tanquam de cellâ ſit cadus ille tuâ.
Deſine: non poſſum libertum ferre Catonem.
Muſa virum jam me dicet adulta tibi.

Ad Lygdum, de Amynta. XXVII.

INdulget pecori nimiùm dum paſtor Amyntas,
Et gaudet famâ luxuriâque gregis;
Cedentes oneri ramos, ſylvamque fluentem
Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.
Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, ſues habeat vicinus Iolas:
Te ſatis eſt nobis annumerare pecus.

In Cæcilianum. XXIX.

VIvida cùm poscas epigrammata, mortua ponis
Lemmata: quî fieri, Cæciliane, potest?
Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci,
Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api?

Ad senem orbum. XXX.

ORbus es, & locuples, & Bruto consule natus:
Esse tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: sed quas juvenis, quas pauper habebas.
Qui novus est, mortem diligit ille tuam.

In Silium. XXXI.

SIlius hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Jugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominumque sui tumulique Larisque
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

De eodem. XXXII.

JAm propè desertos cineres, & sancta Maronis
Nomina qui colerat pauper, & unus erat.
Silius Andino tandem succurrit agello,
Silius & vatem, non minor ipse, colit.

Ad Julium Cerealem. XXXIII.

COenabis bellè, Juli Cerealis, apud me:
Conditio est melior si tibi nulla, veni.
Octavam poteris servare: lavabimur unà.
Scis quàm sint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
Utilis, & porris fila refecta suis.
Mox vetus, & tenui major cordylla lacerto:
Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant.
Altera non deerunt tenui versata favillâ,
Et Velabrensi massa recocta foco:
Et quæ Picenum senserunt frigus olivæ.
Hæc satis in gustu, cætera nôsse cupis?
Mentiar ut venias, pisces, conchylia, sumen,
Et cortis saturas, atque paludis aves:
Quæ nec Stella solet rarâ nisi ponere cœnâ.
Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.

Ipse

Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantes,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Rufina. XXXIV.

CLaudia cœruleis cùm ſit Rufina Britannis
Edita, cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! Romanam credere matres
Italides poſſunt, Atthides eſſe ſuam.
Dî benè, quòd ſancto peperit fœcunda marito,
Quòd ſperat generos, quódque puella nurus.
Sic placeat ſuperis, ut conjuge gaudeat uno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. XXXV.

UNguenta, & caſias, & olentem funera myrrhã,
Thuraque de medio ſemicremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuiſti cinnama lecto,
Improbe, de turpi, Zoile, redde ſinu.
A pedibus didicere manus peccare protervæ:
Non miror furem, qui fugitivus erat.

De Lupo, ad Urbicum. XXXVI.

HOrtatur fieri quòd te Lupus, Urbice, patrem,
Nè credas: nihil eſt quod minùs ille velit.
Ars eſt captandi, quod nolis velle videri:
Nè facias optat, quod rogat ut facias.
Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantùm:
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu conſilio videaris ut uſus amici,
Sic morere, ut factum te putet eſſe patrem.

In Chæremonem. XXXVII.

QUòd nimiùm laudas, Chæremon Stoice, mortem,
Vis animum mirer ſuſpiciamque tuum.
Hanc tibi virtutem fractâ facit urceus ansâ,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus;
Et teges, & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
O quàm magnus homo es, qui fæce rubentis aceti,
Et ſtipulâ, & nigro pane carere potes!
Leuconicis agedum tumeat tibi culcitra lanis,
Conſtringatque tuos purpura texta toros:

O

O quàm tu cupias ter vivere Neſtoris annos,
Et nihil ex ullâ perdere luce voles!
Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam:
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

Ad Severum. XXXVIII.

MIraris, docto quòd carmina mitto Severo;
Ad cœnam quòd te, docte Severe, vocem.
Jupiter ambroſiâ ſatur eſt, & nectare vivit:
Nos tamen exta Jovi, thura, merumque damus.
Omnia cùm tibi ſint dono conceſſa Deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

In tonſorem. XXXIX.

QUid ſi me tonſor, cùm ſtricta novacula ſuprà eſt,
Tunc libertatem divitiaſque roget?
Promittam: nec enim rogat illo tempore tonſor,
Latro rogat: res eſt imperioſa timor.
Sed fuerit curvâ cùm tuta novacula thecâ,
Frangam tonſori crura manuſque ſimul.

De Charino. XL.

SEnos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos,
Nec cùm lavatur: cauſa quæ ſit, quæritis?
Dactyliothecam non habet.

In Fauſtum. XLI.

NEſcio tam multis quid ſcribas, Fauſte, puellis:
Hoc ſcio, quòd ſcribit nulla puella tibi.

In Juſtinum. XLII.

SExcenti cœnant à te, Juſtine, vocati
Lucis ad officium quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus eſſe ſolebam:
Nec locus hic nobis invidioſus erat.
Poſtera ſed feſtæ reddis ſolennia menſæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

In Vacerram. XLIII.

ET delator es, & calumniator:
Et fraudator es, & negotiator:

Et

Et bellator es, & laniſta: miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

In Maronem. XLIV.

NIl mihi das vivus: dicis poſt fata daturum.
Si non es ſtultus, ſcis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem. XLV.

PArva rogas magnos; ſed non dant hæc quoque magni.
Ut pudeat leviùs te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. XLVI.

AMphitheatrales inter nutrita magiſtros
Venatrix, ſylvis aſpera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidiſſima dextra,
Qui non Erigones mallet habere canem;
Nec qui Dictæâ Cephalum de gente ſecutus,
Luciferæ pariter venit ad aſtra Deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Fulmineo ſpumantis apri ſum dente perempta,
Quantus erat Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
Nec queror, infernas quamvis citò rapta ſub umbras:
Non potui fato nobiliore mori.

Ad Pætum. XLVII.

SOlvere, Pæte, decem tibi me ſeſtertia cogis:
Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
Nè noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

In Vacerram. XLVIII.

IN omnibus Vacerra quòd conclavibus
Conſumit horas, & die tota ſedet:
Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Ad Pætum. XLIX.

AD primum decimâ lapidem quòd venimus horâ,
Arguimur lentæ crimine pigritiæ:
Non eſt iſta viæ, non eſt mea, ſed tua culpa;
Miſiſti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

Ad

Ad Flaccum, de Baiis. L.

LItus beatæ Veneris aureum Baias
Baias superbæ blanda dona naturæ,
Ut mille laudem, Flacce, versibus Baias.
Laudabo dignè non satis tamen Baias,
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
Optare utrumque pariter, improbi votum est.
Quòd si Deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum est Martialis & Baiæ!

De Philostrato. LI.

ASinuessanis conviva Philostratus undis
Conductum repetens nocte jubente larem,
Penè imitatus obit lævis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit usque gradus.
Non esset, nymphæ, tam magna pericula passus,
Si potiùs vestras ille bibisset aquas.

Ad Sosibianum. LII.

NEmo habitat gratis, nisi dives & orbus, apud te.
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

De Antiocho tonsore. LIII.

QUi nondum Stygias descendere quærit ad undas,
Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
Alba minùs sævis lacerantur brachia cultris,
Cùm furit ad Phrygios enthea turba modos.
Mitior implicitas Alcon secat enterocelas,
Fractaque fabrili dedolat ossa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta,
Collaque pulvereâ nudet equina jubâ.
Hic miserum Scythicâ sub rupe Promethea radat,
Carnificem nudo pectore poscet avem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus,
Antiochi tantùm barbara tela sonent.
Hæc quæcunque meo numeratis stigmata mento,
In veteri pictâ qualia fronte sedent,
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
Barbatus vivit, nè ferat Antiochum.

In

In Panthenopæum. LIV.

LEniat ut fauces medicus, quas aſpera vexat
Aſſiduè tuſſis, Parthenopæe, tibi;
Mella dari, nucleoſque jubet, dulceſque placentas,
Et quicquid pueros non ſinit eſſe truces.
At tu non ceſſas totis tuſſire diebus.
Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe; gula eſt.

Ad Pollam. LV.

INtactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
A te vexatas malo tenere roſas.

In Chreſtillum. LVI.

CArmina nulla probas molli quæ limite currunt,
Sed quæ per ſalebras altaque ſaxa cadunt.
Et tibi Mæonio quod carmine majus habetur,
Lucilî *columella hic ſitus Metrophanes.*
Attonituſque legis *terraï frugiferaï*;
Accius & quicquid Pacuviuſque vomunt.
Vis imiter veteres, Chreſtille, tuoſque poëtas?
Diſperream, ſi ſcis quid ſapuêre ſales.

Epitaphium Canaces. LVII.

ÆOlis heu Canace jacet hoc tumulata ſepulchro,
Ultima cui parvæ ſeptima venit hyems.
Ah ſcelus! ah facinus! properas quid flere viator?
Non licet hîc vitæ de brevitate queri.
Triſtius eſt leto leti genus: horrida vultus
Abſtulit, & tenero ſedit in ore lues:
Ipſaque crudeles ederunt oſcula morbi,
Nec data ſunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant aliâ fata venire viâ.
Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,
Nè poſſet duras flectere lingua Deas.

In Zoilum. LVIII.

MEntitur, qui te vitioſum, Zoile, dixit.
Non vitioſus homo es, Zoile; ſed vitium.

De

De Theodoro. LIX.

Plerios vatis Theodori flamma Penates
Abſtulit; hoc Muſis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O ſcelus, ô magnum facinus, crimenque Deorum,
Non arſit pariter quòd domus & dominus!

In verpum æmulum. LX.

Quòd nimium lives, noſtris & ubique libellis
Detrahis, ignoſco: verpe poëta, ſapis.
Hoc quoque non curo, quòd tu mea carmina carpas,
Corripias: & ſic, verpe poëta, ſapis.
Illud me cruciat; Solymis quòd natus in ipſis,
Suſtuleris porcum, verpe poëta, meum.
Ecce negas, juraſque mihi per templa Tonantis.
Non credo: jura, verpe, per Anchialum.

Ad Germanum. LXI.

Martia, non Rhenus ſalit hîc, Germane; quid obſtas,
Et puerum prohibes divitis imbre lacus?
Barbara, non debet, ſubmoto cive, miniſtro
Captivam victrix unda levare ſitim.

Ad Baſſum. LXII.

Effugere non eſt, Baſſe, baſiatores:
Inſtant, morantur, perſequuntur, occurrunt,
Et hinc, & illinc, uſquequaque, quacunque.
Non ulcus acre, puſtulæve lucentes,
Nec triſte mentum, ſordidique lichenes,
Nec labra pingui delibuta ceroto,
Nec congelati gutta proderit naſi.
Et æſtuantem baſiant, & algentem,
Et nuptiale baſium reſervantem.
Non te cucullis aſſeret caput tectum,
Lectica nec te tuta pelle veloque,
Nec vindicabit ſella ſæpiùs clauſa.
Rimas per omnes baſiator intrabit.
Non conſulatus ipſe, non tribunatus,
Sævique faſces, nec ſuperba clamoſi
Lictoris abiget virga baſiatorem.
Sedeas in alto tu licèt tribunali,

Et è curuli jura gentibus reddas:
Adſcendet illà baſiator, atque illà.
Febricitantem baſiabit & flentem:
Dabit oſcitanti baſium, natantique;
Dabit & vomenti. remedium mali ſolum eſt;
Facias amicum, baſiare quem nolis.

Ad Flaccum. LXIII.

HAbere amicum nolo, Flacce, ſubtilem,
Cujus lacertos annuli mei cingant:
Sed idem amicum nolo mille librarum.
Carnarius ſum, pinguiarius non ſum.

Ad Flaccum. LXIV.

THaida tam tenuem potuiſti, Flacce, videre?
Tu puto, quod non eſt, Flacce, videre potes.

In Lydiam. LXV.

NOn eſt mentitus qui te mihi dixit habere
Formoſam carnem, Lydia, non faciem.
Eſt ita, ſi taceas, & ſi tam muta recumbas,
Quàm ſilet in cerâ vultus, & in tabulâ.
Se quoties loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis;
Et ſua plùs nulli, quàm tibi lingua nocet.
Audiat ædilis nè te, videatque, caveto.
Portentum eſt, quoties cœpit imago loqui.

Ad Sophronium. LXVI.

TAnta tibi eſt animi probitas oriſque, Sophroni,
Ut mirer fieri te potuiſſe patrem.

Ad Garricum. LXVII.

MIttebas libram: quadrantem, Gartice, mittis.
Saltem ſemiſſem, Garrice, ſolve mihi.

Ad Albium Maximum. LXVIII.

ALbi Maximè, ſi vacabit hora,
Hoc tantùm lege: namque & occupatus,
Et non es nimiùm laborioſus.
Tranſis hos quoque quatuor? ſapiſti.

Ad

Ad Septicianum. LXIX.

EXplicitum nobis usque ad sua cornua librum,
Et quasi perlectum, Septiciane, refers.
Omnia legisti: credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.

Ad lectorem. LXX.

QUamvis tam longo possis satur esse libello,
Lector, adhuc à me disticha pauca petis.
Sed Lupus usuram, puerique diaria poscunt.
Lector, solve: taces, dissimulasque? Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XII.

M. Val. Martialis Prisco suo salutem.

Scio me patrocinium debere contumaciſſimæ triennii deſidiæ: quæ abſolvenda non eſſet inter illas quoq; occupationes urbicas, quibus facilius conſequimur, ut moleſti potius quàm officioſi eſſe videamur; nedum in hac provinciali ſolitudine, ubi niſi etiam intemperanter ſtudeamus, & ſine ſolatio, & ſine excuſatione ſeceſſimus. Accipe ergo rationem, in quâ hoc maximum & primum eſt, quòd civitatis aures, quibus adſueveram, quæro; & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid eſt enim in libellis meis quod placeat, dictavit auditor. Illam judiciorum ſubtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus ſtudere ſe voluptatibus non ſentiunt; ad ſummam omnium, ea quæ delicate reliquimus, quaſi deſtituti deſideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium, & judicis loco livor, & unus aut alter mali, in puſillo loco multi; adverſus quos difficile eſt habere quotidie bonum ſtomachum. Nè mireris igitur abjecta ab indignante, quæ à geſtiente fieri ſolebant. Nè quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem, cui non refero gratiam, ſi tantum ea præſto quæ poſſim, imperabo mihi, cui indulgere conſueveram; & ſtatui paucisſimis diebus, ut familiariſſimas mihi aures tuas exciperem adventoriâ ſuâ. Tu velim iſta quæ tantum apud te non periclitantur, diligenter æſtimare, & excutere non graveris; &, quod tibi difficillimum eſt, de nugis noſtris judices nitore ſepoſito, nè Romam, ſi ità decreveris, non Hiſpanienſem librum mittamus, ſed Hiſpanum.

Ad eundem. I.

Retia dum ceſſant, latratoreſque Moloſſi,
Et non invento ſylva quieſcit apro;
Otia, Priſce, brevi poteris donare libello.
Hora nec æſtiva eſt, nec tibi tota perit.

Ad

Ad ſua carmina. II.

QUæ modò litoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite ſacrâ, jam non pulverulenta via eſt.

Ad librum ſuum. III.

AD populos mitti qui nuper ab urbe ſolebas,
Ibis tu Romam nunc, peregrine liber,
Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis,
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hoſpes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus alta Remi.
Jure tuo veneranda novi pete limina templi,
Reddita Pierio ſunt tibi templa choro.
Vel ſi malueris, primâ gradiere Suburrâ:
Atria ſunt illic conſulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hianteæ Stella petitor aquæ.
Fons ibi Caſtalius vitreo torrente ſuperbit,
Undè novem dominas ſæpè bibiſſe ferunt.
Ille dabit populo, patribuſque, equitique legendum:
Nec nimiùm ſiccis perleget ipſe genis.
Quid titulum poſcis? verſus duo, treſve legantur;
Clamabunt omnes te, liber, eſſe meum.

Ad Priſcum. IV.

QUod Flacco, Varioque fuit, ſummoque Maroni,
Mecœnas atavis regibus ortus eques;
Gentibus & populis hoc te mihi, Priſce Terenti,
Fama fuiſſe loquax, chartaque dicet anus.
Tu facis ingenium, tu, ſi quid poſſe videmur,
Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Ad Cæſarem. V.

LOngior undecimi nobis decimique libelli
Arctatus labor eſt, & breve raſit opus.
Plura legant vacui, quibus ocia tuta dediſti:
Hæc lege tu, Cæſar: forſan & illa leges.

In commendationem Nervæ. VI.

CONtigit Auſoniæ procerum mitiſſimus aulæ
Nerva: licet toto nunc Helicone frui.

Recta fides, hilaris clementia, cauta poteſtas
Jam redeunt: longi terga dedere metus.
Hoc populi genteſque tuæ, pia Roma, precantur:
Dux tibi ſit ſemper talis, & iſte diu.
Macte animi, quem rarus habet, morumq; tuorum,
Quos Numa, quos hilaris poſſet habere Cato.
Largiri, præſtare, breves extendere cenſus,
Et dare quæ faciles vix tribuere Dei,
Nunc licet & fas eſt. ſed tu ſub principe duro,
Temporibuſque malis auſus es eſſe bonus.

De Ligeia. VII.

TOto vertice quot gerit capillos,
Annos ſi tot habet Ligeia, trima eſt.

In commendationem Trajani. VIII.

TErrarum Dea, gentiumque Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum,
Trajani modò læta cùm futuros
Tot per ſecula computaret annos,
Et fortem, juvenemque, Martiumque
In tanto duce militem videret,
Dixit præſide glorioſa tali:
Parthorum proceres, duceſque Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Poſſum oſtendere Cæſarem; Venite.

Ad Cæſarem. IX.

PAlma regit noſtros, mitiſſime Cæſar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina jugo.
Ergò agimus læti tanto pro munere grates:
Miſiſti mores in loca noſtra tuos.

De Africano. X.

HAbet Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli,

Mittit librum ad Parthenium. XI.

PArthenio dic, Muſa, tuo noſtroque ſalutem:
Nam quis ab Aonio largiùs amne bibit?
Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro?
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?

Et

Et si fortè, sed hoc vix est sperare, vacabit,
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga;
Quatuor & tantùm timidumque brevemq; libellum
Commendet verbis; hunc tua Roma legit.

In Posthumum. XII.

OMnia promittis, cùm totâ nocte bibisti:
Manè nihil præstas, Posthume: manè bibe.

Ad Auctum. XIII.

GEnus, Aucte, lucri divites habent iram:
Odisse quàm donare vilius constat.

Ad Priscum. XIV.

PArciùs utaris, moneo, rapiente veredo,
Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
Sæpè satisfecit prædæ venator, & acri
Decidit excussus, nec rediturus equo.
Insidias & campus habet: nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licèt, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula præstent,
Invidiâ fati sed leviore cadant,
Si te delectant animosa pericula; Tuscis,
Tutior est virtus, insidiemur apris:
Quid te fræna juvant temeraria? sæpiùs illis,
Prisce, datum est equitem rumpere, quàm leporem.

Adulatorium. XV.

QUicquid Parrhasiâ nitebat aulâ,
Donatum est oculis, Deisque nostris.
Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Jupiter, & stupet superbas
Regis delicias, gravesque luxus.
Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc sunt, quæ Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Jove nunc sumus beati:
At nuper, (pudet, ah! pudet fateri,)
Omnes cum Jove pauperes eramus.

In Lentinum. XVI.

QUare tam multis à te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & usque gemis.

Geſtatur tecum ſellâ, pariterque lavatur:
Cœnat boletos, oſtrea, ſumen, aprum.
Ebria Setino fit ſæpè, & ſæpè Falerno:
Nec niſi per niveam Cæcuba potat aquam.
Circumfuſa roſis, & nigra recumbit amomo:
Dormit & in plumâ, purpureoque toro.
Cùm ſit tam pulchrè, tam bellè vivat apud te,
Ad Damam potiùs vis tua febris eat?

Ad Juvenalem. XVII.

DUm tu forſitan inquietus erras
Clamosâ, Juvenalis, in Suburrâ,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumque
Major Cœlius & minor fatigant:
Me multos repetita poſt Decembres
Accepit mea, ruſticumque fecit
Auro Bilbilis & ſuperba ferro.
Hîc pigri colimus labore dulci
Botrodum, Plateamque: Celtiberis
Hæc ſunt nomina craſſiora terris.
Ingenti fruor improbóque ſomno,
Quem nec tertia ſæpè rumpit hora.
Et totum mihi nunc repono, quicquid
Ter denos vigilaveram per annos.
Ignota eſt toga: ſed datur petenti
Ruptâ proxima veſtis à cathedrâ.
Surgentem focus excipit ſuperbâ
Vicini ſtrue cultus iliceti,
Multâ villica quem coronat ollâ.
Sic me vivere, ſic juvat perire.

De Æmilio. XVIII.

IN thermis ſumit lactucas, ova, lacertum;
Et cœnare foris ſe negat Æmilius.

Ad Marcellam. XIX.

MUnicipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
Et genitam noſtris quis putet eſſe locis?
Tam rarũ, tam dulce ſapis: Pallatia dicent, Au-

Audierint si te vel semel, esse suam:
Nulla nec in mediâ certabit nata Suburrâ,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec citò ridebit peregrini gloria partus,
Romanam ducat quam magìs esse nurum.
Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis
Esse jubes: Romam tu mihi sola facis.

De Philænide. XX.

QUàm sit lusca Philænis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Esset cæca decentior Philænis.

In Lælìam. XXI.

DEntibus atque comis, nec te pudet, uteris emptis.
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

Ad Juvencum de covino curru. XXII.

O Jucunda, covine, solitudo,
Carrucâ magìs essedóque gratum
Facundi mihi munus Heliani.
Hìc mecum licet, hic, Juvence, quicquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi,
Succinctus neque cursor antecedit:
Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hìc Avitus!
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm benè sic dies abiret!

In Thelesinum. XXIII.

CUm rogo te nummos sine pignore, nō habeo, inquis
Idem, si pro me spondet agellus, habes.
Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
Credis colliculis arboribusque meis.
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
Exsilii comitem quæris? agellus eat.

In avarum amicum. XXIV.

SExaginta teras cùm lumina manè tenator,
Esse tibi videor desidiosus eques,
Quòd non à primâ discurram luce per urbem,
Et referam lassus basia mille domum.

Sed

Sed tu purpureis ut des nova nomina faſtis,
Aut Numidum gentes, Cappadocúmve petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere ſomnos,
Et matutinum ferre patique lutum,
Quid petitur? ruptâ cùm pes vagus exit alutâ,
Et ſubitus craſſæ decidit imber aquæ,
Nec venit ablatis clamatus verna lacernis,
Accedit gelidam ſervus ad auriculam,
Et, rogat ut cænes ſecum Lætorius, inquit.
Viginti nummis non ego malo famem?
Quod ſit cœna mihi, tibi ſit provincia merces;
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Cinnam. XXV.

POto ego ſextantes; tu potas, Cinna, deunces:
Et quereris, quòd non, Cinna, bibamus idem.

Ad Ponticum, de Hermogene fure. XXVI.

HErmogenes tantus mapparum, Pontice, fur eſt,
Quantus nummorum vix, puto, Maſſa fuit.
Tu licèt obſerves dextram, teneaſque ſiniſtram;
Inveniet, mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem:
Caſuras altè ſic rapit Iris aquas.
Nuper cùm Myrino peteretur miſſio læſo;
Subduxit mappas quatuor Hetmogenes.
Cretatam prætor cùm vellet mittere mappam;
Prætori mappam ſurripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur;
Mantile è menſa ſurripit Hermogenes.
Hoc quoque ſi deerit; medios diſtringere lectos,
Menſarumque pedes, non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant ſpectacula ſole;
Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calvi, ſiſtrataque turba,
Inter adorantes cùm ſtetit Hermogenes.
Ad cœnâ Hermogenes mappam non attulit unquā:
A cœna ſemper rettulit Hermogenes.

Ad

Ad Aprum. XXVII.

SIccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Servum ſic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ uxoris. XXVIII.

HOc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
Prataque, nec bifero ceſſura roſaria Pæſto,
Quodque viret Jani menſe, nec alget olus,
Quæque natat cluſis anguilla domeſtica lymphis,
Quæque gerit ſimiles candida turris aves,
Munera ſunt dominæ poſt ſeptima luſtra reverſo:
Has Marcella domos, parvaque regna dedit.
Si mihi Nauſicaë patrios concederet hortos,
Alcinoo poſſem dicere, malo meos.

In Vacerram. XXIX.

O Juliarum dedecus Kalendarum,
Vidi, Vacerra, ſarcinas tuas; vidi:
Quas non retentas penſione pro bimâ
Portabat uxor rufa crinibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti.
Furias putavi nocte Ditis emerſas.
Has tu priores frigore & fame ſiccus,
Et non recenti pallidus magis buxo,
Irus tuorum temporum ſequebaris.
Migrare clivum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes menſa,
Et cum lucernâ, corneoque cratere,
Matella curto rupta latere mejebat.
Focum ferentis ſuberat amphoræ cervix.
Fuiſſe gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcinæ.
Nec quadra deerat caſei Tholoſatis,
Quadrima nigri nec corona pulei,
Calvæque reſtes allioque cepiſque,
Nec plena turpi matris olla reſinâ.
Quid quæris ædes, villicoſque derides,

Habi-

Habitare gratis, ô Vacerra, cùm poſſis?
Hæc ſarcinarum pompa convenit ponti.

Ad Julium Martialem. XXX.

TRriginta mihi quatuorque meſſes
Tecum, ſi memini, fuere, Juli;
Quarum dulcia mixta ſunt amaris,
Sed jucunda tamen fuere plura.
Et ſi calculus omnis huc & illuc
Diverſus bicolorque digeratur,
Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et triſtes animi cavere morſus,
Nulli te facias nimis ſodalem.
Gaudebis minùs, & minùs dolebis.

Ad Calliſtratum. XXXI.

TAnquam ſimpliciter mecum, Calliſtrate, vivas:
Dicere ſani animi te mihi ſæpè ſoles.
Non es tam ſimplex, quàm vis, Calliſtrate, credi:
Nam quiſquis garrit talia, plura tacet.

In Labullum. XXXII.

LIbras quatuor aut duas amico,
Algentemque togam, brevemque lænam,
Interdum aureolos manu crepanteis,
Poſſint ducere qui duas Kalendas,
Quòd nemo, niſi tu, Labulle, donas;
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Ut verum loquar, optimus malorum.
Piſones, Senecaſque, Memmioſque,
Et Criſpos mihi redde, ſed priores:
Fies protinus ultimus bonorum.
Vis curſu pedibuſque gloriari?
Tigrim vince, levemque Paſſerinum.
Nulla eſt gloria præterire aſellos.

In ſcurram. XXXIII.

NAſutes nimiùm cupis videri.
Naſutum volo, nolo polypoſum.

In

In Sabellum. XXXIV.

ODi te, quia bellus es, Sabelle.
Res est putida bellus, & Sabellus.
Bellum denique malo, quàm Sabellum,
Tabescas utinam, Sabelle, belle.

In Pontilianum. XXXV.

MEntiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.
Pedis, dissimulo: gemmâ vis ludere, vincor.
Res una est sine me quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præstas mihi. mortuus, inquis,
Accipiam benè te. nil volo: sed morere.

In Tuccam. XXXVI.

NOn est, Tucca, satis, quòd es gulosus:
Et dici cupis, & cupis videri.

Ad M. Unicum. XXXVII.

UNice, cognato junctum mihi sanguine nomen,
Quique geris studiis corda propinqua meis;
Carmina cum facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Lesbia cum tenero te possit amare Catullo,
Te post Nasonem blanda Corinna sequi.
Nec deerant Zephyri, si te dare vela juvaret:
Sed tu litus amas. hoc quoque fratris habes.

Ad Phœbum. XXXVIII.

HOedinâ tibi pelle contegenti
Nudæ tempora verticemque calvæ,
Festivè tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit, caput esse calceatum.

Ad Classicum. XXXIX.

VEndunt carmina Gallus & Lupercus.
Sanos, Classice, nunc nega poëtas.

In inconstantem. XL.

DIfficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
Nec tecum possum vivere, nec sine te.

In lautum invitatorem. XLI.

Boletos & aprum ſi tanquam vilia ponis,
Et non eſſe putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & hæres
Vis ſcribi propter quinque Lucrina: vale.
Lauta tamen cœna eſt; fateor, lautiſſima: ſed cras
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil,
Quod ſciat infelix damnatæ ſpongia virgæ,
Vel quicunque canes, junctaque teſta viæ.
Mullorum, leporumque, & ſuminis exitus hic eſt,
Sulphureuſque calor, carnificeſque pedes.
Non Albana mihi ſit commeſſatio tanti;
Nec Capitolinæ, pontificumque dapes.
Imputet ipſe Deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios cœnarum quære magiſter,
Quos capiant menſæ regna ſuperba tuæ.
Me meus ad ſubitas invitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quam poſſum reddere, cœna placet.

In amœnas ædes, ſed incommodas. XLII.

Daphnonas, platononas, & aërias cypariſſos,
Et non unius balnea ſolus habes:
Et tua centenis ſtat porticus alta columnis,
Calcatuſque tuo ſub pede lucet onyx:
Pulvereumque fugax hippodromon ungula plaudit,
Et pereuntis aquæ fluctus ubique ſonat:
Atria longa patent: ſed nec cœnantibus uſquam,
Nec ſomno locus eſt. Quàm benè non habitas!

De Fabullo. XLIII.

Tam ſæpè noſtrum decipi Fabullum, quid
Miraris, Aule? ſemper bonus homo tiro eſt.

Ad Sempronium, de Rufo. XLIV.

Tempora Pieriâ ſolitus redimire coronâ,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hîc ſitus eſt, hîc ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipſe tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elyſio narraris fabula campo,
Et ſtupet ad raptus Tyndaris ipſa tuos;

Tu

Tu melior, quæ deſerto raptore redîſti;
Illa virum voluit nec repetita ſequi.
Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores:
Abſolvit Phrygium veſtra rapina Parim.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in Stygiâ notior umbra domo.
Non aliena videt, ſed amat Proſerpina raptas;
Iſte tibi dominam conciliabit amor.

In avarum. XLV.

NUmmi cùm tibi ſint, opeſque tantæ,
Quantas civis habet, paterve rarus:
Largiris nihil, incubaſque gazæ,
Ut magnus draco, quem canunt poëtæ
Cuſtodem Scythici fuiſſe luci.
Sed cauſa, ut memoras, & ipſe jactas,
Diræ filius eſt rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudeſque quæris,
Illudas quibus, auferaſque mentem?
Huic ſemper vitio pater fuiſti.

In Zoilum. XLVI.

CRine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læſus:
Rem magnam præſtas, Zoile, ſi bonus es.

In Polycarmum. XLVII.

ÆGrotas uno decies aut ſæpiùs anno;
Nec tibi, ſed nobis hoc, Polycarme, nocet.
Nam quoties fugis, ſoteria poſcis amicos.
Sit pudor: ægrota jam, Polycarme, ſemel.

Ad Sparſum. XLIII.

CUr ſæpè ficci parva rura Nomenti,
Laremque villæ ſordidum petam, quæris?
Nec cogitandi, Sparſe, nec quieſcendi
In urbe locus eſt pauperi: negant vitam
Ludimagiſtri manè, nocte piſtores,
Ærariorum marculi die toto.
Hinc ociosus ſordidam quatit menſam
Neroniană nummularius maſsâ:
Illinc paludis malleator Hiſpanæ

Tri-

Tritum nitenti fuste verberat saxum.
Nec turba cessat entheata Bellonæ,
Nec fasciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Judæus,
Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
Numerare pigri damna qui potest somni,
Dicet quot æra verberent manus urbis,
Cùm secta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,
Petilianis delicatus in regnis;
Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in urbe est, vinitorque Romanus:
Nec in Falerno colle major autumnus;
Intraque limen clausus effedo cursus,
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est Roma. tædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

De importunis basiatoribus. XLIX.

QUantum dat tibi Roma basiorum
Post annos modò quindecim reverso!
Te vicinia tota, te pilosus
Hircoso premit osculo colonus.
Hinc instat tibi textor, indè fullo;
Hinc sutor modò pelle basiatâ,
Hinc menti dominus pediculosi,
Hinc defioculus, & indè lippus.
Jam tanti tibi non fuit redire.

Ad suum natalem. L.

MArtis alumne dies, roseam quo lampada primum,
Magnaque siderei vidimus ora Dei:
Si te rure coli, virideque pigebit ad aras,
Qui fueras Latiâ cultus in urbe mihi;
Da veniam, servire meis quòd nolo Kalendis,
Et quâ sum genitus, vivere luce volo.

In nimis anxiè celebrantem ſuos natales. LI.

NAtali pallere ſuo, nè calda Sabello
Deſit, & ut liquidum potet Alauda merum;
Turbida ſollicito tranſmittere Cæcuba ſacco,
Atque inter menſas ire redire ſuas;
Excipere hos, illos, & totâ ſurgere cœnâ
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio eſt, hæc ſponte tuâ perferre patique,
Quæ te ſi jubeat rex dominuſve, neges?

De Ligurra. LII.

VErſus, & breve vividumque carmen
In te nè faciam times, Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed fruſtra metuis, cupiſque fruſtra.
In tauros Lybici ruunt leones;
Non ſunt papilionibus moleſti.
Quæras, cenſeo, ſi legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poëtam;
Qui carbone rudi, putrique cretâ
Scribit carmina, quæ legunt bibones.
Frons hæc ſtigmate non meo notanda eſt.

Ad Saturnum pro Priſco Terentio. LIII.

ANtiqui rex magne poli, mundique prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Sciſſa nec ad Manes, ſed ſita dives humus;
Lætus ad hæc faciliſque veni ſolennia Priſci
Gaudia: cum ſacris te decet eſſe tuis.
Tu reducem patriæ ſextâ, pater optime, brumâ
Pacifici Latiâ reddis ab urbe Numæ,
Cernis ut Auſonio ſimilis tibi pompa macello
Pendeat, & quantus luxurietur honos?
Quàm non parca manus, largæq; nomiſmata menſæ,
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes!
Utque ſit his pretium meritis & gratia major,
Et pater, & frugi ſic tua ſacra colit.

At

At tu, ſancte, tuo ſic ſemper amere Decembri :
Hos illi jubeas ſæpè redire dies.

Ad Cordubam. LIV.

UNcto Corduba lætior Venafro,
Hiſtriâ nec minùs abſoluta teſtâ,
Albi quæ ſuperas oves Galeſi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore vivo :
Dic veſtro, rogo, ſit pudor poëtæ,
Nè gratis recitet meos libellos.
Ferrem, ſi faceret bonus poëta,
Cui poſſem dare mutuos honores.
Cæcus perdere non poteſt, quod aufert.
Nil eſt deterius latrone nudo :
Nil ſecurius eſt malo poëtâ.

Ad Amœnum. LV.

BIs quinquagenis domus eſt tibi millibus empta,
Vendere quam ſummâ vel breviore cupis.
Arte ſed emptorem vafrâ corrumpis, Amœne,
Et caſa divitiis ambitioſa latet.
Gemmantes primâ fulgent teſtudine lecti,
Et Mauruſiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta ſonas, & ais, non eſſe minoris :
Inſtructum vili vendis, Amœne, domum.

In natalem Maronis. LVI.

MAiæ Mercurium creâſtis Idus.
Auguſtis redit Idibus Diana.
Octobres Mitro conſecravit Idus.
Idus ſæpè colas & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. LVII.

MAtutine cliens, urbis mihi cauſa relictæ,
Atria, ſi ſapias, ambitioſa colas.
Non ſum ego cauſidicus, nec amaris litibus aptus :
Sed piger, & ſenior, Pieridumque comes.
Ocia me ſomnuſque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi : redeo, ſi vigilatur & hîc.

Ad

Ad Paullum. LVIII.

SIc tanquam tabulas ſcyphoſque, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

De Apro. LIX.

LIntea ferret Apro vatius cùm vernula nuper,
Et ſupra togulam luſca ſederet anus,
Atque olei ſtillam donaret Opelicus unctor,
Udorum tetricus cenſor & aſper erat:
Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, biberet quod modò lotus eques.
A ſene ſed poſtquam patruo venere trecenta;
Sobrius à thermis neſcit abire domum.
O quantum diacreta valent, & quinque comati!
Tunc, cùm pauper erat, non ſitiebat Aper.

Ad Lygdum. LX.

NIl non, Lygde, mihi negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

Ad Pannicum. LX.

JUgera mercatus propè buſta latentis agelli,
Et malè compactæ culmina fulta caſæ,
Deſeris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaque, ſed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, millum, ptiſanamque, fabamq; ſolebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad Catullum. LXII.

HÆredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, niſi legero, Catulle.

Ad Flaccum. LXII.

CUm tibi Niliacus portet cryſtalla cataplus,
Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an ſunt qui talia mittunt
Munera? ſed geminus vilibus uſus ineſt.
Nullum ſollicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimiùm calidis non vitientur aquis.
Quid? quod ſecuro potat conviva miniſtro,
Et caſum tremulæ non timuere manus.

Hoc

Hoc quoque nonnihil est, quòd propinabis in istis,
Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

De Agricola. LXIV.

AMphora vigessi, modius datur ære quaterno.
Ebrius & crudus nil habet agricola.

Ad Bithynicum. LXV.

NIl in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
Et jurare jubes: malo satisfacere.

De Calliſtrato. LXVI.

NE laudet dignos, laudat Calliſtratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Umbro. LXVII.

BRumæ diebus, feriisque Saturni
Mittebat Umber aliculam mihi pauper.
Nunc mittit alicam: factus est enim dives.

De Menogene. LXVII.

EFfugere è thermis & circa balnea non est
Menogenen, omni tu licèt arte velis.
Captabit tepidum dextrâ levâque trigonem,
Imputet exceptas ut tibi sæpè pilas.
Colliget, & referet lapsum de pulvere follem:
Et si jam lotus, jam soleatus erit.
Lintea si sumas, nive candidiora loquetur;
Sint licèt infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto comentem dente capillos,
Dicet Achilleas dispoſuisse comas.
Fumosæ feret ipse tropin de fæce lagenæ,
Frontis & humorem colliget usque tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpessus dicas tædia mille, *veni.*

Ad Polytimum. LXIX.

NOlueram, Polytime, tuos violare capillos:
Sed juvat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modò tonse Pelops, positisque nitebas
Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

De

De Cotta. LXX.

BIs Cotta ſoleas perdidiſſe ſe queſtus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui ſolus inopi præſtat, & facit turbam;
Excogitavit homo ſagax & aſtutus,
Nè facere poſſet tale ſæpiùs damnum:
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

De Tongiliano. LXXI.

TOngilianus habet naſum: ſcio, non nego: ſed jam
Nil præter naſum Tongilianus habet.

Ad Charinum. LXXII.

QUòd lanâ caput alligas, Charine,
Non aures tibi, ſed dolent capilli.

De Marone. LXXIII.

PRo ſene, ſed clarè, votum Maro fecit amico,
Cui gravis & fervens hemitritæus erat:
Si Stygias æger non iret miſſus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Jovi.
Cœperunt certam medici ſpondere ſalutem,
Nè votum ſolvat, nunc Maro vota facit.

Ad Priſcum. LXXIV.

SÆpè rogare ſoles qualis ſim, Priſce, futurus,
Si fiam locuples, ſimque repentè potens.
Quemquam poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fias tu leo, qualis eris?

In Tuccam. LXXV.

SCribebamus epos: cœpiſti ſcribere: ceſſi,
Æmula nè ſtarent carmina noſtra tuis.
Tranſtulit ad tragicos ſe noſtra Thalia cothurnos:
Aptâſti longum tu quoque ſyrma tibi.
Fila lyræ movi doctis exculta camœnis:
Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus ſatyras: Lucilius eſſe laboras.
Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus eſſe poteſt? epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.

Elige

Elige quid nolis; quis enim pudor omnia velle?
Et ſiquid non vis, Tucca, relinque mihi.

Ad Bætim. LXXVI.

BÆtis oliviferâ crinem redimite coronâ,
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis;
Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aquarū
Albula navigerum per freta pandit iter;
Ominibus lætis veſtras Inſtantius oras
Intret, & hic populis, ut prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod ſit, ſuccedere Macro.
Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.

In effrontem. LXXVII.

OS atavi, patrui naſum, duo lumina patris,
Et matris geſtus dicis habere tuæ.
Cùm referas priſcos, nullamque in corpore partem
Mentiris; frontem, dic mihi, cujus habes?

Ad Mattum. LXXVIII.

QUi negat eſſe domi ſe tunc, cùm limina pulſas,
Quid dicat, neſcis? dormio, Matte, tibi.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XIII.

XENIA.

De Libro. I.

NE toga cordylis, nè penula desit olivis,
Aut inopem metuat sordida blatta famem;
Perdite Niliacas, Musæ, mea damna papyros:
Postulat ecce novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta fritillus;
Alea nec damnum, nec facit ista lucrum.

In detractorem. II.

NAsutus sis usque licèt, sis denique nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum;
Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipse ego quàm dixi, quid dentem dente juvabit
Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
Nè perdas operam: qui se mirentur, in illos
Virus habe; nos hæc novimus esse nihil.
Nec tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
Nec matutinâ si mihi fronte venis.

Ad lectorem. III.

OMnis in hoc gracili xeniorum turba libello
Constabit nummis quatuor empta tibi.
Quatuor est nimium; poterit constare duobus,
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hospitibus pro munere districha mittas,
Si tibi jam rarus, quàm mihi, nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
Prætereas, si quid non facit ad stomachum.

Thus. IV.

SErus ut æthereæ Germanicus imperet aulæ,
Utque diu terris; da pia thura Jovi.

Piper. V.

CErea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cùm tibi ſorte datur, ſi ſapis, adde piper.

Alica. VI.

NOs alicam, mulſum poterit tibi mittere dives:
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

Conchis faba. VII

SI ſpumet rubrâ conchis tibi pallida teſtâ,
Lautorum cœnis ſæpè negare potes.

Far. VIII.

IMbue plebeias Cluſinis pultibus ollas,
Ut ſatur in vacuis dulcia muſta bibas.

Lens. IX.

ACcipe Niliacam, Peluſia munera, lentem:
Vilior eſt alicâ, carior illa fabâ.

Simila. X.

NEc poteris ſimiæ dotes numerare, nec uſus,
Piſtori toties cùm ſit & apta coco.

Ordeum. XI.

MUlio quod non det tacituris, accipe, mulis.
Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.

Frumentum Libycum. XII.

TErcentum Libyci modios de meſſe coloni
Sume, ſuburbanus nè moriatur ager.

Betæ. XIII.

UT ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quàm ſæpè petet vina piperque cocus!

Lactuca. XIV.

CLaudere quæ cœnas lactuca ſolebat avorum,
Dic mihi cur noſtras inchoat illa dapes?

Ligna acapna. XV.

SI vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam, moneo, ruſtice, ligna feras.

Rapa.

Rapa. XVI.

HÆc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cœlo Romulus esse solet.

Coliculi. XVII.

NE tibi pallentes moveant fastidia caules,
Nitratâ viridis brassica fiat aquâ.

Porri sectivi. XVIII.

FIla Tarentini graviter redolentia porri
Edisti quoties, oscula clausa dato.

Porri capitati. XIX.

MIttit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niveo virides stipite cerne comas.

Napi. XX.

NOs Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.

Asparagi. XXI.

MOllis in æquoreâ quæ crevit spina Ravennâ,
Non erit incultis gratior asparagis.

Uva duracina. XXII.

NOn habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed non pota iti me, tibi nectar ero.

Chia ficus. XXIII.

CHia seni similis Baccho, quem Setia misit,
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.

Cydonia. XXIV.

SI tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur; dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ. XXV.

POma sumus Cybeles: procul hinc discede, viator,
Nè cadat in miserum nostra ruina caput.

Sorba. XXVI.

SOrba sumus, molles nimium durantia ventres:
Aptiùs hæc puero, quàm tibi poma dabis.

Spathalion caryotarum. XXVII.

AUrea porrigitur Jani caryotâ Kalendis:
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

Coctana. XXVIII.

HÆc tibi quæ tortâ venerunt condita metâ,
Si majora forent coctana, ficus erant.

Pruna Damascena. XXIX.

PRuna peregrinæ carie rugosa senectæ
Sume: solent duri solvere ventris onus.

Caseus Lunensis. XXX.

CAseus Etruscæ signatus imagine Lunæ
Præstabit pueris prandia mille tuis.

Caseus Vestinus. XXXI.

SI sine carne voles jentacula sumere frugi:
Hæc tibi Vestino de grege massa venit.

Caseus Velabrensis. XXXII.

NOn quemcunq; focum, nec fumū caseus omnem,
Sed Velabrensem qui bibit, ipse sapit.

Casei Trebulani. XXXIII.

TRebula nos genuit; commendat gratia duplex,
Sive levi flammâ, sive domamur aquâ.

Lucanica. XXXIV.

FIlia Picenæ venio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niveis grata corona datur.

Oliva. XXXV.

HÆc quæ Picenis venit subducta trapetis,
Inchoat atque eadem finit oliva dapes.

Mala citrea XXXVI.

AUt Corcyræi sunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Massyli poma draconis erant.

Colostrum. XXXVII.

SUrripuit pastor quæ nondum stantibus hœdis,
De primo matrum lacte colostra damus.

Hœdi. XXXVIII.

LAscivum pecus, & viridi non utile Baccho
Det pœnas: nocuit jam tener ille Deo.

Ova. XXXIX.

CAndida si croceos circumfluit unda vitellos,
Hesperius scombri temperet ova liquor.

Por-

Porcellus lactens. XL.

LActe mero paſtum pigræ mihi matris alumnum
Ponat, & Ætolo de ſue dives edat.

Apyrina & tuberes. XLI.

NOn tibi de Libycis tuberes & apyrina ramis,
De Nomentanis ſed damus arboribus.

Idem. XLII.

LEcta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes: quid tibi cum Libycis?

Sumen. XLIII.

ESſe putes nondum ſumen: ſic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei. XLIV.

SI Libycæ nobis volucres, & phaſides eſſent
Acciperes: at nunc accipe cortis aves.

Perſica, Nuciperſica. XLV.

VIlia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptivis Perſica cara ſumus.

Panes Picentini. XLVI.

PIcentina Ceres niveo ſic nectare creſcit,
Ut levis acceptâ ſpongia turget aquâ.

Boleti. XLVII.

ARgentum atq; aurum facile eſt, lænamq; togamq;
Mittere: boletos mittere difficile eſt.

Ficedula. XLVIII.

CUm me ficus alat, cùm paſcar dulcibus uvis,
Cur potiùs nomen non dedit uva mihi?

Tubera. XLIX

RUmpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma ſecunda ſumus.

Turdorum corona. L.

TExta roſis fortaſſe tibi, vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placeat.

Anas. LI.

TOta quidem ponatur anas: ſed pectore tantū,
Et cervice ſapit: cætera redde coco.

Turtur. LII.

DUm pinguis mihi turtur erit; lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.

Perna. LIII.

CÆretana mihi fiet, vel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.

Petaso. LIV.

MUsteus est: propera, caros nec differ amicos:
Nam mihi cum vetulo fit petasone nihil.

Colocasia. LV.

NIliacum ridebis olus, lanasque sequaces,
Improba cum morsu fila manuque trahes.

Jecur anseris. LVI.

ADspice quàm tumeat magno jecur ansere majus!
Miratus dices, hoc, rogo, crevit ubi?

Glires. LVII.

TOta mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus. LVIII.

GAudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstravit tacitas hostibus ille vias.

Atagenæ. LIX.

INter sapores fertur alitum primus
Ionicarum gustus atagenarum.

Gallina altilis. LX.

PAscitur & dulci facilis gallina farinâ,
Pascitur & tenebris. ingeniosa gula est.

Perdix. LXI.

POnitur Ausoniis avis hæc rarissima mensis:
Hanc in lautorum mandere sæpè soles.

Columbini. LXII.

NE violes teneras perjuro dente columbas,
Tradita si Cnidiæ sunt tibi sacra Deæ.

Galbula. LXIII.

GAlbula decipitur calamis & retibus ales;
Turget adhuc viridi cùm rudis uva mero.

Catta. LXIV.

PAnnonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas:
Mavult hæc domino mittere dona Pudens.

Pavo. LXV.

MIraris quoties gemmantes explicat alas;
Et potes hunc sævo tradere, dure, coco?

Phœnicopterus. LXVI.

DAt mihi penna rubens nomen; sed lingua, gulosis
Nostra sapit: quid si garrula lingua foret?

Phasianus. LXVII.

ARgivâ primùm sum transportata carinâ:
Antè mihi notum nil, nisi Phasis, erat.

Numidicæ. LXVIII.

ANsere Romano quamvis satur Hannibal esset:
Ipse suas nunquam barbarus edit aves.

Anser. LXIX.

HÆc servavit avis Tarpeii templa Tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa Deus.

Grues. LXX.

TUrbabis versus, nec litera tota volabit,
Unam perdideris si Palamedis avem.

Rusticula. LXXI.

RUstica sum, an perdix, quid refert, si sapor idem
Carior est perdix: sic sapit illa magis. [est?

Cycnus. LXXII.

DUlcia defectâ modulatur carmina linguâ
Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyriones. LXXIII.

NOmen habet magni volucris tam parva gigan-
Et nomen Prasini Porphyrionis habet. [tis:

Mullus. LXXIV.

SPirat in advecto, sed jam piger æquore mullus
Languescit: vivum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

QUæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

QUamvis lata gerat patella rhombum:
Rhombus latior eſt tamen patellâ.

Oſtrea. LXXVII.

EBria Bajano veni modò concha Lucrino:
Nobile nunc ſitio luxurioſa garum.

Squillæ. LXXVIII.

COæruleus nos Liris amat, quem ſylva Maricæ
Protegit: hinc ſquillæ maxima turba ſumus.

Scarus. LXXIX.

HIc ſcarus, æquoreis qui venit obeſus ab undis,
Viſceribus bonus eſt, cætera vile ſapit.

Coracinus. LXXX.

PRinceps Niliaci raperis, coracine, macelli:
Pellææ prior eſt gloria nulla gulæ.

Echinus. LXXXI.

ISte licèt digitos teſtudine pungat acutâ,
Cortice depoſito mollis echinus erit.

Murices. LXXXII.

SAnguine de noſtro tinctas, ingrate, lacernas
Induis; &, non eſt hoc ſatis, eſca ſumus.

Gobius. LXXXIII.

IN Venetis ſint lauta licèt convivia terris,
Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

Lupus. LXXXIV.

LAneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
Æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas.

Aurata. LXXXV.

NOn omnis laudem pretiumque aurata meretur;
Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus.

Acipenſis. LXXXVI.

AD Pallatinas acipenſem mittite menſas:
Ambroſias ornent munera rara dapes.

Lepus. LXXXVII.

INter aves turdus, ſi quis me judice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Aper.

Aper. LXXXVIII.

QUi Diomedæis metuendus ſetiger agris
Ætolâ cecidit cuſpide talis erat.

Damæ. LXXXIX.

DEnte timentur apri: defendunt cornua cervos.
Imbelles damæ quid niſi præda ſumus?

Oryx. XC.

MAtutinarum non ultima præda ferarum
Sævus oryx, conſtat quot mihi morte canum!

Cervus. XCI.

HIc erat ille tuo domitus, Cypariſſe, capiſtro?
An magìs iſte tuus, Silvia, cervus erat?

Laliſio. XCII.

CUm tener eſt onager, ſolâque laliſio matre
Paſcitur; hoc infans, ſed breve nomen habet.

Dorcas. XCIII.

DElicium parvo donabis dorcada nato:
Jactatis ſolet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCIV.

PEndentem ſummâ capream de rupe videbis:
Caſurum ſperes; decipit illa canes.

Onager. XCV.

PUlcher adeſt onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: jam removete ſinus.

Oleum Venafranum. XCVI.

HOc tibi Campani ſudavit bucca Venafri
Unguentum; quoties ſumis, & iſtud oles.

Garum ſcombrorum. XCVII.

EXſpirantis adhuc ſcombri de ſanguine primo
Accipe fæcoſum, munera cara, garum.

Muria. XCVIII.

ANtipolitani fateor ſum filia thynni:
Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

Mel Atticum. XCIX.

HOc tibi Theſei populatrix miſit Hymetti
Pallados à ſylvis nobile nectar apis.

Favi Siculi. C.

CUm dederis Siculos mediis de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu licet esse favos.

Passum. I.

CNossia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.

Picatum vinum. CII.

HÆc de vitiferâ venisse picata Viennâ
Nè dubites: misit Romulus ipse mihi.

Mulsum. CIII.

ATtica nectareum turbatis mella Falernum:
Misceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. CIV.

HOc de Cæsareis mitis vindemia cellis
Misit, Iuleo quæ sibi monte placet.

Sarrentinum. CV.

SUrrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina suos.

Falernum. CVI.

DE Sinuessanis venerunt Massica prelis.
Condita quo quæris consule? nullus erat.

Setinum. CVIII.

PEndula Pomptinus quæ spectat Setia campos,
Exiguâ vetulos misit ab urbe cados.

Fundanum. CVIII.

HÆc Fundana tuli felix autumnus Opimi:
Expressit mustum consul, & ipse bibit.

Trifolinum. IX.

NOn sum de primo, fateor, trifolina Lyæo:
Inter vina tamen septima vitis ero.

Cæcubum. CX.

CÆcuba Fundanis generosa coquuntur Amyclis:
Vitis & in mediâ nata palude viret.

Signinum. CXI.

POtabis liquidum Signina morantia ventrem:
Nè nimiùm sistant, sit tibi parca sitis.

Mamer-

Mamertinum. CXII.

AMphora Neſtoreâ tibi Mamertina ſenectâ
Si detur, quodvis nomen habere poteſt.

Tarraconenſe. CXIII.

TArraco, Campano tantùm ceſſura Lyæo,
Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

Nomentanum. CXIV.

NOmentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Spoletinum. CXV.

DE Spoletinis quæ ſunt carioſa lagenis
Malueris, quàm ſi muſta Falerna bibas.

Peligum. CXVI.

MArſica Peligni mittunt turbata coloni.
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

Acetum. CXVII.

AMphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti:
Eſſet cùm vinum, vilior illa fuit.

Maſſilianum. CXVIII.

CUm tua centenos expugnet ſportula cives,
Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

Cæretanum. CXIX.

CÆretana Nepos ponat, Setina putabis:
Non ponit turbæ; cum tribus illa bibit.

Tarentinum. CXX.

NObilis & lanis, & felix vitibus Aulon
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi.

Unguentum. CXXI.

UNguentum hæredi nunquam, nec vina relinquas:
Ille habeat nummos, hæc tibi tota dato.

Coronæ roſeæ. CXXII.

DAt feſtinatas, Cæſar, tibi bruma coronas.
Quondam veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER XIV. APOPHORETA.

De libro. I.

SYnthesibus dum gaudet eques, dominusq; senatus,
Dumque decent nostrum pilea sumpta Jovem;
Nec timet ædilem moto spectare fritillo,
Cùm videat gelidos tam propè verna lacus;
Divitis alternas, & pauperis accipe sortes:
Præmia convivæ det sua quisque suo.
Sunt apinæ tricæque, & si quid vilius istis.
Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potiùs madidis, Saturne, diebus,
Quos tibi pro cœlo filius ipse dedit?
Visceribam Thebas, Trojamque, malasque Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cunque loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitum est omne duobus opus.

Ad lectorem. II.

LEmmata si quæris cur sint adscripta, docebo:
Ut, si malueris, lemmata sola legas.

Pugillares citrei. III.

SEsta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices. IV.

CAede juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cerâ cùm datur altus honor.

Pugillares eburnei. V.

LAnguida nè tristes obscurent lumina ceræ,
Nigra tibi niveum litera pingat ebur.

Tri-

Triplices. VI.

TUnc triplices veſtros non vilia dona putabo,
Cùm te venturum ſcribis, amice, mihi.

Pugillares membranei. VII.

ESſe puta ceras, licèt hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties ſcripta novare voles.

Vitelliani. VIII.

NOndum legerit hos licèt patronus,
Novit quid cupiant Vitelliani.

Iidem. IX.

QUòd minimos cernis, mitti nos credit amico:
Falleris, & nummos iſta tabella rogat.

Chartæ majores. X.

NOn ſunt munera, quæ putas, amice;
Cùm donat vacuas poëta chartas.

Chartæ epiſtolares. XI.

SEu leviter noto, ſeu caro miſſa ſodali,
Omnes iſta ſolet charta vocare *ſuos.*

Loculi eburnei. XII.

HOs niſi de flavâ loculos implere monetâ
Non decet: argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei. XIII.

SI quid adhuc ſupereſt in noſtri fæce locelli,
Munus erit: nihil eſt, ipſe locellus erit.

Tali eburnei. XIV.

CUm ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

Teſſera. XV.

NOn ſim talorum numero par teſſera, dum ſit
Major, quàm talis, alea ſæpè mihi.

Turricula. XVI.

QUæſcit compoſitos manus improba mittere talos,
Si per me miſit, nil niſi vota facit.

Tabula luſoria. XVII.

HIc mihi bis ſeno numeratur teſſera puncto:
Calculus hic gemino diſcolor hoſte petit.

Nun-

Nuces. XVIII.

ALea parva nuces, & non damnosa videntur :]
Sæpè tamen pueris abstulit illa nates.

Theca Calamaria. XIX.

SOrtitus thecam calamis armare memeuto :
Cætera nos dedimus, tu leviora para.

Calculi. XX.

INsidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles & hostis erit.

Graphiarium. XXI.

HÆc tibi erunt armata suo graphiaria ferro :
Si puero dones, non leve munus erit.

Dentiscalpium. XXII.

LEntiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes penna levare potest.

Auriscalpium. XXIII.

SI tibi morosâ prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus aurea. XXIV.

TEnuia nè madidi violent bombycina crines,
Figat acus tortas sustineatque comas.

Pecten ad calvam. XXV.

QUid faciet nullos hic inventura capillos
Multifido buxus quæ tibi dente datur ?

Sapo. XXVI.

CAustica Teutonicos accendit spuma capillos :
Captivis poteris cultior esse comis.

Mattiacæ pilæ. XXVII.

SI mutare paras longævos cana capillos :
Accipe Mattiacas (quò tibi calva ?) pilas.

Umbella. XXVIII.

ACcipe quæ nimios vincant umbracula soles:
Sit licèt & ventus, te tua vela tegent.

Causia. XXIX.

IN Pompeiano tectus spectabo theatro ;
Nam ventus populo vela negare solet.

Vena-

Venabula. XXX.

EXcipiunt apros, exſpectabuntque leones,
Intrabunt urſos, ſic modo firma manus.

Culter venatorius. XXXI.

SI dejecta gemes longo venabula roſtro,
Hîc brevis in grandem cominus ibit aprum.

Paraζonium. XXXII.

MIlitiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio. XXXIII.

PUgio, quem curvis ſignat brevis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex enſe. XXXIV.

PAx me certa ducis placidos curvavit in uſus,
Agricolæ nunc ſum, militis antè fui.

Securicula. XXXV.

CUm fieret triſtis ſolvendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Ferramenta tonſoria. XXXVI.

TOndendis hæc arma tibi ſunt apta capillis:
Unguibus hæc longis, utilis illa genis.

Scrinium. XXXVII.

COnſtrictos niſi das mihi libellos,
Admittam tineas truceſque blattas.

Faſces calamorum. XXXVIII.

DAt chartis habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliquâ tecta palude tibi.

Candela. XXXIX.

ANcillam tibi fors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. XL.

ILluſtrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas, una lucerna vocor.

Cereus. XLI.

HIc tibi nocturnos præſtabit cereus ignes:
Subducta eſt puero namque lucerna tuo.

Cande-

Candelabrum Corinthium. XLII.

NOmina candelæ nobis antiqua dederunt:
Non nôrat parcos uncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. XLIII.

ESſe vides lignum: ſerves niſi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica. XLIV.

HÆc quæ difficili turget paganica plumâ,
Folle minùs laxa eſt, & minùs arcta pilâ.

Pila trigonalis. XLV.

SI me nobilibus ſcis expulſare ſiniſtris,
Sum tua: ſi neſcis, ruſtice, redde pilam.

Follis. XLVI.

ITe procul, juvenes: mitis mihi convenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle ſenes.

Harpaſta. XLVII.

HÆc rapit Antæi velox in pulvere dractes,
Grandia qui vano colla labore facit.

Halteres. XLVIII.

QUid pereunt ſtulto fortes haltere lacerti?
Exercet meliùs vinea foſſa viros.

Galericulum. XLIX.

NE lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hâc poteris madidas condere pelle comas.

Strigiles. L.

PErgamus has miſit: curvo diſtringere ferro,
Non tam ſæpè teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. LI.

GEſtavit modò fronte me juvencus,
Verùm rhinocerota me putabis.

Idem ex rhinocerote. LII.

NUper in Auſoniâ domini ſpectatus arenâ,
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. LIII.

SIquis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenerâ garrula ſiſtra manu.

Flagellum. LIV.

PRoficies nihil, hoc cædas licèt uſque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Dentifricium. LV.

QUid mecum eſt tibi? me puella ſumat.
Emptos non ſoleo polire dentes.

Myrobalanum. LVI.

QUod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguento conſtat, & ex balano.

Aphronitrum. LVII.

RUſticus es? neſcis quid Græco nomine dicar.
Spuma vocor nitri. Græcus es? Ἀφρόνιτρον.

Opobalſama. LVIII.

BAlſama me capiunt, hæc ſunt unguenta virorū.
Delicias Nini vos redolete nurus.

Lomentum. LIX.

GRatum munus erit, fiſſis nec inutile rugis,
Si clarâ Stephani balnea luce petes.

Laterna cornea. LX.

DUx laterna viæ clauſis feror aurea flammis,
Et tuta eſt gremio parva lucerna meo.

Laterna ex veſica. LXI.

COrnea ſi non ſum, numquid ſum fuſcior? aut me
Veſicam contrà qui venit eſſe putat?

Fiſtula. LXII.

QUid me compactam ceris & arundine rides?
Quæ primùm exſtructa eſt fiſtula, talis erat.

Tibiæ. LXIII.

EBria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpè duas pariter, ſæpè monaulon habet.

Soleæ lanatæ. LXIV.

DEfuerit ſi fortè puer, ſoleaſque libebit
Sumere; pro puero pes erit ipſe ſibi.

Mamillare. LXV.

TAurino poteras pectus contingere tergo:
Nam pellis mammas non capit iſta tuas.

Muſcaria pavonina. LXVI.

LAmbere quæ turpes prohibet tua prandia muſcas,
Alitis eximiæ cauda ſuperba fuit.

Copta Rhodia. LXVII.

PEccantis famuli pugno nè percute dentes:
Clara Rhodos coptam, quam tibi miſit, edat.

Porcus. LXVIII.

ISte tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter ſpumantes ilice paſtus apros.

Muſcarium bubulum. LXIX.

SOrdida ſi flavo fuerit tibi pulvere veſtis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

Botulus. LXX.

QUi venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni ſeptem venerat antè dies.

Pſittacus. LXXII.

PSittacus à vobis aliorum nomina diſcam:
Hoc didici per me dicere; Cæſar, ave.

Luſcinia. LXXII.

FLet Philomela nefas inceſti Tereos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

Pica. LXXIII.

PIca loquax certâ dominum te voce ſaluto:
Si me non videas, eſſe negabis avem.

Cavea. LXXIV.

SI tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Lesbia plorabat, hîc habitare poteſt.

Narthecium. LXXV.

ARtis ebur medicæ narthecia cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius eſſe ſua.

Flagra. LXXVI.

LUdite, laſcivi, ſed tantùm ludite, ſervi:
Hæc ſignata mihi quinque diebus erunt.

Ferulæ. LXXVII.

INviſæ nimiùm pueris, gratæque magiſtris,
Clara Prometheo munere ligna ſumus.

Pera.

Pera. LXXVIII.

NE mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane, pera rogat.

Scopæ. LXXIX.

IN pretio ſcopas teſtatur palma fuiſſe:
Sed pretium ſcopis nunc analecta dabunt.

Scalptorium. LXXX.

DEfendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto
Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Manuale. LXXXI.

NE toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus pavoninus. LXXXII.

NOmina dat ſpondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Junonis avis: ſed priùs Argus erat.

Ephippium. LXXXIII.

STragula ſuccincti, venator, ſume veredi:
Nam ſolet à nudo ſurgere ficus equo.

Stibadia. LXXXIV.

ACcipe lunatâ ſcriptum teſtudine ſigma:
Octo capit: veniat, quiſquis amicus erit.

Guſtatorium. LXXXV.

FOemineum nobis cherſon ſi credis ineſſe;
Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.

Menſa citrea. LXXXVI.

ACcipe felices, Atlantica munera, ſylvas?
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

Menſa acerna. LXXXVII.

NOn ſum criſpa quidem, nec ſylvæ filia Mauræ:
Sed nôrunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eburnei. LXXXVIII.

GRandia taurorum portant qui corpora, quærís
An Libycas poſſint ſuſtinuiſſe trabes?

Quincupedal. LXXXIX.

PUncta notis ilex, & acutâ cuſpide clauſa,
Sæpè redemptoris prodere furta ſolet.

Pocula

Pocula archetypa. XC.

NOn eſt iſta recens, nec noſtri gloria cœli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices. XC.

NOs ſumus audacis plebeia toreumata vitri;
Noſtra nec ardenti gemma feritur aquâ.

Phiala aurea cœlata. XCII.

QUamvis Callaico rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis; nam Myos iſte labor.

Calices Vatinii. XCIII.

VIlia ſutoris calicem monumenta Vatinî
Accipe; ſed naſus longior ille fuit.

Lances chryſendetæ. XCIV.

GRandia nè viola parvo chryſendeta mullo:
Ut nimiùm, libras debet habere duas.

Vaſa Aretina. XCV.

ARetina nimis nè ſpernas vaſa, monemus:
Lautus erat Tuſcis Porſena fictilibus.

Baſcauda. XCVI.

BArbara de pictis veni baſcauda Britannis:
Sed me jam mavult dicere Roma ſuam.

Panaca. XCVII.

SI non ignota eſt docti tibi terra Catulli,
Potâſti teſtâ Rhætica vina meâ.

Boletaria. XCVIII.

CUm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, (pudet, heu!) ſervio coliculis.

Calices Surrentini. XCIX.

ACcipe non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinæ læve toreuma rotæ.

Colum nivarium. C.

SEtinos, moneo, noſtrâ nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus nivarius. CI.

ATtenuare nives nôrunt & lintea noſtra:
Frigidior colo non ſalit unda tuo.

Urceoli

Urceli miniſtratorii. CII.

FRigida non deerit, non deerit calda petenti:
Sed tu morosâ ludere parce ſiti.

Urceus fictilis. CIII.

HIc tibi donatur pandâ ruber urceus ansâ:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calathi. CIV.

NOs Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris
Perfuſos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini. CV.

QUæ non ſollicitus teneat ſervetque miniſter,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati. CVI.

GEmmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adſpice quot digitos exuit iſte calix.

Ampullæ potoriæ. CVII.

HAc licet in gemmâ, quæ ſervat nomina Coſmi,
Luxurioſe bibas, ſi foliata ſitis.

Cryſtallina. CVIII.

FRangere dum metuis, frangis cryſtallina: peccant
Securæ nimiùm, ſollicitæque manus.

Nimbus vitreus. CIX.

AB Jove qui veniet miſcenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas; hic tibi vina dabit.

Murrhina. CX.

SI calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Convenit, & melior fit ſapor inde mero.

Patella Cumana. CXI.

HAnc tibi Cumano rubicundam pulvere teſtam
Municipem miſit caſta Sibylla ſuam.

Calices vitrei. CXII.

ADſpicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus!

Lagena nivaria. CXIII.

SPoletina bibis, vel Marſis condita cellis:
Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Nives.

Nives. CXIV.

NOn potare nivem, ſed aquam potare rigentem
De nive, commenta eſt ingenioſa ſitis.

Idem. CXV.

MAſſiliæ fumos miſcere nivalibus undis
Parce, puer, conſtet nè tibi pluris aqua.

Ligula argentea. CXVI.

QUamvis me ligulam dicant equiteſq; patreſque:
Dicor ab indoctis lingula Grammaticis.

Cochleare ſive ligula. CXVII.

SUm cochleis habilis, ſed nec minùs utilis ovis:
Numquid ſcis potiùs cur cochleare vocer?

Annuli. CXVIII.

ANtè frequens, ſed nunc rarus nos donat amicus:
Felix cui comes eſt non alienus eques.

Dactyliotheca. CXIX.

SÆpè gravis digitis elabitur annulus unctis:
Tuta meâ fiet ſed tua gemma fide.

Toga. CXX.

ROmanos rerum dominos, gentemque togatam
Ille facit, magno qui dedit aſtra patri.

Idem. CXXI.

SI matutinos facile eſt tibi rumpere ſomnos:
Attritâ veniet ſportula ſæpè togâ.

Endromis. CXXII.

PAuperis eſt munus, ſed non eſt pauperis uſus:
Hanc tibi pro togulâ mittimus endromida.

Canuſinæ fuſcæ. CXXIII.

HÆc tibi turbato Canuſina ſimillima mulſo
Minus erit. gaude: non citò fiet anus.

Bardocucullus. CXXIV.

GAllia Santonico veſtit te bardocucullo:
Cercopithecorum penula nuper erat.

Canuſinæ rufæ. CXXV.

ROma magis fuſcis veſtitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris militibuſque color.

Penula

Penula ſcortea. CXXVI.

INgrediare viam cœlo licèt uſque ſereno,
Ad ſubitas nuſquam ſcortea deſit aquas.

Lacernæ coccineæ. CXXVII.

SI Veneto, Praſinóve faves, quid coccina ſumis?
Nè fias iſtâ tranſfuga ſorte, vide.

Pileus. CXXVIII.

SI poſſem, totas cuperem miſiſſe lacernas:
Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacernæ Beticæ. CXXIX.

NOn eſt lana mihi mendax, nec mutor aëno:
Si placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

Cœnatoria. CXXX.

NEc fora ſunt nobis, nec ſunt vadimonia nota:
Hâc opus eſt pictis accubuiſſe toris.

Læna. CXXXI.

TEmpore brumali non multùm lævia proſunt:
Calfaciunt villi pallia veſtra mei.

Lacernæ albæ. CXXXII.

AMphitheatrales nos commendamur ad uſus,
Cùm tegit algentes alba lacerna togas.

Gauſapa villoſa, vel mantile. CXXXIII.

NObilius villoſa tegant tibi lintea citrum:
Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt.

Cuculli Liburnici. CXXXIV.

JUngere neſcîſti nobis, ô ſtulte, lacernas:
Indueras albas, exue Callaicas.

Udones Cilicii. CXXXV.

NOn hos lana dedit, ſed olentis barba mariti:
Cinyphio poterit planta latere ſinu.

Syntheſis. CXXXVI.

DUm toga per quinas gaudet requieſcere luces,
Hos poteris cultus ſumere jure tuo.

Focale. CXXXVII.

SI recitaturus dedero tibi fortè libellum,
Hoc focale tuas aſſerat auriculas.

Tunicæ

Tunicæ Patavinæ. CXXXVIII.

VEllera cùm ſumant Patavinæ multa trilices,
Vix pingues tunicas ferra ſecare poteſt.

Spongia. CXXXIX.

HÆc tibi ſorte datur tergendis ſpongia menſis
Utilis, expreſſo cùm levis imbre tumet.

Penula gauſapina. CXL.

IS mihi candor ineſt, villorum gratia tanta eſt,
Ut me vel mediâ ſumere meſſe velis.

Cervical. CXLI.

TInge caput nardi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cùm coma, pluma tenet.

Lodices. CXLII.

NUdo ſtragula nè toro paterent,,
Junctæ nos tibi venimus ſorores.

Cubicularia polymita. CXLIII.

HÆc tibi Memphitis tellus dat munera: victa eſt
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

Zona. CXLIV.

LOnga ſatis nunc ſum; nimio ſed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

Gauſapa quadrata. CXLV.

LOdices mittet docti tibi terra Catulli:
Nos Helicaoniâ de regione ſumus.

Semicinctium. CXLVI.

DEt tunicam dives, ego te præcingere poſſum.
Eſſem ſi locuples, munus utrumque darem.

Lanæ methyſtinæ. CXLVII.

EBria Sidoniæ cùm ſim de ſanguine conchæ,
Non video quare ſobria lana vocer.

Lanæ albæ. CXLVIII.

VElleribus primis Apulia, Parma ſecundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

Lanæ Phrygiæ. CXLIX.

NOs Lacedæmoniæ paſtor donavit amicæ:
Deterior Ledæ purpura matris erat.

Lanæ

Lanæ Pollentinæ. CL.

NOn tantum pullo lugentes vellere lanas,
Sed ſolet & calices hæc dare terra ſuos.

Eædem. CLI.

LAna quidem triſtis, ſed tonſis apta miniſtris,
Quales non primo de grege menſa vocat,

Tomentum Lingonicum. CLII.

OPpreſſæ nimiùm vicina eſt faſcia plumæ?
Vellera Lingonicis accipe raſa ſagis..

Tomentum Circenſe. CLIII.

TOmentum conciſa palus Circenſe vocatur:
Hæc pro Lingonico ſtramina pauper emit.

Pluma. CLIV.

LAſſus Amyclæâ poteris requieſcere plumâ,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

Fœnum. CLV.

FRaudatâ tumeat frœno tibi culcita plumâ.
Non venit ad duros pallida cura toros.

Tintinnabulum. CLVI.

REdde pilam; ſonat æs thermarum: ludere pergis?
Virgine vis ſolâ lotus abire domum.

Diſcus. CLVII.

SPlendida cùm volitent Spartani pondera diſci,
Eſte procul, pueri: ſit ſemel ille nocens.

Cithara. CLVIII.

REddidit Eurydicen vati: ſed perdidit ipſe,
Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

Idem. CLIX.

DE Pompeiano ſæpè eſt ejecta theatro,
Quæ duxit ſylvas, detinuitque feras.

Plectra. CLX.

FErvida nè trito tibi pollice puſtula ſurgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus. CLXI.

INducenda rota eſt: das nobis utile munus.
Iſte trochus pueris, at mihi canthus erit.

Idem.

Idem. CLXII.

GArrulus in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

Signum victoriæ. CLXIII.

HÆc illi ſine ſorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit. decies adde Falerna, puer.

Sauroctonos Corinthius. CLXIV.

AD te reptanti, puer inſidioſe, lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus. CLXV.

FLectit ab inviſo morientia lumina diſco
Oebalius, Phœbi culpa dolorque, puer.

Perſona Germanica. CLXVI.

SUm figuli luſus rufi perſona Batavi.
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

Hercules Corinthius. CLXVII.

ELidit geminos infans, nec reſpicit, angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLXVIII.

SUm fragilis: ſed tu, moneo, nè ſperne ſigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minerva argentea. CLXIX.

DIc mihi, virgo ferox, cùm ſit tibi caſſis & haſta,
Quare non habeas ægida? Cæſar habet.

Sigillum Giberii fictile. CLXX

EBrius hæc fecit terris, puto, monſtra Promethe-
Saturnalitio luſit & ipſe luto. [us;

Homeri Batrachomyomachia. CLXXI.

PErlege Mæonio cantatas carmine ranas,
Et frontem nugis ſolvere diſce meis.

Homerus in membranis. CLXXII.

ILias & Priami regnis inimicus Ulyſſes,
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilii culex. CXXIII.

ACcipe facundi culicem, ſtudioſe, Maronis:
Nè nugis poſitis *Arma Virumque canas.*

Virgilius

Virgilius in membrana. CLXXIV.

QUàm brevis immensũ cepit membrana Maronẽ!
Ipsius vultus prima tabella gerit.

Cicero in membranis. CLXXV.

SI comes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

Propertius. CLXXVI.

CYnthia, facundi carmen juvenile Properti,
Accepit famam, nec minùs ipsa dedit.

Livius in membranis. CLXXVII.

PEllibus exiguis arctatur Livius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Sallustius. CLXXVIII.

HIc erit, ut perhibent doctorum corda virorũ,
Primus Romanâ Crispus in historiâ.

Ovidii Metamorphosis in membranis CLXXIX.

HÆc tibi multiplici quæ structa est massa tabellâ,
Carmina Nasonis quinque decemque gerit.

Lucanus. CLXXX.

SUnt quidam, qui me dicunt non esse Poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola, putat.

Catullus. CLXXXI.

TAntum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Virgilio.

Calda & frigida aqua. CLXXXII.

HÆc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicit,
Ipsa tuas melius charta docebit aquas.

Mulæ pomiliæ. CLXXXIII.

HIs tibi de mulis non est metuenda ruina:
Altiùs in terrâ penè sedere soles.

Catella Gallicana. CLXXXIV.

DElicias parvæ si vis audire catellæ,
Narranti brevis est pagina tota mihi.

Asturco. CLXXXV.

HIc brevis, ad numerũ rapidos qui colligit ungues,
Venit ab auriferis gentibus, Astur equus.

Canis vertagus. CLXXXVI.

NOn ſibi, ſed domino venatur vertagus acer,
Illæſum leporem qui tibi dente feret.

Simius. CLXXXVII.

CAllidus emiſſas eludere ſimius haſtas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Cymbala. CLXXXVIII.

ÆRa Celæneos lugentia matris amores
Eſuriens Gallus vendere ſæpè ſolet.

Notarius. CLXXXIX.

CUrrant verba licèt, manus eſt velocior illis:
Nondum lingua ſuum, dextra peregit opus.

Concha. CXC.

LÆvis ab æquoreâ cortex Mareotica conchâ
Fiat; inoffensâ curret arundo viâ.

Morio. CXCI.

NOn mendax ſtupor eſt, nec fingitur arte dolosâ:
Quiſquis plùs juſto non ſapit, ille ſapit.

Caput arietinum. CXCII.

MOllia Phryxei ſecuiſti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi ſæpè dedit?

Pumilio. CXCIII.

SI ſolum ſpectes hominis caput, Hectora credes:
Si ſtantem videas, Aſtyanacta putes.

Parma. CXCIV.

HÆc quæ ſæpè ſolet vinci, quæ vincere raro,
Parma tibi, ſcutum pumilionis erat.

Accipiter. CXCV.

PRædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis: Idē
Decipit, & captas non ſibi mœret aves.

Obſonator. CXCVI.

DIc quotus, & quanti cupias cœnare, nec unum
Addideris verbum: cœna parata tibi eſt.

Calami aucupatorii. CXCVII.

NOn tantùm calamis, ſed cantu fallitur ales,
Pallida dum tacitâ creſcit arundo manu.

Cor

Cor bubulum. CXCVIII.

PAuper cauſidicus nullos referentia nummos
Carmina cùm ſcribas, accipe cor quod habes.

Cocus. CXCIX.

NOn ſatìs eſt ars ſola coco, ſervire palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru. CC.

PArva tibi curvâ craticula ſudet ofellâ;
Spumeus in longâ cuſpide fumet aper.

Piſtor dulciarius. CCI.

MIlle tibi dulces operum manus iſta figuras
Exſtruit: huic uni parca laborat apis.

Jentacula. CCII.

SUrgite, jam vendit pueris jentacula piſtor,
Criſtatæque ſonant undique lucis aves.

M. VAL. MARTIALIS DE SPECTACULIS LIBELLUS.

In amphitheatrum Cæsaris. I.

BArbara Pyramidum sileat miracula Memphis;
Assiduus jactet nec Babylona labor;
Nec Triviæ templo molles laudentur Iones;
Dissimuletque Deum omnibus ara frequens;
Aëre nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus immodicis Cares in astra ferant.
Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro:
Unum pro cunctis fama loquatur opus.

Ad Cæsarem, de publicis ipsius operibus. II.

HIc, ubi sidereus propiùs videt astra colossus,
Et crescunt mediâ pegmata celsa viâ,
Invidiosa feri radiabant atria Regis,
Unaque jam totâ stabat in Urbe domus.
Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles, stagna Neronis erant.
Hic, ubi miramur velocia munera thermas,
Abstulerat miseris tecta superbus ager.
Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
Ultima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma sibi est; & sunt, te præside, Cæsar,
Deliciæ populi, quæ fuerant Domini.

Ad eundem, de gentium congratulatione. III.

QUæ tam sepulta est, quæ gens tam barbara, Cæsar,
Ex quâ spectator non sit in urbe tua?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Æmo,
Venit & epoto Sarmata pastus equo:
Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
Et quem supremæ Tethyos unda ferit.
Festinavit Arabs, festinavêre Sabæi,
Et Cilices nimbis hîc maduere suis.

Cri-

Crinibus in nodum tortis venêre Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Æthiopes.
Vox diversa sonat: populorum est vox tamen una,
Cum verus patriæ diceris esse pater.

De expulsis à Cæsare delatoribus. IV.

TUrba gravis paci, placidæque inimica quieti,
Quæ semper miseras sollicitabat opes,
Traducta est Gyaris: nec cepit arena nocentes;
Et delator habet, quod dabat, exilium.
Exulat Ausoniâ profugus delator ab urbe:
Impensis vitam principis annumeres.

De naumachia. V.

SI quis ades longis serus spectator ab oris,
Cui lux prima sacri muneris ista fuit:
Nè te decipiat ratibus navalis Enyo,
Et par unda fretis: hîc modò terra fuit.
Non credis? spectes, dum laxent æquora Martem,
Parva mora est; dices, hîc modò pontus erat.

De eadem. VI.

AUgusti laudes fuerant, committere classes,
Et freta navali sollicitare tubâ.
Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in undis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras:
Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,
Et domini Triton ipse putavit equos.
Dumque parat sævis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis.
Quicquid & in Circo spectatur, & Amphitheatro,
Dives Cæsareâ præstitit unda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:
Hanc nôrint unam secula Naumachiam.

De natatoribus. VII.

LUsit Nereidum docilis chorus æquore toto,
Et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fulcina dente minax, nexu fuit anchora curvo:
Credidimus remum, credidimusque ratem:

Et gratum nautis ſidus fulgere Laconum,
Lataque perſpicuo vela tumere ſinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
Aut docuit luſus hos Thetis, aut didicit?

De tauro perſonatum Herculem ſurſum vehente. VIII.

RAptus abit mediâ quò ad æthera taurus arenâ;
Non fuit hoc artis, ſed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus;
At nunc Alciden taurus in aſtra tulit.
Cæſaris atque Jovis confer nunc Roma, juvencos:
Par onus ut tulerint, altiùs iſte tulit.

Pœna perſonati Laureoli. IX.

QUaliter in Scythicâ religatus rupe Prometheus
Aſſiduam nimio pectore pavit avem:
Nuda Caledonio ſic pectora præbuit urſo
Non falsâ pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris ſtillantibus artus,
Inque omni nuſquam corpore corpus erat.
Denique ſupplicium dederat necis ille paternæ,
Vel domini jugulum foderat enſe nocens;
Templa vel arcano demens ſpoliaverat auro,
Subdiderat ſævas vel tibi, Roma, faces.
Vicerat antiquæ ſceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

Pœna perſonati Dædali. X.

DÆdale, Lucanio cùm ſic lacereris ab urſo,
Quàm cuperes pennas nunc habuiſſe tuas!

Pœna perſonati Orphei. XI.

QUicquid in Orpheo Rhodope ſpectâſſe theatro
Dicitur, exhibuit, Cæſar, arena tibi.
Repſerunt ſcopuli, mirandaque ſylva cucurrit,
Quale fuiſſe nemus creditur Heſperidum.
Adfuit immixtum pecorum genus omne ferarum,
Et ſupra vatem multa pependit avis.
Ipſe ſed ingrato jacuit laceratus ab urſo:
Hæc tamen ut res eſt facta, ita ficta alia eſt.

Nec

Nec ſe miretur, Cæſar, longæva vetuſtas:
Quicquid fama canit, donat arena tibi.

Pugna rhinocerotis & tauri. XII.

PRæſtitit exhibitus totâ tibi, Cæſar, arenâ,
Quæ non promiſit, prælia rhinoceros.
O quàm terribiles exarſit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

Pugna rhinocerotis & urſi. XIII.

SOllicitant pavidi dum rhinocerota magiſtri,
Seque diu magnæ colligit ira feræ,
Deſperabantur promiſſi prælia Martis:
Sed tamen is rediit cognitus antè furor.
Namque gravem gemino cornu ſic extulit urſum,
Jactat ut impoſitas taurus in aſtra pilas.

Pugna tauri & elephantis. XIV.

QUi modo per totam, flammis ſtimulatus, arenam
Suſtulerat raptas taurus in aſtra pilas;
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli ſic elephanta putat.

Pugna tigridis & leonis. XV.

LAmbere ſecuri dextram conſueta magiſtri
Tigris, ab Hyrcano gloria rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Auſa eſt tale nihil, ſylvis dum vixit in altis;
Poſtquam inter nos eſt, plus feritatis habet.

De leone qui læſerat magiſtrum. XVI.

LÆſerat ingrato leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto perſolvit crimine pœnas,
Et qui non tulerat verbera, tela rulit.
Quos decet eſſe hominum tali ſub Principe mores,
Qui jubet ingenium mitius eſſe feris?

Dama ſupplex. XVII.

COncita veloces fugeret cùm dama moloſſos,
Et variâ obliquas necteret arte moras,

Cæſa-

Cæsaris antè pedes supplex, similisque roganti
Constitit; & prædam non tetigere canes.
Numen habet Cæsar: sacra est vis, sacra potestas;
Credite: mentiri non didicere feræ.

Elephas supplex. XVIII.

QUòd pius & supplex elephas te, Cæsar, adorat;
Hic modò qui tauro tam metuendus erat;
Non facit hoc jussus, nullo que docente magistro;
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.

Ursus visco implicitus. XIX.

PRæceps sanguineâ dum se rotat ursus arenâ,
Implicitam visco perdidit ille fugam.
Splendida jam tecto cessent venabula ferro,
Nec volet excussâ lancea torta manu.
Deprêndat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

De sue quæ ex vulnere peperit. XX.

INter Cæsareæ discrimina sæva Dianæ
Fixisset gravidam cùm levis hasta suem,
Exsiliit partus miseræ de vulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
Omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis negat esse fatum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera est.

De eadem. XXI.

ICta gravi telo, confossaque vulnere mater
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quàm certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.
Experta est numen moriens utriusque Dianæ?
Quâque soluta parens, quâque perempta fera est.

De eadem. XXII.

SUs fera jam gravior maturi pignora ventris
Emisit fœtum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium!

De

De Carpophoro venatore. XXIII.

SUmma tuæ, Meleagre, fuit quæ gloria famæ;
Quantula Carpophori portio, fusus aper!
Ille & præcipiti venabula condidit urso,
Primus in Arctoi qui fuit axe poli:
Stravit & ignotâ spectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuisse manus:
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

De eodem. XXIV.

DOrica quàm certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
Ille tulit geminos facili cervice juvencos;
Illi cessit atrox bubalus atque bison.
Hunc leo cùm fugeret, præceps in tela cucurrit.
I nunc, & lentas corripe, turba, moras.

De eodem. XXV.

SEcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
Jam nullum in monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus Hydræ mors una fuisset,
Huic percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros:
Solvere & Hesionem solus, & Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est,
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Pugna fœminarum cum bestiis. XXVI.

BElliger invictis quòd Mars tibi sævit in armis,
Non satis est, Cæsar: sævit & ipsa Venus.
Prostratum Nemees in vastâ valle leonem
Nobile & Herculeum fama canet[illegible].
Prisca fides taceat: nam post tua munera, Cæsar,
Hæc jam fœmineâ vidimus acta manu.

Gladiatorum paria, Myrinus & Triumphus. XXVII.

DUm peteret pars hæc Myrinum, pars illa Triumphum:
Promisit pariter Cæsar utrâq; manu.
Non

Non potuit meliùs litem finire jocosam.
O dulce invicti Principis ingenium!

Priscus & Verus. XXVIII.

CUm traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset & æqualis Mars utriusque diu:
Missio sæpè viris magno clamore petita est.
Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.
Lex erat ad digitum positâ concurrere palmâ;
Quod licuit, lances donaque sæpè dedit.
Inventus tamen est finis discriminis æqui.
Pugnavere pares: succubuere pares.
Misit utrique rudes, & palmas Cæsar utrique.
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc, nullo nisi te sub principe, Cæsar:
Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

CEdere majori, virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

Ad Cæsarem, libelli dedicatio. XXIX.

DA veniam subitis: non displicuisse meretur,
Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

Ad eundem. XXX.

FLavia gens, quantum tibi tertius abstulit hæres!
Penè fuit tanti, non habuisse duos.

FINIS.

Some School-books printed for, and sold by Henry Mortlock, *at the* Phœnix *in St.* Paul's *Church-Yard.*

Q. Horatii opera. interpretatione & Notis Illustravit Ludovicus Desprez, Jussu Christianissimi Regis in usum Delphini. huic Editioni accessere vita Horatii cum Dacerii Notis; ejusdem Chronologia Horatiana & præfatio de Satyra Romana, 8°.

L. Annæi Flori rerum Romanarum Epitome. interpretatione & notis Illustravit Anna Tanaquilli Fabri filia, Jussu Christianissimi Regis in usum Delphini, 8°.

Compendium græcum Novi Testamenti continens ex 7959 versiculis totius Novi Testamenti tantum versiculos 1900 (non tam integros) in quibus omnes Universi Novi Testamenti voces una cum versione Latina inveniuntur auctore Johanne Leusden Philos. & Ling. Sanctæ in Acad. ultraject. professs Editio quinta in quos non tantum Themata græca & voces deprivatæ exprimuntur sed etiam Tempora verborum adduntur. denique ne aliquid ubicunque desideretur in hac novissima editione Londinensi cuilibet voci aut compositæ, aut derivatæ, Radicem pro-

propriam adjicere placuit, in Tyronum gratiam, 8°.

Solomon's Proverbs, English and Latin, Alphabetically collected for the help of Memory, and fitted for the Use of Schools, 8°.

A General Examination of the common Greek Grammar, according to Doctor *Busby*'s Method, chiefly intended for grounding young Beginners in the Greek-Tongue, 8°.

An Explanation of the Additional Rules for the Genders of Nouns, in the *Oxford* Grammar, and very proper to be bound up with it; by way of Question and Answer; by *John Trell*'s, Master of the Free-School in *Newark*.

A Short Exposition of the Catechism of the Church of *England*, with the Church Catechism it self, and Order of Confirmation in English and Latin.

The Latin revis'd and much amended, by *Edw. Boughen*, D.D. fitted for the Use of Schools, 8°.

Justin, in 8°.

Ovidii Metamorph. notis Minell.

Terence notis Minell.

Salust. notis Minell.

Florus notis Minell.

Vallerius Maximus not. Minell.

Virgill. not. Minell.

Virgill. in usum Delphini.

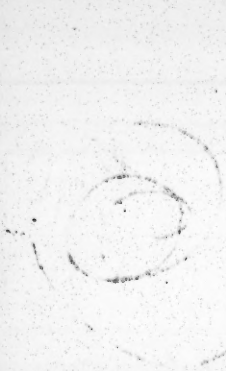

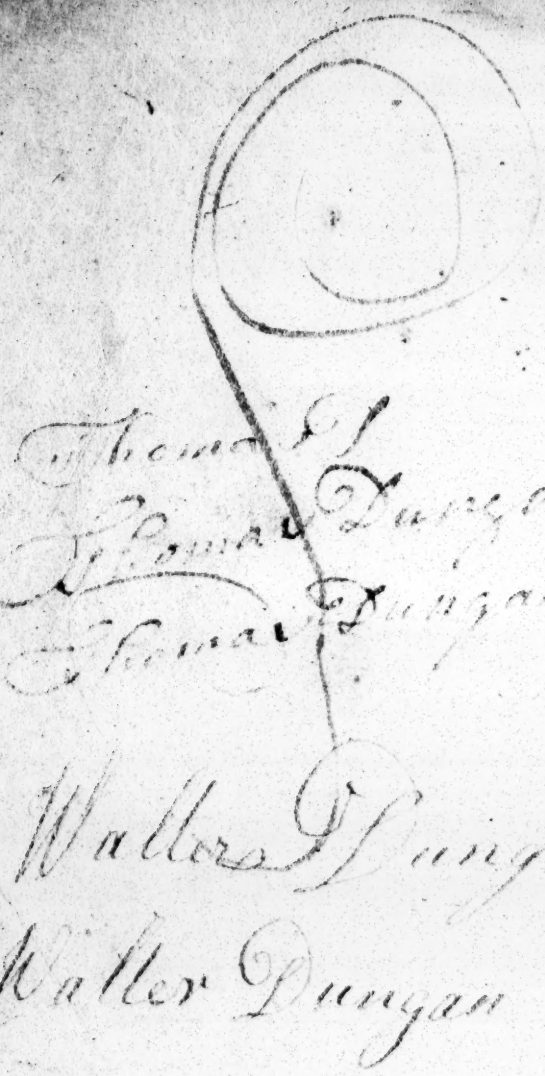
Thomas Duncan
Thomas Duncan
Thomas Duncan
Walter Duncan
Walter Duncan